ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

διμηνη θεωρητικη και πολιτικη επιθεωρηση παλης κριτικης και συζητησης στο χωρο του επαναστατικου μαρξισμου

Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα

Γενάρης - Φλεβάρης 1975 1 Δρχ. 15

Ἀπό τή σκοπιά μας

Ἡ πάλη γιὰ τὸ Σύνταγμα

Βέβαια, ἡ τύχη τοῦ Συντάγματος εἶναι προκαθορισμένη ἀπὸ τὴ συντριπτικὴ ἀντιδραστικὴ πλειοψηφία τῆς Καραμανλικῆς Βουλῆς. (Ἐκτὸς ἂν γίνη δυνατὸ τὸ Σύνταγμα νὰ ψηφιστῆ ἄμεσα ἀπὸ τὸ λαό).

Ἀλλὰ ἡ συζήτησή του δίνει τὴν εὐκαιρία ν' ἀναπτυχθοῦν μπροστὰ στὶς μάζες ἕνα πλῆθος ἀπὸ βασικὰ θέματα πραγματικῆς δημοκρατικοποίησης τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, καὶ ποὺ ἐκθέτουν τὸν αὐταρχικό, περιοριστικό, ἀναχρονιστικό, ταξικὸ σὲ τελευταία ἀνάλυση, χαρακτῆρα ἀκόμα καὶ τῆς πιὸ «προχωρημένης» ἀστικῆς δημοκρατίας.

Γι' αὐτὸ καὶ χρειάζεται ἐπίμονη, ἀναλυτικὴ προπαγάνδα, ξεκινώντας ἀπὸ τὰ διάφορα ἄρθρα καὶ διατάξεις τοῦ Σχεδίου Συντάγματος καὶ παρουσίαση ἀντιπροτάσεων σὲ τόσο θεμελιώδη ζητήματα, ὅπως:

Οἱ ἀτομικές, συνδικαλιστικὲς καὶ πολιτικὲς ἐλευθερίες· ἡ ὑπεράσπιση τῶν εἰδικῶν διεκδικήσεων τῶν γυναικῶν, τῶν νέων, τῶν ἡλικιωμένων, τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων· ἡ ὑπεράσπιση τοῦ περιβάλλοντος καὶ τοῦ τοπίου ἀπὸ τὶς καθημερινὲς ἐπιθέσεις τῆς ἀσχεδίαστης, ἀναρχικῆς ἐκβιομηχανοποίησης, τῆς οἰκοδομικῆς κερδοσκοπίας καὶ τῆς γενικὰ «ἄγριας» καπιταλιστικῆς ἀνάπτυξης, ποὺ κύριος σκοπός της εἶναι τὸ μεγαλύτερο δυνατὸ ποσοστὸ κέρδους· τῆς ἐθνικῆς καὶ κρατικῆς οἰκονομίας, ποὺ ἀντὶ ν' ἀναπτυχθῆ καὶ νὰ κοινωνικοποιηθῆ στοὺς βασικότερους κλάδους, ξεπουλιέται φθηνὰ σὲ ὄφελος ἰδιωτικῶν μονοπωλιακῶν ἐπιχειρήσεων· τῆς πραγματικῆς δημοκρατικῆς δομῆς τοῦ Κράτους σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, μὲ οὐσιαστικὴ τοπική, κοινοτική, ἐπαρχιακὴ κλπ. δημοκρατικὴ ἀποκέντρωση, καὶ σχεδιασμένη, ἰσορροπημένη κοινωνικὴ γενικά, σ' ἐθνικὴ κλίμακα, ἀνάπτυξη.

Λίγος χρόνος μένει γιὰ τέτοια ζύμωση στὴ χώρα, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιηθῆ κατὰ τὸ γονιμότερο δυνατὸ τρόπο, σὰ μέσο ἀνεβάσματος τοῦ πολιτικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν μαζῶν, καὶ γιὰ νὰ γίνη πιὸ διακριτικὴ ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἀντίθεση μὲ τὸ ἀντιδραστικὸ Σύνταγμα, ποὺ πάει νὰ κατοχυρώσει ἡ Καραμανλικὴ πλειοψηφία σ' ὄνομα τῆς «Νέας Δημοκρατίας»!

Γενάρης 1975

Τὸ Κυπριακὸ

Ὁμοσπονδιακὴ πρέπει νἆναι ἡ μορφὴ τῆς Ἑνιαίας, Ἀνεξάρτητης, ἀποστρατικοποιημένης Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Δηλαδὴ λύση ποὺ νὰ ἐπιτρέπη καὶ νὰ ἐξασφαλίζη

τὴν πραγματικὰ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ καὶ τῆς τούρκικης μειονότητας στὴ διακυβέρνηση τοῦ νησιοῦ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, στὴ βάση τῆς, πρὶν ἀπὸ τὴν Τούρκικη εἰσβολή, παραδοσιακῆς κατανομῆς τοῦ πληθυσμοῦ. Τόσο ἡ Οὐάσιγκτων, ὅσο καὶ ἡ Ἄγκυρα θὰ ἐπιμείνουν σὲ γεωγραφικὴ «Ὁμοσπονδία», δηλαδὴ οὐσιαστικὰ σὲ διχοτόμηση, στὴ βάση τῶν σημερινῶν καταχτήσεων τῆς Ἄγκυρας, καὶ στὴ δημιουργία ἔτσι δυὸ Κρατῶν, χαλαρὰ καὶ τυπικὰ συνδεδεμένων.

Μιὰ τέτοια «λύση» θὰ ἱκανοποιοῦσε τόσο τὶς σωβινιστικὲς βλέψεις τῆς Ἄγκυρας, ὅσο καὶ τὴν πλήρη νατοποίηση τῆς Κύπρου, στὴν ὁποία ἀποβλέπει σταθερὰ ἡ Οὐάσιγκτων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ πλευρὰ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ἐπιζητᾶ ἁπλῆ ἐπάνοδο στὸ πρώην καθεστώς.

Σφάλματα μεγάλα ἔγιναν, ποὺ διευκόλυναν τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἀμερικάνικου Ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τῆς Ἄγκυρας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι παραμελήθηκε ἡ Τούρκικη μειονότητα, σωστὸ ὑποπρολεταριᾶτο στὴν Κύπρο. Κι' αὐτὸ γιατὶ ὁ Μακάριος ποτὲ δὲν ξεκαθάρισε τὸ ζήτημα: Ἕνωση ἢ Ἀνεξάρτητη Κυπριακὴ Δημοκρατία.

Οὐσιαστικὰ ὁ Μακάριος ἔκλινε γιὰ τὴν δεύτερη λύση. Ἀλλὰ ἀπὸ φόβο μὴν ἡ Ἀθήνα τὸν χαρακτηρίση ἀντίπαλο τῆς Ἕνωσης καὶ «φιλότουρκο» ἀπέφυγε νὰ δώση στὴν τούρκικη μειονότητα τὶς παραχωρήσεις ποὺ δικαιοῦται.

Βέβαια ἀπὸ τὴ γενικὴ ἄποψη τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος ἡ Ἑλληνικὴ πλειοψηφία τῆς Κύπρου εἶχε καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διεκδικῆ τὴν «Ἕνωση μὲ τὴ Μητέρα Πατρίδα». Ἀλλὰ στὶς συγκεκριμένες τωρινὲς ἱστορικὲς στιγμὲς τέτοιο αἴτημα ἰσοδυναμεῖ μὲ πόλεμο μὲ τὴν Τουρκία.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ μόνη σωστὴ μεταβατικὴ λύση εἶναι ἡ Ἑνιαία, Ἀνεξάρτητη, Ὁμοσπονδιακὴ Κυπριακὴ Δημοκρατία. Γιὰ νὰ ἑδραιωθῆ αὐτὴ ἡ Δημοκρατία, ὄχι μόνο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ δίκαιες ἀπαιτήσεις τῆς τούρκικης μειονότητας, ἀλλὰ καὶ νὰ παρθοῦν ριζικὰ κοινωνικὰ μέτρα πρὸς ὄφελος τῶν φτωχῶν ἑλληνοτουρκικκῶν μαζῶν τοῦ νησιοῦ.

Τὸ καθεστὼς τοῦ Μακαρίου στάθηκε γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο εἰδικὸ βοναπαρτιστικὸ καθεστώς, στηριζόμενο στὴν ἀσταθῆ ἰσορροπία ἀνάμεσα σὲ ἀντίρροπες δυνάμεις καὶ ἀντιθέσεις, ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ χαρακτῆρα. Γι' αὐτὸ καὶ ἐμποδίστηκε κάθε πραγματικὴ δημοκρατικοποίηση τοῦ νησιοῦ, τόσο στὸ πολιτικό, ὅσο καὶ στὸν οἰκονομικό, κοινωνικὸ καὶ πνευματικὸ τομέα.

Σήμερα οἱ συνθῆκες ἄλλαξαν ριζικά.

Χρειάζεται πραγματικὴ δημοκρατικὴ λειτουργία τοῦ Πολιτειακοῦ, ριζικὴ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση, σχεδιοποίηση βασισμένη σ' ἕνα αὐξανόμενο ρόλο τῆς κρατικῆς οἰκονομίας, χωρισμὸς ἐκκλησίας καὶ κράτους, καινούργιο συγχρονισμένο ἐκπαιδευτικὸ σύστημα.

Δηλαδὴ πορεία τελικὰ πρὸς ἕνα σοσιαλιστικὸ μετασχηματισμὸ τῆς Κύπρου, ποὺ θἆταν καὶ ἡ καλλίτερη ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ ἀνεξαρτησία τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας της.

Γιατὶ ὅσο προοδευτικότερη γίνει ἡ Κύπρος, τόσο θἄχη τὴν ὑποστήριξη τῶν ἐργαζομένων μαζῶν τῆς Τουρκίας, τῆς Ἑλλάδας, τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν καὶ τοῦ Κόσμου γενικά.

Στὴν ἀνάγκη ἔτσι πρέπει νὰ προσανατολισθοῦν καὶ μόνες οἱ δυνάμεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυπριακῆς Ἀριστερᾶς, δηλαδὴ τοῦ ΕΔΕΚ καὶ τοῦ ΑΚΕΛ.

20—12—74

Στὰ ἐργοστάσια, στὰ γραφεῖα, στὰ Συνδικᾶτα

Ἀπὸ τὰ πιὸ προέχοντα ζητήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος στὴν χώρα μας, εἶναι ἡ μάχη γιὰ ἕνα καινούργιο, δημοκρατικό, ἀγωνιστικὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα

Κίνημα ποὺ νὰ πηγάζη καὶ νὰ στηρίζεται στὴν δημοκρατικὴ ὀργάνωση τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργαζομένων στὰ ἐργοστάσια, στὶς ἐπιχειρήσεις, στὰ γραφεῖα, στὶς ὑπηρεσίες, στὰ σχολειά.

Βάση του πρέπει νἆναι οἱ γενικὲς συνελεύσεις σὲ κάθε τομέα, ποὺ θὰ ἐγκρίνουν τόσο τὸ πρόγραμμα ὅσο καὶ τὴν δημοκρατικὴ ὀργάνωση καὶ διεξαγωγὴ τοῦ ἀγῶνα.

Αὐτὸ βέβαια σὲ συνεργασία μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Συνδικάτων ξεκαθαρισμένων ἀπὸ τὴ σάπεια γραφειοκρατία τὴν ἐνσωματωμένη στοὺς καπιταλιστὲς καὶ τὸ κράτος τους.

Μὰ ἐπίσης ἀπὸ κάθε πατερναλιστική, σεχταριστικὴ γραφειοκρατία.

Γιὰ νὰ φτάσουμε σὲ τέτοια νέα Συνδικᾶτα καὶ σὲ τέτοια δημοκρατικὴ ὀργάνωση τῆς βάσης, θὰ χρειαστῆ πολύχρονη, πολύπονη ἐργασία τῶν ἀγωνιστῶν μέσα στὶς μάζες σὲ τοπικὴ καὶ ἐθνικὴ κλίμακα.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ πρέπει νὰ ἀποβλέπη στὴ δημιουργία συνδικαλιστικῆς συνείδησης, καὶ στελεχῶν ἀφιερωμένων σ' αὐτὸ τὸ σκοπό, ἔξω ἀπὸ κάθε στενή, σεχταριστικὴ κομματικὴ ὑστεροβουλία καὶ μυωπία.

Τὰ συνδικᾶτα πρέπει νἆναι καὶ νὰ παραμείνουν πλατειὲς δημοκρατικὲς ὀργανώσεις, χωρὶς ποτὲ νὰ ὑποκύψουν στὸν πολιτικὸ ἔλεγχο ὁποιασδήποτε ὀργάνωσης, καὶ νὰ συνταυτισθοῦνε μὲ τὸ «Κόμμα» ἔστω καὶ τὸ πιὸ «ἐπαναστατικό».

Στὰ Συνδικᾶτα, κάθε πολιτικὴ ὀργάνωση ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον, νὰ ἀναπτύσση τὸ δικό της πρόγραμμα, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιδιώκη νὰ «κα-

τευθύνη» φράξιονιστικὰ τὰ Συνδικάτα, μεταβάλλοντάς τα σὲ ἁπλοὺς φορεῖς τῆς Κομματικῆς πολιτικῆς.

Τὰ Συνδικάτα στὴν ἐποχή μας εἶναι προορισμένα νὰ «πολιτικοποιοῦνται» διαρκῶς, νὰ ξεπερνοῦν τὰ ὅρια μιᾶς ἀποκλειστικὰ διεκδικητικῆς δράσης γιὰ τὶς ἄμεσες οἰκονομικὲς ἀπαιτήσεις τῶν μαζῶν. Ἀλλὰ ἡ ἀναπόφευκτη πολιτικοποίηση τῶν Συνδικάτων πρέπε: νἆναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐλεύθερης ἀνάπτυξής τους, τῆς ὁμαλῆς δημοκρατικῆς συνειδητοποίησης καὶ ὡρίμανσης τῆς μάζας τους.

Ἡ μακρόχρονη δικτατορία στὴν χώρα μας εἶχε σὰν συνέπεια νὰ ἀτομικοποιήση τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἐργαζόμενους, καὶ νὰ τοὺς παραδώση χειροπόδαρα δεμένους στὴν ἀχαλίνωτη ἐκμετάλλευση τοῦ Κεφαλαίου καὶ τοῦ Κράτους του.

Ἡ ἐκμετάλλευση αὐτὴ μὲ τὸν σημερινὸ πληθωρισμό, τὴν ἀνεργία, τὴν ἔλλειψη συγχρονισμένων κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ πραγματικῶν δημοκρατικῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν, ἐντείνεται στὸ ἔπακρο.

Ἡ καπιταλιστικὴ τάξη θὰ προσπαθήση νὰ ξεπεράση τὴν κρίση της διαιωνίζοντας τὸ σημερινὸ καθεστώς. Ἀλλὰ ξέρει πὼς αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο, μέσα σὲ συνθῆκες ἀναγκαστικῆς, σχετικῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης τοῦ καθεστῶτος της.

Γι' αὐτό, μὲ πιὸ πολύπλοκα σχέδια θὰ προσπαθήση νὰ κυριαρχήση καὶ πάλι μέσα στὸ συνδικαλιστικὸ μηχανισμὸ καὶ νὰ περιορίση στὸ ἐλάχιστο τὴν ἀναπόφευκτη ἀναγέννηση τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος. Ἡ ταξικὴ Ἀριστερὰ θἄπρεπε νὰ συμφωνήση σὲ κοινὸ πρόγραμμα, τόσο γιὰ τὶς ἄμεσες διεκδικήσεις, ὅσο καὶ γιὰ τὸν τρόπο ὀργάνωσης καὶ λειτουργίας τῶν Συνδικάτων, ἔξω ἀπὸ κάθε στενὸ κομματικὸ πνεῦμα.

Πρόκειται γιὰ τὴ σφυρηλάτηση, στὴ βάση του, τοῦ πραγματικοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου, ἀπαραίτητης προϋπόθεσης γιὰ τοὺς μεγάλους κοινωνικοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔρχονται.

15) 12) 74

Φοιτητικὸ κίνημα: Τί νὰ κάνουμε;

Μετὰ τὴ μεταπολίτευση τῆς 23 τοῦ Ἰούλη, τὸ φοιτητικὸ κίνημα μπῆκε σὲ μιὰ καινούργια φάση. Παρ' ὅλο ποὺ οἱ δραστηριότητες στὸ φοιτητικὸ χῶρο ἔχουν ἀρχίσει πρὶν ἀπὸ πέντε μῆνες, (ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Αὐγούστου) δὲν ἔχει ἀκόμα ὁλοποιηθῆ, ἀπὸ τὴ μεριὰ τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων, τῶν δυνάμεων ποὺ μιλᾶνε στὸ ὄνομα τῶν ἐργαζομένων καὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ, μιὰ πρακτικὴ προσαρμοσμένη στὶς σημερινὲς συνθῆκες καὶ στὰ καθήκοντα τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος στὴν περίοδο ποὺ περνᾶμε.

Βέβαια δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζη κανεὶς τὸ γεγονός, ὅτι τὸ φοιτητικὸ κίνημα ἀντιμετώπισε διάφορα καίρια πολιτικὰ προβλήματα, ὅπως τὸ Κυπριακό, τὴν «ἀποχουντοποίηση», τὶς ἐκλογές, τὸ δημοψήφισμα καὶ σήκωσε τὸ βάρος τῶν κινητοποιήσεων γύρω ἀπ' αὐτά. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα (Α.Ε.Ι.) λειτούργησαν ἐλάχιστο χρονικὸ διάστημα, γιὰ νὰ μπορέση νὰ διαπιστώση κανεὶς ἀντικειμενικὰ τὸ πραγματικὸ ἐπίπεδο καὶ τὶς δυνατότητες τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι δὲν ἔχει γίνει ἀκόμα κανένας, οὐσιαστικά, διεκδικητικὸς ἀγῶνας στὸ φοιτητικὸ χῶρο.

Ὡστόσο καθοριστικὸ ρόλο, γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ σημερινοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ, ἔπαιξαν δυὸ κυρίαρχες τάσεις, ποὺ ἔχουν διαμορφωθῆ στὰ πλαίσια τῆς θεωρουμένης φοιτητικῆς πρωτοπορείας, καὶ ποὺ χαρακτηρίζουν ἡ μιὰ ἢ ἡ ἄλλη τὴν πλειοψηφία τῶν προοδευτικῶν συνδικαλιστικῶν παρατάξεων.

Ἔτσι, μιὰ μερίδα ἀπ' αὐτές, προσπαθεῖ νὰ κυριαρχήση στοὺς μαζικοὺς φορεῖς τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος καὶ νὰ ὑπαγορεύη ἀποφάσεις «ἀπὸ τὰ ἔξω, δηλαδὴ νὰ ὑπαγάγη τέλεια τὸ κίνημα σὲ στενὲς κομματικὲς ἐπιδιώξεις, τάση ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν ξεπερασμένη, παραδοσιακὴ ἐκτίμηση τῆς σχέσης μαζικῶν φορέων — ὀργανωμένης πρωτοπορείας.

Ἡ ἄλλη μερίδα προσπαθεῖ νὰ χρησιμοποιήση ἕνα τουλάχιστον μέρος τῶν φοιτητῶν γιὰ τὴν ὑποστήλωση ἀγώνων ἔξω ἀπὸ τὸ χῶρο τους, μὲ τὸ αἰτιολογικὸ τοῦ «δεσίματος τοῦ φοιτητικοῦ μὲ τὸ λαϊκὸ κίνημα». Τάση ποὺ οὐσιαστικὰ πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀνάγκη ὁρισμένων πολιτικῶν παρατάξεων νὰ χρησιμοποιοῦν φοιτητὲς καὶ ἀπὸ τὴ λανθασμένη ἐκτίμηση ποὺ κάνουν γιὰ τὸ ρόλο τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος στὰ πλαίσια τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων σήμερα.

Παρ' ὅλα αὐτά, μέσα στὸ πεντάμηνο ποὺ πέρασε, ἔγιναν πλατιὲς ζυμώσεις στοὺς φοιτητικοὺς κύκλους, μὲ ἀποτέλεσμα: Τὴ διάδοση μερικῶν πολὺ σημαντικῶν ἀρχῶν, ὅπως ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτονομίας τῶν μαζικῶν χώρων καὶ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργάνων ἀπέναντι στὰ κόμματα ἢ τὶς πολιτικὲς παρατάξεις. Τὸ ἀρχίνισμα ἑνὸς προβληματισμοῦ πάνω στὸν τρόπο λειτουργίας μιᾶς συνδικαλιστικῆς παράταξης καὶ τὶς σχέσεις της τόσο μὲ τοὺς πολιτικοὺς φορεῖς, ὅσο καὶ μὲ τοὺς συλλόγους. Τὸ γενικότερο προβληματισμὸ πάνω στὰ ζητήματα τῶν σχέσεων «πρωτοπορίας» — μαζῶν καὶ στὶς δυνατότητες τῶν τελευταίων γιὰ μιὰ αὐτόνομη δραστηριότητα.

Σὰν ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν ἔχουμε τὴν ἀπ' ὅλους — τουλάχιστον στὰ λόγια — ἀποδοχὴ τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτονομίας, τὴ δημιουργία διαφόρων συνδικαλιστικῶν παρατάξεων στὸ χῶρο τῆς ἀριστερᾶς, ποὺ ὅμως δὲν ἔχουν κατορθώσει ἀκόμα νὰ ἀποκαταστήσουν μιὰ κανονικὴ ἐσωτερικὴ λειτουργία καὶ

τέλος τὴ δημιουργία διαφόρων κύκλων προβληματισμοῦ, ποὺ ὁπωσδήποτε θὰ δώσουν θετικὰ ἀποτελέσματα.

Στὴν περίοδο ὅμως αὐτὴ τὸ κύριο καθῆκον γιὰ κάθε συνεπῆ παράταξη ἢ καὶ ἀγωνιστικὴ μονάδα, ποὺ μιλάει στ' ὄνομα τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῶν ἐργαζομένων, εἶναι νὰ υἱοθετήση ἕνα πρόγραμμα, ποὺ θὰ ἔχη σκοπό:

— Τὴ δημιουργία αὐτόνομων φοιτητικῶν συλλόγων, ποὺ θὰ λειτουργοῦν δημοκρατικά, μὲ βάση τὶς ἀποφάσεις τῆς Γ.Σ., καὶ μὲ τρόπο ἀποκεντρωτικό, μὲ τὴ θεσμοποίηση διαφόρων ἄλλων ἐκτελεστικῶν ὀργάνων ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐξασφαλίζη τὴ συμμετοχὴ μεγάλου ἀριθμοῦ φοιτητῶν στὶς συνδικαλιστικὲς ἀσχολίες καὶ τὸ μοίρασμα τῶν ἐκτελεστικῶν ἁρμοδιοτήτων. Τὴ δημοκρατική, μέσα ἀπὸ Γ.Σ., ἐκπροσώπηση τῶν συλλόγων στὰ δευτεροβάθμια καὶ τριτοβάθμια συνδικαλιστικὰ ὄργανα.

—Τὴν προώθηση τῶν συνδικαλιστικῶν προβλημάτων τῶν φοιτητῶν, τοποθετημένη ὅμως στὰ πλαίσια τῆς τακτικῆς γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ φοιτητικοῦ ἐλέγχου στὰ Α.Ε.Ι. καὶ γιὰ τὴν συνειδητοποίηση, ἀπὸ τὴ μεριὰ τῶν φοιτητῶν, τοῦ ρόλου τῶν Πανεπιστημίων στὸ δοσμένο κοινωνικὸ σύστημα. Τὸ φοιτητικὸ κίνημα ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ βάλη σὰ κεντρικὸ στόχο του τὸ φοιτητικὸ ἔλεγχο τῆς λειτουργίας τῶν Α.Ε.Ι., τὸν ἔλεγχο τοῦ εἴδους καὶ τῆς ποιότητας τῆς παρεχομένης γνώσης, γιὰ ὁλόκληρη τὴν περίοδο ποὺ περνᾶμε, καθὼς καὶ τὴν πλήρη κάθαρση τῶν Α.Ε.Ι. καὶ τὴ συντριβὴ κάθε ἀντιδραστικοῦ μηχανισμοῦ μέσα σ'αὐτά.

— Τὴ συνειδητοποίηση, ἀπὸ μέρους τῶν φοιτητῶν, τῆς μελλοντικῆς τους ταξικῆς τοποθέτησης, σὰ μισθωτῶν διανοούμενων, στὴν ὑπηρεσία τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ Κράτους του. Τοῦ κοινωνικοῦ ρόλου, ποὺ διαδραματίζουν αὐτοὶ στὴ σημερινὴ πραγματικότητα καὶ τῆς κοινωνικῆς ἔνταξης, ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ αὐτόν.

Ἔτσι θὰ γίνη δυνατό, μέσα ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ στὸ φοιτητικὸ κίνημα ὁλοένα καὶ μεγαλύτερου ἀριθμοῦ φοιτητῶν, καὶ μέσα ἀπὸ τὶς παραπάνω γενικὲς κατευθύνσεις, νὰ δοθῆ ἡ πραγματικὴ ταξικὴ προοπτικὴ στὸ φοιτητικὸ κόσμο καὶ ἑπομένως ἡ συνειδητή του ἔνταξη μὲ τὴν πλευρὰ τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων, ποὺ ἐπιδιώκουν τὴ συντριβὴ τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος. Αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ μοναδικὸς σωστὸς τρόπος γιὰ μιὰ σωστὴ πολιτικοποίηση τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου, γιὰ τὴ σωστή του συμμετοχὴ στοὺς πολιτικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ἀγῶνες.

6)1)75

Παντελῆς Πουλιόπουλος - Ἄρης Βελουχιώτης

Ὁ συνδυασμὸς ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ὀνόματα δὲν μπορεῖ, παρὰ νὰ ξενίση τοὺς ἐπιπόλαιους ἢ φατριαστικοὺς ἐκπροσώπους τῶν διαφόρων πολιτικῶν τάσεων στὴ χώρα μας, ποὺ μιλοῦν στὸ ὄνομα τοῦ Προλεταριάτου, τῆς Ἐπανάστασης, τοῦ Σοσιαλισμοῦ.

Ἀλλὰ γιὰ ὅσους ξέρουν τὴν πραγματικὴ Ἱστορία τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἐπαναστατικοῦ κινήματος στὴ χώρα μας, καὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἑνὸς πηγαίου ἐπαναστατικοῦ μαρξιστικοῦ ρεύματος, ὁ Παντελῆς Πουλιόπουλος καὶ ὁ Ἄρης Βελουχιώτης ἀντιπροσωπεύουν δυὸ βαθύτατα συγγενεῖς τάσεις τοῦ κομμουνιστικοῦ μας κινήματος.

Ὁ πρῶτος εἰδικώτερα, στὸν θεωρητικό, ἰδεολογικὸ τομέα μέσα σ' ὅλη του τὴν σταδιοδρομία ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. μέχρι τὸν ἡρωϊκό του θάνατο τὸ 1943.

Ὁ δεύτερος γιατὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς πιὸ εὐνοϊκῆς συγκυρίας στὴν χώρα μας γιὰ τὴν νίκη τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης, στὸ διάστημα τῆς Ἀντίστασης (1941—1944), ἐνστικτώδικα πάλαιψε γιὰ τὴν νικηφόρα της ἔκβαση.

Τόσο οἱ ἀντιδραστικές, συντηρητικές, ὅσο καὶ οἱ ὀπορτουνιστικές, σεχταριστικὲς γραφειοκρατικὲς δυνάμεις στὴ χώρα μας ἔχουν συμφέρον εἴτε νὰ παραγνωρίσουν, εἴτε νὰ παραμορφώσουν, τὸ ἱστορικὸ νόημα καὶ μήνυμα, ποὺ ἐκπροσωπεῖ ἡ ζωὴ καὶ ἡ δράση τῶν δύο αὐτῶν μεγαλύτερων ὡς τώρα φυσιογνωμιῶν τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Κινήματος τῆς χώρας μας.

Γι' αὐτὸ καὶ θἄπρεπε νὰ καταβληθῆ ἐπίμονη προσπάθεια ν' ἀποκατασταθοῦν πλήρως τόσο ὁ Π. Πουλιόπουλος, ὅσο καὶ ὁ Ἄρης Βελουχιώτης. Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» θ' ἀγωνισθῆ νὰ ἱδρυθῆ, σὲ μιὰ ὡρισμένη στιγμή, ἕνα Κέντρο μαρξιστικῶν ἐρευνῶν καὶ μελετῶν, ποὺ νὰ φέρνη τὸ ἐπίδοξο ὄνομα «Π. Πουλιόπουλος — Ἄρης Βελουχιώτης».

Σκοπός του θἆναι πρῶτα - πρῶτα νὰ δημοσιεύση ὁλόκληρο τὸ ἔργο καὶ τῶν δυό, μὲ βάση σοβαρὴ ἐπιστημονικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ ἐργασία συλλογῆς καὶ ἐμφάνισης τῶν κειμένων καὶ τῶν γεγονότων.

Δεύτερο γιὰ τὴν συστηματικὴ δημοσίευση σοβαρῶν μαρξιστικῶν ἐργασιῶν, σχετικῶν μὲ τὴν πραγματικὴ ἱστορία τοῦ ἐργατικοῦ, κομμουνιστικοῦ κινήματος στὴ χώρα μας, καθὼς καὶ μὲ τὴν τωρινὴ οἰκονομική, κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ Ἑλληνικὴ πραγματικότητα.

Θὰ ξανάρθουμε σ' αὐτὰ τὰ θέματα.

1)12)74

Πολιτικά ἄρθρα καί μελέτες

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Αἰτίες, συνέπειες, προοπτικὲς τῆς ἰδιότυπης κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ

Βαθειά, μακρόχρονη, ἰδιότυπη κρίση ἁπλώνεται σ' ὁλόκληρο τὸν καπιταλιστικὸ κόσμο.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία του ἐξακολουθεῖ νὰ συνδυάζεται ἀνεξέλεγχτος πληθωρισμὸς καὶ ἐπεκτεινόμενη ἀνεργία.

Ἄλλοτε οἱ κλασσικὲς κρίσεις ἢ ὑφέσεις ὑπερπαραγωγῆς τοῦ καπιταλισμοῦ χαρακτηρίζονται, στὸ ξεκίνημά τους, ἀπὸ σχετικὸ κορεσμὸ τῆς ἀγορᾶς καὶ πτώση τῶν τιμῶν. Σὲ δεύτερη φάση εἴχαμε ἐπιταχυνόμενη συστολὴ τῆς παραγωγῆς καὶ αὔξηση τῆς ἀνεργίας.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ ξεκίνησε μὲ τὴ μορφὴ τῆς χρηματιστικῆς καὶ πληθωριστικῆς κρίσης, ποὺ τώρα μόνο ἀρχίζει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ φαινόμενα «κάμψης» τῆς παραγωγῆς καὶ ἐπέκτασης τῆς ἀνεργίας σὲ ὅλες τὶς προηγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες.

Καὶ ὡστόσο ὁ πληθωρισμὸς συνεχίζεται τόσο στὸν τομέα τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσο καὶ στὸν τομέα διαφόρων πρώτων ὑλῶν καὶ τροφίμων.

Ἕνας τέτοιος παρατεινόμενος συνδυασμὸς (πληθωρισμοῦ καὶ κάμψης τῆς παραγωγῆς, ἑπομένως ἀνεργία) εἶναι βέβαια ἐκρηκτικὸς γιὰ τὸ καπιταλιστικὸ σύστημα, ποὺ γνώρισε μακρυὰ περίοδο ἀπὸ σταθερότητα τῶν τιμῶν καὶ ἀπὸ πλήρη ἀπασχόληση.

Διάφορες θεωρίες διατυπώνονται γιὰ τὴν ἐξήγηση τῆς ἰδιότυπης αὐτῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ. Θὰ ἀναφέρουμε τὶς πιὸ σοβαρές: Ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ κρίση εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τάσης πτώσης τοῦ ποσοστοῦ τοῦ κέρδους, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ὅλο καὶ μεγαλύτερη αὔξηση τοῦ σταθεροῦ κεφάλαιου σὲ σχέση μὲ τὸ μεταβλητὸ κεφάλαιο.

Πρόκειται γιὰ ἀναφορὰ στὴν «κλασσική» ἐξήγηση τῆς ἐξέλιξης τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τῶν κρίσεων ποὺ διετύπωσε στὸ «Κεφάλαιο» ὁ Μάρξ.

Διάφορες μελέτες ἔχουν γίνει, ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν ἐπιδείνωση τῆς τάσης αὐτῆς, πρῶτα - πρῶτα στὶς ἴδιες τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, δηλαδὴ στὸ κύριο προπύργιο τοῦ σύγχρονου καπιταλισμοῦ.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀμερικάνικος ἰμπεριαλισμὸς κατέφυγε στὴν προσωρινὴ «λύση» τῶν πολυεθνικῶν ἐπιχειρήσεων στὴν Εὐρώπη καὶ σὲ διάφορες ὑποανάπτυκτες χῶρες, ὅπου τὸ ποσοστὸ κέρδους, ἦταν, καὶ παραμένει ἀκόμα, μεγαλύτερο παρὰ στὶς Ἡν. Πολιτεῖες.

Ὑποστηρίζεται ἐπίσης ἀπὸ ἄλλους ὅτι ἡ ἐπιδείνωση τῆς κρίσης ὀφείλεται σ' ἕνα εἶδος οἰκονομικοῦ «τρίτου παγκόσμιου πόλεμου» ποὺ ἐξαπέλυσαν ἀπὸ τὸ 1971 οἱ Ἡν. Πολιτεῖες ἐναντίον τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἰαπωνίας μὲ συγκατάθεση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης καὶ συμπαράσταση τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν καὶ τῆς Περσίας.

Δηλαδὴ ὅτι μπροστὰ στὴν ἐξασθένιση τῆς συναγωνιστικῆς ἱκανότητας τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ τὴν ἀναπτυσσόμενη ὑπεροχὴ τῆς «Κοινῆς Ἀγορᾶς» καὶ τῆς Ἰαπωνίας στὸ παγκόσμιο ἐμπόριο, ὁ ἀμερικάνικος ἰμπεριαλισμὸς ἀντέδρασε μὲ τὴν ὕψωση τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου.

Ἄλλοι πάλι ἀναφέρονται στὴν κάπως παραγνωρισμένη μαρξιστικὴ ἰδέα τῶν «βραχέων» καὶ «μακρῶν» «κυμάτων» στὴν ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι ἔληξε μιὰ ἱστορικὴ περίοδος «μακρυᾶς, γρήγορης ἀνάπτυξής» του κι' ἀρχίζει μιὰ ἄλλη παρατεταμένη φάση ἀργῆς ἀνάπτυξης, ὥσπου νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ ἀπαραίτητα κεφάλαια γιὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀνανέωση τῆς τεχνολογίας τοῦ συστήματος καὶ τὸ πέρασμα π.χ. ἀπὸ κλάδους, ποὺ γνωρίζουν ὑπερπαραγωγὴ (αὐτοκινήτων), σὲ κλάδους ποὺ ἡ παραγωγὴ δὲν ἀκολούθησε τὴν τροχειὰ τῆς ζήτησης, ὅπως ὁ κλάδος ἐνεργειακῆς παραγωγῆς.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐξηγήσεις, ποὺ ἀναφέρουμε ἀναγκαστικὰ περιληπτικά, ἔχουν τὸ ἐλάττωμα νὰ προβαίνουν σὲ ὁλοκληρώσεις ἀπὸ ἕνα καὶ μόνο στοιχεῖο ἀλήθειας, ἀπὸ ἕνα καὶ μόνο παράγοντα, ποὺ συμμετέχει στὴ διαμόρφωση τοῦ φαινομένου.

Ὡστόσο, ἡ σημερινὴ κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ εἶναι φαινόμενο πολυσύνθετο, ἀποτέλεσμα ὄχι μιᾶς καὶ μόνο αἰτίας, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα πλῆθος παραγόντων οἰκονομικῶν, πολιτικῶν, κοινωνικῶν στὴ διαλεχτική τους ἀλληλοεξάρτηση καὶ ἀλληλεπίδραση.

Μιὰ κάποια ἱκανοποιητικὴ «ἐξήγηση» της ἀπαιτεῖ πρῶτα - πρῶτα πραγματικὴ μαρξιστικὴ μεθοδολογία, ἔξω ἀπὸ κάθε «οἰκονομιστική», μηχανική, ἀντίληψη τοῦ μαρξισμοῦ.

Ἡ μαρξιστικὴ μεθοδολογία μᾶς βοηθᾶ νὰ συλλάβουμε τὴν πραγματικὴ διαλεχτικὴ ἀλληλεπίδραση τῶν διαφόρων παραγόντων, ποὺ καθορίζουν ἕνα κοινωνικὸ φαινόμενο στὴν ἱστορική, συγκεκριμένη διαμόρφωσή του.

Ἂς ἐπιχειρήσουμε μιὰ πραχτικὴ ἐφαρμογή της στὸ παράδειγμα τῆς σημερινῆς ἰδιότυπης κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ.

ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ἡ κρίση αὐτὴ ξεπήδησε ὕστερα ἀπὸ μακρυὰ περίοδο ἀνάπτυξης τοῦ καπιταλισμοῦ, τῆς πιὸ σημαντικῆς σ' ὅλη του τὴν ἱστορία.

Ποιές αἰτίες συνέβαλαν σ' αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξη;

Οἱ ἀντικειμενικὲς προϋποθέσεις γι' αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξη δημιουργήθηκαν μέσα στὴν πορεία τοῦ δεύτερου παγκόσμιου πόλεμου, μὲ ἕνα καινούργιο ἱστορικὸ φαινόμενο, ἀκόμα τώρα παραγνωρισμένο ἀπὸ ὁρισμένους «μαρξιστές»: Τὴν ὀργανικὴ ἐνσωμάτωση, ποὺ πραγματοποιήθηκε τῆς ἀφηρημένης καὶ ἐφαρμοσμένης ἐπιστήμης στὸ προτσέσσο τῆς ὑλικῆς παραγωγῆς.

Χάρη σ' αὐτὸν τὸν παράγοντα ἔγινε ἀντικειμενικὰ δυνατὴ ἡ δημιουργία σειρᾶς ἀπὸ καινούργιους βιομηχανικοὺς κλάδους καὶ ἀπὸ καινούργια προϊόντα καὶ ὑπηρεσίες τονωτικὲς τῆς κατανάλωσης.

Ἀλλὰ χρειάζονται κι ἄλλες προϋποθέσεις γιὰ νὰ γίνη δυνατὴ μιὰ τέτοια ἀνάπτυξη, στὰ πλαίσια τῆς καπιταλιστικῆς παραγωγῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡ ὕπαρξη μιᾶς πραγματικὰ ἐπεκτεινόμενης ἀγορᾶς, ποὺ ν' ἀποφέρη ἕνα μεγάλο ποσοστὸ κέρδους.

Τὸ βασικὸ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς λύθηκε μεταπολεμικά, καὶ γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο, χάρη στὴν ἀλληλεπίδραση ἑνὸς συνόλου παραγόντων ἀντικειμενικῶν καὶ ὑποκειμενικῶν.

Πρὶν ἀπ' ὅλα ἡ διαθεσημότητα ἀπὸ ἐκτεταμένες μὴ καπιταλιστικὲς ζῶνες, στὸν «Τρίτο Κόσμο», ἀλλὰ καὶ σ' αὐτὲς τὶς καπιταλιστικὲς χῶρες (ἀκόμα καὶ τὶς πιὸ ἀνεπτυγμένες), ποὺ ἐπέτρεψαν τὶς θεαματικὲς προόδους τῆς ἐκβιομηχανοποίησης καὶ τῆς ἐπέκτασης τῆς ἀγορᾶς, γιὰ τὰ προϊόντα, τὶς ὑπηρεσίες, τὰ κεφάλαια τοῦ συγκεντρωμένου, μονοπωλιακοῦ καπιταλισμοῦ.

Τὸ καπιταλιστικὸ κράτος στὴν περίοδο αὐτὴ ἐνισχύει, τόσο μὲ τὴν ἀλματώδη αὔξηση τοῦ προϋπολογισμοῦ του (τὸ 1)5 μὲ τὸ 1)4 τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος), ὅσο καὶ μὲ τὸ σύνολο τῆς χρηματιστικῆς, φορολογικῆς κλπ. πολιτικῆς του, τὴ συγκεντροποίηση τοῦ μονοπωλιακοῦ, μεγάλου κεφαλαίου.

Γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν ἀντικειμενικῶν δυνατοτήτων, ποὺ προσέφερε ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνολογικὴ ἐπανάσταση, καὶ ἡ διαθεσιμότητα ἀγορῶν, χρειάζονται, ἀπὸ καπιταλιστικὴ ἄποψη, μεγάλες ἐπενδύσεις κεφαλαίων, μὲ γρήγορη ἀπόσβεση, γιὰ τὴν παραγωγὴ προϊόντων καὶ ὑπηρεσιῶν, ποὺ ν' ἀνανεώνονται διαρκῶς, καὶ νὰ διατίθενται στὸν κόσμο ὁλόκληρο.

Ἀλλὰ μιὰ ἀκόμα προϋπόθεση ὑπῆρξε, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἀρχικὸ διάστημα, ἀπαραίτητη γιὰ τὴ διατήρηση μιᾶς τέτοιας ἀνάπτυξης τοῦ καπιταλισμοῦ: ἡ διαρκὴς ἐπέκταση τῆς ἀγορᾶς, χάρη πιὰ σὲ πληθωριστικὰ μέτρα.

Χωρὶς πληθωρισμὸ θὰ εἶχε τεθῆ πρόωρο τέρμα στὴν ἀρχικὴ πραγματικὴ ἐπέκταση τῆς ἀγορᾶς.

Τὸν πληθωρισμὸ τὸν ἐνίσχυσε τόσο τὸ καπιταλιστικὸ κράτος, ὅσο καὶ τὸ τραπεζιτικὸ κεφάλαιο καὶ ἡ μονοπωλιακὴ συγκέντρωση τοῦ κεφαλαίου.

Παραγωγή, διανομή, κατανάλωση, διατηρήθηκαν σὲ ψηλὰ ἐπίπεδα, χάρη, σ' ἕνα ὅλο καὶ μεγαλύτερο μέρος, στὸν πληθωρισμό.

Μὲ πληθωριστικὰ μέτρα τὸ κράτος τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ μπόρεσε, ἐπὶ μεγάλο διάστημα, ταυτόχρονα νὰ χρηματοδοτήση τὴ στρατιωτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξή του στὸν κόσμο: τοὺς πολέμους, τὶς βάσεις, τὶς δικτατορίες σὲ χῶρες — προτεκτοράτα του (ὅπως ἡ Βραζιλία, ἡ Ἑλλάδα, ἡ Χιλὴ κλπ.), τὸν ἐξοπλισμό, τὶς πολυεθνικὲς ἐπιχειρήσεις.

Χάρη στὴν προνομιακὴ θέση τοῦ δολλαρίου, ποὺ γιὰ ἕνα ὁλόκληρο διάστημα ὑπῆρξε ἡ ἀντανάκλαση τῆς ἀναμφισβήτητης δύναμης καὶ ὑπεροχῆς τῆς ἀμερικάνικης οἰκονομίας, ὁ ἀμερικάνικος ἰμπεριαλισμὸς ἐξακολούθησε πληθωριστικὰ νὰ ἑδραιώνη τὶς στρατιωτικὲς θέσεις του στὸν κόσμο καὶ νὰ ἐκμεταλλεύεται τὴν παγκόσμια ἀγορά. Ἡ ἀρχικὴ πηγὴ τοῦ πληθωρισμοῦ βρίσκεται στὸν ρόλο τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ μὲ βάση τὴν προνομιακὴ θέση τοῦ δολλάριου ποὺ ἐπέβαλε.

Τὸ καπιταλιστικὸ τραπεζιτικὸ σύστημα ἔδρασε κι' αὐτὸ (παράλληλα μὲ τὸ ἀστικὸ κράτος) πρὸς τὴν ἴδια πληθωριστικὴ κατεύθυνση.

Οἱ ἀστοὶ οἰκονομολόγοι παραδέχονται σήμερα ἀνοιχτὰ ὅτι ἀπὸ δέκα τώρα τουλάχιστον χρόνια ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη, τόσο στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, ὅσο καὶ στὶς ἄλλες προηγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες «ντοπαρίστηκε» ἀπὸ μιὰ νομισματικὴ πολιτικὴ δανεισμοῦ ἀπὸ τὶς Τράπεζες, σὲ βάρος τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμίευσης καὶ τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος.

Τὸ δημόσιο καὶ ἰδιωτικὸ χρέος ἔφτασε σὲ δυσθεώρητα ὕψη, αἰτία καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀχαλίνωτου σημερινοῦ πληθωρισμοῦ. Ὑπολογίζεται π.χ. ὅτι στὶς Ἡν. Πολιτεῖες, μεταξὺ 1965 καὶ 1973, τὸ συνολικὸ χρέος τοῦ Κράτους, τῶν κοινοτήτων, τῶν ἑταιρειῶν, τῶν οἰκογενειῶν κτλ., πέρασε ἀπὸ τὸ 1.235 δισεκατομμύρια δολλάρια στὰ 2.526 δισεκαταμμύρια, δηλαδὴ σχεδὸν τὸ διπλάσιο τοῦ συνολικοῦ ἐτήσιου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῆς χώρας.

Πέρνοντας ὑπ' ὄψη ὅτι ἡ ἐτήσια αὔξηση τοῦ χρέους εἶναι τώρα μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, καταλήγει κανεὶς στὸ συμπέρασμα πὼς ἡ ἐτήσια ἀπόσβεσή του γίνεται μὲ καθαρὰ πληθωριστικὰ μέτρα, δηλαδὴ μὲ ἁπλὴ παραγωγὴ χαρτονομίσματος, χωρὶς κανένα ἀντίκρυσμα.

Ἡ μονοπωλιακὴ δομὴ ἀπὸ τὶς τιμὲς διαφόρων προϊόντων εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ ἐπὶ πλέον διαρκὴς πηγὴ πληθωρισμοῦ.

Χάρη στὸ μονοπωλιακὸ προνομιοῦχο χαρακτῆρα τους, καὶ τὸν αὐθαίρετο καθορισμὸ τῶν τιμῶν, οἱ μεγάλες σύγχρονες καπιταλιστικὲς ἐπιχειρήσεις κατορθώνουν καὶ νὰ βρίσκουν ἕνα σημαντικὸ μέρος ἀπὸ τὰ τεράστια κεφάλαια, ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ παραγωγή, διανομὴ καὶ κατανάλωση τῶν προϊόντων τους καὶ νὰ ἀντισταθμίζουν, ἐπίσης, τὴν αὔξηση τῶν ἡμερομισθίων.

Ἔτσι, γιὰ νὰ ἀνακεφαλαιώσουμε, τὸ καπιταλιστικὸ σύστημα λειτούργησε γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο (ἀπὸ τὸ 1960 εἰδικώτερα) τονωμένο μ' ἕνα συνεχὲς μπούμ ἀπὸ κολοσσιαῖες ἐπενδύσεις, γρήγορα ἀποσβυνόμενες, προορισμένες γιὰ τὴν παραγωγὴ προϊόντων καὶ ὑπηρεσιῶν, ποὺ ἀνανεώνονται ἀκατάπαυστα, πάνω στὴ βάση ὄχι μόνο μιᾶς πραγματικῆς ἐπέκτασης τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ ἐπίσης μιᾶς τεχνητῆς της ἐπέκτασης, χάρη στὸ ρόλο τοῦ συνολικοῦ πληθωρισμοῦ (τοῦ Κράτους, τῶν Τραπεζῶν, τῶν μονοπωλείων).

Αὐτὸ ἐξηγεῖ γιατὶ ἡ κρίση ξέσπασε ἀρχικὰ μὲ χρηματιστικὴ καὶ πληθωριστικὴ μορφή.

Αὐτὸ ἐπίσης ἐξηγεῖ γιατὶ στὰ τελευταῖα χρόνια ἡ «ὑπερθερμασμένη» ἀπὸ τὸν πληθωρισμὸ οἰκονομία τοῦ καπιταλισμοῦ, συμπαρέσυρε πρὸς ἀνάτα-

ση καὶ τὶς τιμὲς ἀπὸ διάφορες πρῶτες ὕλες καὶ τρόφιμα.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν στιγμή, ποὺ τὸ ἴδιο τὸ πετρέλαιο τετραπλασιάστηκε ἀπότομα στὴν τιμή του, ὁ πληθωρισμὸς ἔγινε ἀνεξέλεγκτος καὶ ἐκρηκτικός.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Τὸ πετρέλαιο δὲν εἶναι μόνο ἡ κύρια πηγὴ ἐνεργείας στὴν ἐποχή μας, ἀλλὰ καὶ μιὰ βασικὴ πρώτη ὕλη γιὰ μιὰ σειρὰ ἀπὸ βιομηχανίες (ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, ὡς τὰ πλαστικά, τὴν πετροχημεία κλπ.).

Ὁ «πολιτισμὸς» τῆς «καταναλωτικῆς κοινωνίας», ποὺ διέκρινε γιὰ χρόνια τὸν «νεοκαπιταλισμὸ» καὶ τὴν ἀνάπτυξή του στηρίχτηκε στὸ πετρέλαιο.

Ὁ ἰμπεριαλισμός, χρησιμοποιῶντας τὶς μονοπωλιακὲς ἑταιρεῖες τοῦ πετρελαίου, φαινόταν νὰ ἐλέγχη αὐστηρὰ τὴν ποσότητα καὶ τιμὴ αὐτῆς τῆς βασικῆς πρώτης ὕλης.

Ἀλλὰ ἀνεπαίσθητα πρόβαλε ἕνας καινούργιος π ο λ ι τ ι κ ὸ ς παράγοντας, ποὺ ἄλλαξε τὴν ὅλη κατάσταση: ὁ ἀνερχόμενος ἀραβικὸς ἐθνικισμός, καθὼς καὶ ἐκεῖνος, μερικά, τῆς Περσίας καὶ τῶν ἄλλων πετρελαιοπαραγωγῶν χωρῶν.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶναι σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἕνα ὑποπροϊὸν τῆς ἀλλαγῆς τοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων, σὲ παγκόσμια κλίμακα, ἀνάμεσα στὴν Ἐπανάσταση καὶ τὴν Ἀντεπανάσταση, ἀνάμεσα στὶς δυνάμεις ποὺ τείνουν ν' ἀνατρέψουν (συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα) τὸ καπιταλιστικὸ καθεστώς, καὶ ἐκεῖνες ποὺ τείνουν νὰ τὸ διατηρήσουν.

Ὁ ἐθνικισμὸς τῶν χωρῶν τοῦ «Τρίτου Κόσμου», ποὺ διεκδικεῖ τώρα τὴν ἰδιοκτησία καὶ διάθεση τῶν πρώτων ὑλῶν, δὲν εἶναι «φιαχτός», ἕνα εἶδος συμπαιγνίας μὲ τὸν ἰμπεριαλισμό, ἀλλὰ φαινόμενο ἀντικειμενικό, ποὺ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὶς καινούργιες ἱστορικὲς συνθήκες.

Ὁ ἐθνικισμὸς αὐτὸς γιὰ τὴν ὥρα ἀξιοποιεῖται σὲ ὄφελος ἀστικῶν καὶ νεοαστικῶν ἢ ἀκόμα καὶ ὀλιγαρχικῶν δυνάμεων σ' αὐτὲς τὶς χῶρες.

Ἀλλὰ βρίσκεται καὶ ὑπὸ τὴν πίεση τῶν πιὸ ριζοσπαστικῶν στρωμάτων στὶς χῶρες αὐτές, ὅπως εἶναι ἡ σπουδαστικὴ νεολαία, τὰ νέα στελέχη τοῦ στρατοῦ, τὸ σχηματιζόμενο βιομηχανικὸ προλεταριάτο (π.χ. στὴν παραγωγὴ καὶ μεταφορὰ τοῦ πετρελαίου κλπ.).

Σήμερα ἡ τάση γιὰ τὴν ἐθνικοποίηση τοῦ πετρελαίου καὶ τὴν προσαρμογὴ τῆς τιμῆς του, στὴν τιμὴ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ ὑπηρεσιῶν, ποὺ ἐξάγει ὁ ἰμπεριαλισμός, εἶναι γενικὴ σ' ὅλα τὰ Ἀραβικὰ κράτη, καθὼς καὶ σ' ὅλο τὸν «Τρίτο Κόσμο», προκαλῶντας ὀξύτατες ἀντιδράσεις τόσο τοῦ ἀμερικάνικου, ὅσο καὶ τοῦ διεθνοῦς καπιταλισμοῦ.

Εἶναι ἑπομένως λάθος νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ αὔξηση τῆς τιμῆς τοῦ πετρελαίου ἔγινε θεληματικὰ ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανοὺς σὲ συνεννόηση μὲ τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωση καὶ μὲ συμπαράσταση τῶν Ἀράβων.

Στὴν ἀρχὴ τὸ γεγονὸς αὐτὸ εὐνόησε τὴν ἀμερικάνικη οἰκονομία, γονατίζοντας τὴν συναγωνιστικὴ ἱκανότητα τῆς «Κοινῆς Ἀγορᾶς» καὶ τῆς Ἰαπωνίας. Ἀλλὰ ὁ καπιταλισμὸς εἶναι ἕνα ὁλοκληρωμένο σύστημα μὲ ταχύτατη τώρα ἀλληλεξάρτηση καὶ ἀλληλεπίδραση τῶν μερῶν του. Θἄταν ἀφέλεια ἀπαράδεκτη νὰ θεωρήση ἡ ἰθύνουσα πτέρυγα τῆς ἀμερικάνικης ἀστικῆς τάξης, ὅτι μποροῦσε, καταστρέφοντας τὴν εὐρωπαϊκὴ καὶ ἰαπωνικὴ οἰκονομία, νὰ ἀποφύγη τὴν κρίση μέσα στὴν ἴδια της τὴ χώρα.

Οἱ ὀργανικὲς ἀντιθέσεις τοῦ καπιταλισμοῦ δὲν ἐκδηλώνονται ἀπὸ ἐσκεμμένη πρόθεση, σύμφωνα μ' ἕνα συνειδητὸ «προγραμματισμό», ἀλλὰ αὐθόρμητα, ἀπότομα, ἀπρόβλεπτα, σὰν συνέπεια τῆς ἀλληλεπίδρασης ἀπὸ ἀντίρροπες, ἀλληλοσυγκρουόμενες δυνάμεις.

Σήμερα ὁ καπιταλισμὸς ὁμολογεῖ (μὲ τὸν ἐγκυρότερο τῦπο του, τοὺς «εἰδικούς» του, τοὺς πολιτικούς του κλπ.) ὅτι βρίσκεται μπροστὰ σὲ ἀπρόβλεπτη «θεομηνία», ποὺ τὸν ἐξαναγκάζει σὲ μιὰ ἐμπειρικὴ πολιτικὴ «μέρα μὲ τὴ μέρα», χωρὶς καμμιὰ πεποίθηση καὶ σαφῆ προοπτικὴ γιὰ τὸ μέλλον του.

Βέβαια ὁ καπιταλισμὸς δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ πέση «αὐτόματα», κάτω ἀπὸ τὰ χτυπήματα τῶν ἐκρηκτικῶν του ἀντιθέσεων. Θὰ πέση μόνο μὲ τὴ συνειδητὴ ἐπαναστατικὴ κινητοποίηση τῶν μαζῶν, ἀποφασισμένων νὰ ἐπιβάλουν ἕνα ἐπεξεργασμένο «σχέδιο» νέας κοινωνικῆς ὀργάνωσης.

Ὁ καπιταλισμὸς μπροστὰ στὴν γενική του κρίση, ποὺ βαθαίνει καὶ ἁπλώνεται, θ' ἀντιδράση — καὶ ἀντιδρᾶ ἤδη — μὲ διάφορα, ταὐτόχρονα, μέσα.

Οἰκονομικὰ θὰ προσπαθήση νὰ ἀπαλαγῆ ἀπὸ τὸ ἐλεγχόμενο ἀπὸ τοὺς Ἄραβες καὶ ἄλλους πετρέλαιο, ἐξερευνῶντας καινούργια κοιτάσματα καὶ ἰδίως ἀναπτύσσοντας καινούργιες πηγὲς ἐνέργειας: γαιοθερμικές, ἡλιακές, πυρηνικές. Στὸ ἄμεσο μέλλον θὰ ἐπιχειρηθῆ εἰδικὰ τεράστια προώθηση τῆς πυρηνικῆς ἐνέργειας, παρὰ τοὺς ἀνυπολόγιστους κινδύνους, ποὺ περικλείνει γιὰ τὸ περιβάλλον ἡ διασπορά, σὲ ἐθνικὴ καὶ διεθνῆ κλίμακα, ἐργοστασίων παραγωγῆς τέτοιας ἐνέργειας.

Ἀλλὰ ταυτόχρονα ὁ καπιταλισμὸς προετοιμάζεται νὰ δράση καὶ δυναμικὰ ἐξαπολύοντας μερικοὺς ἐντοπισμένους πολέμους, σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ πολέμου τοῦ Βιετνάμ.

Σκοπὸς τέτοιων πολέμων θἆναι, πρῶτα - πρῶτα νὰ σπάσουν τὸ μέτωπο τῶν πετρελαιοπαραγωγῶν χωρῶν, καὶ νὰ ξαναφέρουν τὸ πετρέλαιο κάτω ἀπὸ τὸν οὐσιαστικὸ ἔλεγχο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Δεύτερο νὰ ἐκμεταλλευτοῦν τὴν συγκυρία τοῦ πολέμου, γιὰ νὰ πάρουν μιὰ σειρὰ ἀπὸ οἰκονομικά, πολιτικά, κοινωνικὰ μέτρα κατὰ τῆς κρίσης καὶ σὲ βάρος τῶν ἐργαζομένων.

Μιὰ σοβαρώτατη πτέρυγα τῆς ἀμερικάνικης ἀστικῆς τάξης, μὲ «ὁμοϊδεάτες» σ' ὅλες τὶς προηγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες, ἀντιμετωπίζει ψυχρὰ τὸ ἐνδεχόμενο τοπικοῦ πολέμου στὴν πιὸ ἐκρηκτικὴ περιοχή, τώρα, τοῦ κόσμου: τὴ Μέση Ἀνατολή, ἀπὸ τὸν Περσικὸ κόλπο, ὡς τὸ Αἰγαῖο.

Ἔτσι τέτοιος πόλεμος θὰ μποροῦσε ν' ἀρχίση μὲ πολλοὺς τρόπους: μὲ νέα σύγκρουση Ἰσραὴλ - Ἀράβων· μὲ σύγκρουση Περσίας - Ἰράκ· μὲ σύγκρουση Ἑλλήνων καὶ Τούρκων· μὲ κάποιο ἄλλο ἀπρόβλεπτο «ἐπεισόδιο».

Στὴν οὐσία, χωρὶς τὸν φόβο ἐνδεχόμενης ἀνάμιξης τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης σ' ἕνα τέτοιο πόλεμο, ὁ τελευταῖος αὐτὸς θἄχε κιόλας ἀρχίσει.

Πολέμους προκάλεσε ὁ καπιταλισμὸς γιὰ αἰτίες καὶ καταστάσεις ἄπειρα λιγώτερο ἐκρηκτικὲς ἀπὸ τὴν σημερινὴ συγκυρία.

Ἔτσι, ὑπὸ μιὰ ὁρισμένη ἔννοια, τὸ κλειδὶ τῆς ἐξέλιξης τῆς παγκόσμιας κατάστασης βρίσκεται στὴν πραγματικὴ φύση τῶν σχέσεων Οὐάσιγκτων - Μόσχας.

Οἱ σχέσεις αὐτὲς ἦταν ἀντιφατικές. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ οἱ δυὸ «ὑπερδυνάμεις» ἔχουν ζωτικὸ συμφέρον ν' ἀποφύγουν τὴν ἀμοιβαία πυρηνικὴ σύγκρουσή τους ποὺ θὰ σήμαινε «αὐτο-

κτονία» καὶ τῶν δύό, (καὶ τῆς Ἀνθρωπότητας μαζί). Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη κάθε μιὰ προσπαθεῖ νὰ βελτιώση πρὸς ὄφελός της τὸν παγκόσμιο συσχετισμὸ δυνάμεων καὶ νὰ ἐξασφαλίση τὰ ειδικά της «ἐθνικὰ» συμφέροντα.

Ἡ «εἰρηνικὴ συνύπαρξη» εἶναι ταυτόχρονα κοινὴ ἐπιδίωξη καὶ ἀμοιβαῖος ἀνταγωνιστικὸς συναγωνισμός, ἀπὸ δυὸ διαφορετικῆς κοινωνικῆς δομῆς «ὑπερδυνάμεις». Αὐτὸς ἐξηγεῖ, γιατί, ἐνῶ τόσο καὶ οἱ δυό τους προσπαθοῦν ν' ἀποφύγουν ἐκρηκτικὸ πόλεμο στὸ χῶρο, ποὺ ἀναφέραμε τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, κάνουν ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅ,τι μποροῦν, γιὰ νὰ γίνη αὐτὸς ὁ πόλεμος ἀναπόφευκτος. Ἡ λογικὴ καὶ μόνο τοῦ ἀκατάπαυστου ἐξοπλισμοῦ τοῦ Ἰσραὴλ (ἀπὸ τοὺς Ἀμερικάνους) καὶ τῶν Ἀράβων (ἀπὸ τοὺς Σοβιετικοὺς) ὁδηγεῖ «μοιραῖα» στὸν πόλεμο.

Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση ἡ μόνη «κοινὴ συμφωνία» ἀνάμεσα στὴν Οὐάσιγκτων καὶ τὴ Μόσχα δὲν θἄναι ἄλλη, παρὰ ἀπὸ τὸ νὰ προσπαθήσουν ν' ἀποφύγουν τὴν ἄμεση σύγκρουση μεταξύ τους, ἐνῶ κάθε μιά τους θὰ ἐξακολουθῆ νὰ ἐνισχύη τὸ «φιλικό» της στρατόπεδο.

Θεωρητικὰ δὲν ἀποκλείεται βέβαια ἡ περίπτωση, ποὺ ἡ Μόσχα θἄμενε ἁπλὸς θεατὴς στὴν σύρραξη, ἀφήνοντας τὴν Μέση Ἀνατολὴ νὰ ἐπανακαταληφθῆ ὁλότελα ἀπὸ τοὺς Ἀμερικάνους, καὶ τὸν ἰμπεριαλισμὸ γενικώτερα. Ἀλλὰ μιὰ τέτοια ἐκδοχὴ ἀντιτίθεται στὴν ἐξασφάλιση τῶν καθαρὰ «ἐθνικῶν» συμφερόντων τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, καὶ θὰ προκαλοῦσε ἀναπόφευκτο διχασμὸ στὴν ἴδια της τὴν ἡγεσία.

Ἔτσι, ἡ πιθανώτερη προοπτικὴ σὲ περίπτωση ποὺ ξεσπάσει πόλεμος στὴ Μέση Ἀνατολή, εἶναι προοπτικὴ μακρυνοῦ πολέμου «ἀλὰ Βιετνὰμ» μὲ ἀκόμα ἐκρηκτικώτερες διεθνεῖς ἐπιπτώσεις.

ΠΟΙΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ;

Μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια ἐξέλιξη τῆς διεθνοῦς συγκυρίας μπαίνει τὸ καθῆκον μαζικῆς κινητοποίησης τῶν ἐπαναστατικῶν δυνάμεων σὲ ἐθνικὴ καὶ διεθνῆ κλίμακα γιὰ τὴ μόνη δυνατὴ λύση τῆς κρίσης:

Τ ὴ ν ἀ ν α δ ι ο ρ γ ά ν ω σ η τ ῆ ς κ ο ι ν ω ν ί α ς σ ύ μ φ ω ν α μ ὲ τ ὸ « σ χ έ δ ι ο » τ ο ῦ σ ο σ ι α λ ι σ μ ο ῦ τ ο ῦ β α σ ι ζ ό μ ε ν ο υ σ τ ὴ ν α ὐ τ ο δ ι α χ ε ί ρ η σ η, α ὐ τ ο κ υ β έ ρ ν η σ η, α ὐ τ ο ν ο μ ί α τ ῶ ν ἐ ρ γ α ζ ο μ έ ν ω ν.

Παντοῦ καὶ ἰδιαίτερα στὶς προηγμένες καπιταλιστικὲς χῶρες τῆς Εὐρώπης, ἀκόμα καὶ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ στὴν Ἰαπωνία, ἐπιβάλλεται πάλη γιὰ τὴν ἀνάδειξη πρῶτα - πρῶτα μιᾶς μεταβατικῆς κυβέρνησης τῶν ἐργαζομένων, ποὺ νὰ ἐφαρμόση ἕνα ριζοσπαστικὸ ἀντικαπιταλιστικὸ πρόγραμμα κατὰ τῆς κρίσης καὶ νὰ στηρίζεται στὸ ἀπέραντο δίκτυο τῶν ἑνιαιομετωπικῶν ἐπιτροπῶν στὴ βάση, στὶς ἐπιχειρήσεις, τὶς ὑπηρεσίες, τὰ σχολειὰ κλπ. Μιὰ τέτοια Κυβέρνηση δὲν εἶναι ἀκόμα ἐκείνη τῆς τελικῆς νίκης τῆς Ἐπανάστασης καὶ τῆς θεμελίωσης κοινωνικοῦ καθεστῶτος ποὺ θ' ἀρχίση τὴν οἰκοδόμηση τοῦ δημοκρατικοῦ, τοῦ πραγματικοῦ Σοσιαλισμοῦ, τοῦ βασιζόμενου στὴν αὐτοδιαχείρηση τῶν ἐργαζομένων.

Ἀ λ λ ὰ ε ἶ ν α ι Κ υ β έ ρ ν η σ η μ ε ρ ι κ ῆ ς δ υ α δ ι κ ῆ ς ἐ ξ ο υ σ ί α ς, π ο ὺ ἀ ν ο ί γ ε ι τ ὸ δ ρ ό μ ο γ ι ὰ τ ὴ ν ὁ λ ι κ ὴ ἐ ξ ο υ σ ί α.

Γιὰ μιὰ τέτοια Κυβέρνηση πρέπει τώρα νὰ παλαίψουν οἱ μᾶζες στὴ Γαλλία, τὴν Ἰταλία, τὴν Ἀγγλία, τὴν Ἰαπωνία καὶ σ' ὅλες τὶς καπιταλιστικὲς χῶρες, στὴ βάση τοῦ Ἑνιαίου Ταξικοῦ Μετώπου, πάνω σ' ἕνα πραγματικὸ ἀντικαπιταλιστικὸ πρόγραμμα.

Τὸ κύριο ὑποκειμενικὸ ἐμπόδιο σὲ μιὰ τέτοια πορεία προέρχεται ἀπὸ τὴ συντηρητικότητα καὶ τὴ ρεφορμιστικὴ νοοτροπία τῶν παραδοσιακῶν ἡγεσιῶν, Σοσιαλιστικῶν ἢ Κομμουνιστικῶν.

Ἡ ἰδιότυπη, ἀπότομη, ἀπρόβλεπτη κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ τὶς ἐξέπληξε καὶ τὶς ἀνησύχησε.

Ἰδεολογικὰ καὶ πραχτικὰ δὲν εἶναι προετοιμασμένες γιὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσουν.

Πίστευαν κι' αὐτὲς στὴν «μακρυά, εἰρηνική, δημοκρατική», ἀνάπτυξη τῆς «καταναλωτικῆς κοινωνίας» τοῦ «νεοκαπιταλισμοῦ».

Ἀλλὰ ἡ κρίση ἄλλαξε ἤδη βασικὰ τὴν κατάσταση. Μὲ μιὰ ἔννοια ἔβαλε ὁριστικὰ τέρμα στὸ τέτοιο «μοντέλο» κοινωνίας, ποὺ οὔτε ἀνεκτὸ εἶναι πιὰ στὶς ἴδιες τὶς χῶρες τῆς «ἐπιτυχίας» του, οὔτε διεθνῶς γενικεύσιμο εἶναι.

Σήμερα, ἡ ἴδια ἡ κατάσταση ἐπιβάλλει ἐκτεταμένες κοινωνικοποιήσεις, σχεδιοποίηση τῆς οἰκονομίας σὲ ἐθνικὴ καὶ διεθνῆ κλίμακα, κοινωνικὸ ἐπανακαθορισμὸ τῆς παραγωγῆς (τῆς ποιότητας, τοῦ προορισμοῦ της, τοῦ κόστους της) κλπ.

Τέτοιες ἐπιδιώξεις γίνονται ἀδύνατες χωρὶς βαθειὰ δημοκρατικοποίηση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, μὲ συνειδητὴ δημοκρατικὴ συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἐργαζομένων σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Οἱ παραδοσιακὲς ἡγεσίες φαίνονται, γιὰ τὴν ὥρα, ξεπερασμένες ἀπὸ τὴ νέα κατάσταση.

Ἀλλὰ θἄταν ἀσυγχώρητο σεχταριστικὸ λάθος νὰ συμπεράνη κανεὶς ὅτι ἔφτασε ἡ ὥρα γιὰ μιὰ νέα ἐπαναστατικὴ «ἡγεσία», ποὺ θ' ἀγκαλιάση γρήγορα τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐργαζομένων.

Οἱ παραδοσιακὲς ἡγεσίες ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπηρεάζουν τὴν ἀποφασιστικὴ πλειοψηφία τῶν ἐργαζομένων, ποὺ χωρὶς αὐτὴν ἡ προνομιακὴ στιγμὴ τῆς ποιοτικῆς ἀλλαγῆς, ποὺ λέγεται Ἐπανάσταση (δηλαδὴ τῆς νικηφόρας ἔκβασης μιᾶς ἐξελικτικῆς, γιὰ ἕνα ὁλόκληρο διάστημα, ἐπαναστατικῆς πορείας) εἶναι ἀδύνατη.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ μεταβατικὴ πολιτικὴ λύση σὲ μιὰ σειρὰ καπιταλιστικὲς χῶρες δὲν μπορεῖ νἄναι στὴν ἀρχὴ της ἄλλη ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τῶν Παραδοσιακῶν Ἐργατικῶν Κομμάτων καὶ Συνδικάτων στηριζόμενη πάνω στὸ δίκτυο τῶν Ἑνιαιομετωπικῶν Ἐπιτροπῶν, καὶ ἐφαρμόζοντας ἕνα πραγματικὸ ἀντικαπιταλιστικὸ πρόγραμμα (ὅσο κι' ἂν δὲν εἶναι ὁλοκληρωμένο).

Σὲ μιὰ τέτοια κυβέρνηση, οἱ ἀληθινὲς μαρξιστικὲς ἐπαναστατικὲς δυνάμεις δίνουν πάντα μιὰ εἰλικρινὴ κ ρ ι τ ι κ ὴ ὑ π ο σ τ ή ρ ι ξ η.

(Θ' ἀναπτύξουμε ὅλα αὐτὰ τὰ τακτικὰ θέματα πιὰ ἀναλυτικὰ σὲ προσεχῆ ἄρθρα καὶ μελέτες).

Μιὰ τέτοια Κυβέρνηση ὑπάρχει τώρα πάνω - κάτω στὴν Πορτογαλία, ὅπου ἡ ἀντικειμενικὴ κατάσταση εἶναι ἡ πιὸ προχωρημένη (γιὰ τὴν ὥρα) σ' ὅλη τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη. Στὴν Πορτογαλία σχηματίστηκε ἕνα εἶδος ἑνιαίου Μετώπου ἀνάμεσα στὸ Σοσιαλιστικὸ καὶ Κομμουνιστικὸ Κόμμα καὶ τὸ λεγόμενο κίνημα τῶν ριζοσπαστικῶν, ἀντιφασιστικῶν καὶ ἀντιϊμπεριαλιστικῶν στοιχείων τοῦ Στρατοῦ, ποὺ βρίσκονται ὀργανωμένα στὸ «Κίνημα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» τοῦ Ἀπρίλη 1974.

Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς παραδοσιακὲς

ἐργατικὲς ἡγεσίες καὶ μόνο ἂν τὸ συνδικὸ καθεστὼς ἐξουσίας, ποὺ ὑπάρχει σήμερα στὴν Πορτογαλία, περάση στὴν ὁλικὴ κατάληψη τῆς ἐξουσίας, ἢ τελικὰ συντριφτῆ ἀπὸ τὴν προετοιμαζόμενη ἀντεπίθεση, κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Χιλῆς, τῆς ντόπιας ἀντίδρασης καὶ τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ.

Στὴ Γαλλία τὸ ἑνιαῖο Μέτωπο τῆς Ἀριστερᾶς, ποὺ δημιουργήθηκε γύρω ἀπὸ τὸ «Κοινὸ Πρόγραμμα» καὶ ποὺ λίγο ἔλειψε νάχη τὴν πλειοψηφία στὶς Προεδρικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1974, βρίσκεται σὲ σχετικὴ ἀποχαλάρωση, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπότομη μετατροπὴ τῆς νέας πραγματικῆς ἡγεσίας τοῦ Κ. Κόμματος, ποὺ δὲ φαίνεται πιὰ διατεθειμένη νὰ παλαίψη γιὰ τὴν μεταβατικὴ Κυβέρνηση τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ Μετώπου.

Στὴν Ἰταλία ἐπίσης, ὅπου ἡ κατάσταση ἔχει παραωριμάσει καὶ τώρα κάπως «σαπίζει», τὸ Κ. Κόμμα ἐπιμένει στὸν «ἱστορικὸ συμβιβασμὸ» μὲ τὸ ἄκρως ἀστικό, συντηρητικὸ κόμμα τῶν ΔημοκρατοΧριστιανῶν, πρᾶγμα, ποὺ ὁδηγεῖ σὲ «ἱστορικὸ ἀδιέξοδο» καὶ μόνο, μὲ φόντο τὴν ἀπειλητικὴ σκιαγράφηση ἀπὸ ἀνερχόμενες φασιστικές, πραξικοπηματικὲς δυνάμεις, παροτρυνόμενες, ἐνισχυόμενες ἀπὸ τὶς στρατιωτικο-ἀστυνομικὲς ὑπηρεσίες τοῦ ἀμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ.

Δὲν εἶναι ἀπίθανο, οἱ τελευταῖες αὐτές, νάχουν διαλέξει τὴν Ἰταλία γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουν ν' ἀναστρέψουν πρὸς ὄφελός τους ὅλη τὴν συγκυρία, ποὺ ἀναπτύσσεται στὴν Εὐρώπη, ἐξαιτίας τῆς κρίσης, καὶ ποὺ συνεχιζόμενη θ' ἀπειλοῦσε σοβαρὰ τὸ κοινωνικό, καπιταλιστικὸ καθεστώς.

Γι' αὐτὸ καὶ ἕνας ἐπὶ πλέον ἀπαραίτητος ὑποκειμενικὸς παράγοντας γιὰ τὴν ἰσορρόπηση, τὸν δυναμισμὸ καὶ τὴν τελικὰ νικηφόρα ἔκβαση τῶν μεγάλων κοινωνικῶν ἀγώνων, ποὺ διαγράφονται, τώρα εἰδικώτερα, στὸ προσκήνιο τῶν προηγμένων καπιταλιστικῶν χωρῶν εἶναι ἡ ἀνεξάρτητη ὕπαρξη ὅσο τὸ δυνατὸ σοβαρῶν ὀργανώσεων, ποὺ κινοῦνται ἰδεολογικὰ στὸ χῶρο τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, καὶ μὲ μιὰ σωστή, ταυτόχρονα, τοποθέτησή τους, ἀπέναντι στὸ μαζικὸ κίνημα τῆς κάθε χώρας.

Γενάρης 1975

ΔΥΟ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΘΙΟΠΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ἀπὸ τὸν περασμένο Φλεβάρη ἡ πιὸ παλιά, θεοκρατικὴ φεουδαρχικὴ Αὐτοκρατορία τοῦ Κόσμου, μπῆκε σ' ἕνα ἀντικειμενικὰ ἐπαναστατικὸ προτσές.

Πρόκειται γιὰ τὴν ἀπαρχὴ τῆς κοινωνικῆς Ἐπανάστασης στὴν Αἰθιοπία. ποὺ δὲν θὰ ὁλοκληρωθῆ παρὰ μονάχα μὲ τὴν νίκη, τελικά, τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης.

Ὡστόσο κάθε πραγματικὴ Ἐπανάσταση ἀρχίζει μὲ ἰδιότυπο τρόπο, ποὺ ξενίζει ἀκόμα καὶ τοὺς σχηματικοὺς ἐξηγητὲς τοῦ μαρξισμοῦ.

Στὴν Αἰθιοπία τὰ βασικὰ ζητήματα γιὰ λύση εἶναι τὸ ἀγροτικὸ πρόβλημα, τὸ φυλετικό, τὸ θρησκευτικό. Καὶ τὰ τρία, στὴν ἀλληλοεξάρτηση καὶ ἀλληλοεπίδρασή τους, ἀπαιτοῦν ριζικὴ πολιτειακὴ λύση.

Ἡ χώρα, ἀπὸ τὶς πιὸ ὑποανάπτυκτες στὸν κόσμο, χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ὕπαρξη μιᾶς γαιοκτηματικῆς ὀλιγαρχίας ποὺ νέμεται παρασιτικὰ μεγάλα ἀγροκτήματα καὶ παράλληλα ἀπὸ ἕνα πλῆθος μικρο-ἀγρότες, ποὺ μόλις κατορθώνουν νὰ ἐπιζοῦν.

Τὸ μέσο ἐτήσιο εἰσόδημα κυμαίνεται γύρω ἀπὸ τὰ 30 δολλάρια.

Πλῆθος φυλῶν μὲ ἰδιαίτερα γλωσσικὰ ἰδιώματα, συγκατοικοῦν στὶς 14 ἐπαρχίες τῆς χώρας. Ἡ ἐπίσημη θρησκεία εἶναι ἡ Χριστιανικὴ (Κόπτες), ποὺ συνυπάρχει μαζὶ μὲ ἄλλες θρησκεῖες, ἀκόμα καὶ καθαρὰ ἀνιμιστικές. Ἀπὸ πολλὰ χρόνια τώρα τὸ ὀλιγαρχικὸ θεοκρατικὸ καθεστὼς τοῦ Χαϊλὲ Σελασιέ, διεξάγει ἀπελπισμένο πόλεμο ἐναντίον τῶν Ἐρυθραίων, ποὺ ἀποβλέπουν νὰ ἀνεξαρτοποιηθοῦν.

Συνοπτικὰ ἡ κατάσταση ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1974, γνώρισε τὶς ἀκόλουθες φάσεις:

Μετὰ ἀπὸ ἕνα πρωτοφανὲς κῦμα ἀπεργιῶν, σὲ διάφορους οἰκονομικοὺς τομεῖς καὶ μιὰ παράλληλη ἐξέγερση στὸ Στρατό, πραγματοποιεῖται ἡ σύλληψη καὶ καθαίρεση ὁλόκληρου τοῦ ὑπουργείου τοῦ Ἀκλιλοῦ Χαβτεβόλντ. Ὁρίζεται νέος πρωθυπουργὸς ὁ Ἐνταλκατσιού.

Ἐξακολουθεῖ ἡ ἐξέγερση στοὺς φοιτητικοὺς καὶ ἐργατικοὺς κύκλους, καθὼς καὶ μέσα στὸ Στρατό, ἀνάμεσα σὲ «μετριοπαθεῖς» καὶ «ριζοσπαστικούς».

Ἡ ἀριστοκρατικὴ ὀλιγαρχία κάνει ἀπεγνωσμένες προσπάθειες νὰ ξανακυριαρχήση.

Ἡ νέα αὐτὴ ἀναμέτρηση καταλήγει στὴ σύλληψη διαφόρων μεγαλοκτημόνων καὶ ὁρισμένων μελῶν τῆς Κυβέρνησης. Ἡ ἀντιδραστικὴ Στρατιωτικὴ Ἐπιτροπὴ ποὺ σχηματίσθηκε ἀπὸ τὸν Ἐνταλκατσιὸν διαλύεται καὶ μιὰ καινούργια Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκλέγεται ἀπὸ 80 στρατιωτικούς. Ὡστόσο ἡ κοινωνικὴ ἀναταραχὴ ἐξακολουθεῖ κι ἕνας νέος πρωθυπουργός, ὁ Μιχαὴλ Ἰμρούν (ἀριστοκράτης) διορίζεται στὶς 22 τοῦ Ἰούλη.

Τὸ νέο σχέδιο Συντάγματος δημοσιεύεται καὶ ὁ Ἀμὰν Ἄντομ (στρατηγός) διορίζεται ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου.

Ἡ κοινωνικὴ ἀναταραχὴ ἐξακολουθεῖ, τροφοδοτουμένη τόπο ἀπὸ τὸ ἀπαράδεκτο γιὰ τὶς μάζες σχέδιο Νέου Συντάγματος, ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις ποὺ ἀρχίζουν νὰ δημοσιεύονται γύρω ἀπὸ τὴν ἀπερίγραπτη σαπίλα καὶ τὰ σκάνδαλα τοῦ παλιοῦ καθεστῶτος.

Χάρη στὴν ἀνερχόμενη πίεση τῶν μαζῶν, ποὺ συμμερίζεται ἕνα μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀρχίζει ὁλομέτωπη ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ Χαϊλὲ Σελασιὲ καὶ τοῦ ἄμεσου περιβάλλοντός του.

Τὰ παλάτια του ἐθνικοποιοῦνται, ἐνῶ στοὺς δρόμους τῆς Ἀντίς Ἀμπέμπα, χιλιάδες ἀπὸ φοιτητές, ἐργάτες, ἀνέργους, διαδηλώνουν κραυγάζοντας «Κάτω ὁ Χαϊλὲ Σελασιέ», «Χαϊλὲ Σελασιέ κλέφτη», «Χαϊλὲ Σελασιὲ κρέμασμα». Τὸν Ἰμρούν διαδέχεται ὁ στρατηγὸς Ἄντομ, ἐπὶ κεφαλῆς καθαρὰ στρατιωτικῆς κυβέρνησης, ποὺ στὴν οὐσία εἶναι τὸ κρυφὸ στρατιωτικὸ συμ-

βούλιο ἀπὸ 120 τώρα μέλη. Ὅλοι τους εἶναι ἀξιωματικοὶ χαμηλοῦ βαθμοῦ (ὡς ταγματάρχη) καὶ ὑπαξιωματικοί, χωρὶς ἀπόλυτη ὁμοιογένεια μεταξύ τους καὶ ξεκαθαρισμένο κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ πρόγραμμα. Ἀλλὰ σὲ λίγο καὶ ὁ Ἄντομ γίνεται «ὕποπτος» καὶ ἀνεπιθύμητος ἀπὸ τὰ πληθειακὰ μέλη τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Τέλη Νοεμβρίου, σὲ μιὰ νέα δραματικὴ ἀναμέτρηση μεταξὺ «μετριοπαθῶν» καὶ «ριζοσπαστικῶν» στρατιωτικῶν, ὁ στρατηγὸς Ἄντομ καὶ 60 ἄλλοι φυλακισμένοι τοῦ «κατεστημένου» ἐκτελοῦνται. Στὴ θέση τοῦ Ἄντομ ἔρχεται ὁ στρατηγὸς Μπάντι ποὺ δὲν ἀποτελεῖ ὡστόσο μέλος τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Στὸ μεταξὺ ὁ Χαϊλὲ Σελασιὲ καὶ οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τοῦ «κατεστημένου» περιμένουν τὴ δίκη τους, καὶ τὴν πιθανὴ ἐκτέλεσή τους. Ἡ ἀπερίγραπτη ληστρικὴ ἐκμετάλλευση τῆς χώρας τῶν ἑκατομμυρίων φτωχῶν καὶ πεινασμένων τῆς Αἰθιοπίας ἀπὸ τὸ «θεϊκό τους Αὐτοκράτορα καὶ τὴ γύρω του ὀλιγαρχία, εἶναι τώρα πασίγνωστη στὸ λαὸ τῆς χώρας.

Λογαριάζεται ὅτι ὁ Χαϊλὲ Σελασιὲ φυγάδευσε περισσότερα ἀπὸ 11, 12 ἢ 15 δισεκατομμύρια δολλάρια στὸ ἐξωτερικό, καὶ ὅτι γέμισε γνωστὴ Ἐλβετικὴ Τράπεζα ἀπὸ χρυσάφι, σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ εἰδοποιηθῆ νὰ σταματήση τὴν παράδοση ἀπὸ ἄλλο χρυσάφι «ἕνεκα ἐλλείψεως χρηματοκιβωτίων»! Εἶναι βέβαιο ὅτι καμμιὰ παρατεταμένη ὕφεση δὲν εἶναι πιὰ δυνατὴ στὴν Αἰθιοπία πρὶν ἡ ἀρχινισμένη ἐπανάσταση δὲν φθάσει σὲ κάποιο οὐσιαστικὸ ἀποτέλεσμα.

Σχετικὰ μὲ τὶς προοπτικὲς τῆς ἐξέλιξής της ὑπάρχουν σήμερα δυὸ κυρίως γνῶμες.

Ἡ πρώτη εἶναι αὐτὴ ποὺ ὑποστηρίζει ἡ Σπουδαστικὴ Νεολαία τῆς Χώρας, καὶ ποὺ ὁ ρόλος της ὑπῆρξε καὶ παραμένει σημαντικώτατος.

Οἱ φοιτητὲς ἐξακολουθοῦν νὰ δυσπιστοῦν ἀπέναντι στὴ Στρατιωτικὴ Χούντα καὶ νὰ ὑποπτεύονται ὅτι τμῆμα της τουλάχιστο ἐπηρεάζεται ἀπὸ τοὺς Ἀμερικάνους τοῦ Πενταγώνου καὶ τῆς ΣΙΑ, ἀποβλέποντας σὲ μιὰ στρατιωτικὴ δικτατορία μὲ φασιστικὲς μεθόδους.

Γι' αὐτὸ καὶ ἐπιμένουν στὸ κεντρικό τους σύνθημα: Δημοκρατικὴ Προσωρινὴ Κυβέρνηση.

Τὰ καθήκοντα μιᾶς τέτοιας κυβέρνησης θἄπρεπε νἆναι τὰ ἑξῆς: (1)

«Μέχρις ὅτου συζητηθῆ, κωδικοποιηθῆ καὶ ψηφιστῆ ἕνα λαϊκὸ σύνταγμα ἀπὸ μιὰ λαϊκὴ ἐθνοσυνέλευση, ἐκλεγμένη μὲ καθολικὴ ψηφοφορία, θὰ πρέπει νὰ κατοχυρωθῆ τὸ ἄνευ ὅρου δικαίωμα τῶν μαζῶν γιὰ ἐλευθερία τοῦ τύπου, λόγου, συγκεντρώσεων, καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα δημιουργίας πολιτικῶν κομμάτων, μαζικῶν ὀργανώσεων, λαϊκῶν ἐπιτροπῶν κλπ.

Θὰ πρέπει νὰ ἐκδοθῆ διάταγμα ποὺ νὰ ἐξασφαλίζη τὴν διάλυσή ὅλων τῶν ἀντεπαναστατικῶν θεσμῶν καὶ ὀργανώσεων τοῦ παλαιοῦ καθεστῶτος.

Ταὐτόχρονα θὰ πρέπει νὰ διεξαχθῆ μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ δημοσίου ἐλέγχου, ἡ ριζικὴ ἀναδιοργάνωση τοῦ στρατοῦ, τῆς ἀστυνομίας, τῶν δικαστηρίων, τῶν φυλακῶν κλπ. μὲ τὴ συμμετοχὴ λαϊκῶν πατριωτικῶν στοιχείων. Οἱ μάζες πρέπει νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ αὐτοαμυνθοῦν, χάρις στὸ σχηματισμὸ λαϊκῶν πολιτοφυλακῶν καὶ τὴν κατοχὴ ὅπλων.

Μέχρις ὅτου ἐκλεγῆ μιὰ δημοκρατικὴ κυβέρνηση, ἐπεξεργαστῆ καὶ ἐγκρίνει ἕνα πλῆρες πρόγραμμα ἀπὸ ἐθνικοποιήσεις καὶ ἀποφασίσει τὸν προσανατολισμὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας, καὶ μέχρις ὅτου ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπαναστατικὰ μέτρα ἐγκριθοῦν καὶ ἐφαρμοσθοῦν ἀπὸ μιὰ λαϊκὴ ἐκλεγμένη κυβέρνηση θὰ πρέπει μὲ διάταγμα νὰ ἐθνικοποιήση ὅλες τὶς ξένες βιομηχανίες, ἑταιρεῖες, τράπεζες, μέσα συγκοινωνίας, ἀγροτικὲς ἐπιχειρήσεις, ὀρυχεῖα κλπ., ποὺ εἶναι ἀπαραίτητης χρησιμότητας γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

Ταὐτόχρονα θὰ πρέπει νὰ ζητηθῆ ἡ ἄμεση κατάσχεση τῆς περιουσίας τῆς Δυναστείας καὶ ἄλλων σημαντικῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ.

— Μέχρις ὅτου ἐκλεγῆ μιὰ λαϊκὴ δημοκρατικὴ κυβέρνηση καὶ καθορίση μιὰ βασικὴ πολιτικὴ ἀπέναντι στὸ ἀγροτικὸ πρόβλημα, ἐφαρμόζοντας τὴν ἐπαναστατικὴ ἀρχὴ «ἡ γῆ σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν ἐργάζονται», ἡ προσωρινὴ δημοκρατικὴ κυβέρνηση θὰ πρέπει νὰ δημοσιεύση διάταγμα, ποὺ νὰ θεσπίζη τὴν ἐθνικοποίηση ὅλης τῆς γῆς, τὴν κατάργηση τῆς γαιοπροσόδου, τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὅλων τῶν φεουδαρχικῶν ὑποχρεώσεων.

Καὶ τὸ πιό σπουδαῖο ἀπ' ὅλα, ἡ προσωρινὴ κυβέρνηση θὰ πρέπει νὰ προετοιμάση, ἐπιβλέψη καὶ διεκπεραιώση τὴν σύγκληση λαϊκῆς ἐθνοσυνέλευσης καὶ τὴν ἐλεύθερη ἐκλογὴ δημοκρατικῆς κυβέρνησης στὸ ἄμεσο μέλλον.

Νὰ ἐξασφαλίση παράλληλα τὴν χωρὶς περιορισμοὺς δυναμικὴ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν μαζῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων ποὺ αὐθεντικὰ τὶς ἐκπροσωποῦν στὸ ἐκλογικὸ προτσέσο θέτοντας στὴν ἀπόλυτη διάθεσή τους ὅλα τὰ μέσα ἐπικοινωνίας, χωρὶς κανένα ἀποκλειστικὸ προνόμιο σ' ὁποιαδήποτε κοινωνικὴ ὁμάδα, πολιτικὸ κόμμα, μαζικὴ ὀργάνωση κλπ. Ὅσο γιὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς προσωρινῆς αὐτῆς κυβέρνησης, τὸ ἐπαναστατικό της κῦρος καὶ ἡ δύναμή της θὰ ἀντλοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ πρέπει νἆναι ἡ ἔκφραση τῆς λαϊκῆς θέλησης καὶ νὰ στηρίζεται πάνω στὶς ὀργανώσεις τῶν μαζῶν, τὶς ἐπιτροπές, τὶς ἀγωνιστικὲς ὁμάδες κλπ., τὶς ἐλεύθερα καὶ δημοκρατικὰ θεμελιωμένες ἀπὸ τὶς ἴδιες τὶς μᾶζες μέσα στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπαναστατικῆς τους δραστηριότητας».

Τονίζομε ὅτι ἡ Σπουδαστικὴ νεολαία ἔχει τέτοιο πρόγραμμα, γιὰ νὰ ἀντιπαρατίθεται στὸ Στρατὸ σὰν πιὸ γνήσια καὶ ἐπαναστατικὴ ἀντιπροσώπευση τῶν ἄμεσων καὶ ἱστορικῶν συμφερόντων τῶν μαζῶν.

Ὡστόσο, εἶναι φανερό, ὅτι ὑποτιμᾶ τὸν ἱστορικὸ προοδευτικὸ ρόλο ποὺ παίζει σ' αὐτὴ τὴ φάση τὸ Στρατιωτικὸ Συμβούλιο. Ὑπάρχει στρατὸς καὶ στρατός. Ὑπάρχει ὁ Στρατὸς κατὰ τὸ Βραζιλιάνικο ἢ Ἑλληνικὸ χουντικὸ παράδειγμα, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ὁ Στρατὸς κατὰ τὸ Περουβιάνικο ἢ Πορτογαλικὸ παράδειγμα.

Ἡ ἀλήθεια σὲ κάθε περίπτωση εἶναι συγκεκριμένη καὶ μόνο μιὰ βαθύτερη, ὄχι ἐπιπόλαια σχηματική, ἀνάλυση μὲ τὴν μαρξιστικὴ μεθοδολογία, μπορεῖ νὰ δώση ἀκριβέστερα συμπεράσματα.

Ὁ Στρατὸς δὲν εἶναι μιὰ ὁμοιογενὴς γενικότητα ἔξω ἀπὸ τόπο καὶ χρόνο ποὺ παίζει πάντα τὸν ἴδιο ρόλο στὸν κρατικό, καταπιεστικό, μηχανισμὸ τῆς ἀστικῆς τάξης.

Ἀκόμα καὶ ὁ Στρατὸς ὑπόκειται σὲ διαφοροποιήσεις, ποὺ οἱ ἐπιπτώσεις τους τέτοιες ἢ τέτοιες γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς κατάστασης σὲ μιὰ δοσμένη χώρα, σὲ μιὰ δοσμένη ἱστορικὴ στιγμὴ μπορεῖ ν' ἀποδειχτοῦν σημαντικώτατες.

Αὐτὸ ποὺ γίνεται σήμερα στὴν Αἰ-

θιοπία ἔχει σχέση ειδικώτερα μὲ τὸ φαινόμενο τοῦ «νασσερισμοῦ».

Μὲ τὸν ὅρο αὐτὸ ἐννοοῦμε φαινόμενα είδικὰ τοῦ «Τρίτου Κόσμου» ποὺ ἔγιναν δυνατὰ χάρη στὴν ἀλλαγὴ τοῦ παγκόσμιου συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων ὕστερα ἀπὸ τὸν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ὑπὸ μιὰ ἔννοια ὁ πρῶτος «νασσερισμὸς» ὑπῆρξε ὁ Περονισμὸς στὴν Ἀργεντίνα μεταξὺ 1945—1955.

Μετὰ ἔχουμε τὸν «νασσερισμὸ» στὴν Αἴγυπτο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο καὶ τὸ φαινόμενο πῆρε τ' ὄνομα.

Σήμερα μποροῦμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸν «νασσερισμὸ» (τὸν πιὸ ἀνεπτυγμένο) τῆς κυβέρνησης τοῦ στρατηγοῦ Βελάσκο στὸ Περοῦ.

Παντοῦ πρόκειται γιὰ βοναπαρτιστικὰ στρατιωτικὰ καθεστῶτα, ποὺ ἔρχονται στὴν ἐξουσία ὕστερα ἀπὸ παρατεταμένη ἐπαναστατικὴ κρίση, ποὺ στὴν διάρκειά της, τόσο οἱ δυνάμεις τῆς ὀλιγαρχικῆς ἀντίδρασης, (σύμμαχος τοῦ ξένου ἰμπεριαλισμοῦ), ὅσο καὶ κεῖνες τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης ἀλληλοεξουδετερώνονται, χωρὶς νὰ «λύσουν» τὴν ἐθνικὴ κρίση.

Οἱ στρατιωτικοί, ποὺ ἀνεβαίνουν ἔτσι ἀπότομα στὴν ἐξουσία, «πάνω ἀπὸ τὶς τάξεις», στὴν πλειοψηφία τους προέρχονται ἀπὸ τὰ μικροαστικὰ φτωχὰ στρώματα τῶν χωρῶν τοῦ «Τρίτου Κόσμου», μὲ βαθειὰ ἐθνικιστικὴ ἰδεολογία.

Μιὰ τέτοια βοναπαρτιστικὴ κυβέρνηση, ἀρχινᾶ νὰ παίρνει ριζικὰ ἀντιϊμπεριαλιστικὰ μέτρα, ἀλλὰ καὶ ἀντι-ὀλιγαρχικὰ καὶ ἀντικαπιταλιστικά. Σιγὰ - σιγὰ ἐπεκτείνει ὅλο καὶ περισσότερο τὸν τομέα τῆς κρατικοποιημένης οἰκονομίας.

Ὅλη αὐτὴ ἡ πρώτη φάση τοῦ «νασσερισμοῦ» εἶναι ἱστορικὰ προοδευτικὴ καὶ γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἐπαναστάτες μαρξιστὲς δίδουν κριτικὴ ὑποστήριξη σὲ τέτοια καθεστῶτα ἐναντίον τῆς ντόπιας ἀντίδρασης καὶ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

Μὲ κάποια ἔννοια ὁ «νασσερισμὸς» ἀρχινᾶ τὴν κοινωνικὴ ἐπανάσταση σ' αὐτὲς τὶς χῶρες.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δρᾶ μόνο ἀπὸ τὰ «πάνω», χωρὶς δυνατότητα νὰ συνδεθῆ μὲ τὸ πηγαῖο ἐπαναστατικὸ κίνημα τῶν μαζῶν, καὶ νὰ περάση σ' αὐτὸ τὴν πραγματικὴ ἐξουσία, ὁ «νασσερισμὸς» γραφειοκρατικοποιεῖται ἀναπόφευκτα, καὶ σὲ δεύτερη φάση ἐκφυλίζεται, μὴ ὁλοκληρώνοντας τὴν Ἐπανάσταση (τὸ ἐπαναστατικὸ προτσέσο ποὺ ἄρχισε).

(Θὰ ξανάρθουμε διεξοδικώτερα σ' αὐτὰ τὰ θέματα).

Στὴν Αἰθιοπία ἀντίρροπες δυνάμεις διαμάχονται καὶ μέσα στὸ Στρατό, καὶ τὸ Στρατιωτικὸ Συμβούλιο.

Ὅπως εἶναι βέβαιο ὅτι συντηρητικὲς δυνάμεις προωθούμενες, ἐνισχυόμενες ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανούς, προσπαθοῦν νὰ ἐντοπίσουν τὴν ἀρχινισμένη ἐπανάσταση σὲ καθαρὰ ἀστικὰ πλαίσια, χάρη σὲ μιὰ ἀντιδραστικὴ στρατιωτικὴ δικτατορία, τόσο ἐπίσης εἶναι βέβαιο, ὅτι δυνάμεις ἄλλες ἔχουν ἔντονο «νασσερικὸ» χαρακτῆρα.

Τὸ ἄμεσο μέλλον τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐπανάστασης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἔκβαση τῆς πάλης ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς δυὸ κύριες τάσεις σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν ὀρθὸ ρόλο, ποὺ θὰ πρέπει τώρα νὰ παίξει τὸ μαζικὸ πολιτικὸ κίνημα, ἐπηρεαζόμενο κυρίως ἀπὸ τοὺς Φοιτητὲς καὶ τὴν Σπουδαστικὴ γενικὰ νεολαία τῆς χώρας.

---

(1) Βλέπε τὸ «BULLETIN OF THE WORLD WIPE FEDERATION OF ETHIOPIAN STUDENTS», Ὀκτώβρης 1974.

15-12-74

Σ η μ ε ί ω σ η :

Ἀπὸ τότε ποὺ γράφτηκε τὸ παραπάνω κείμενο, ἡ κατάσταση ἐξελίχτηκε στὴν Αἰθιοπία, ἐπιβεβαιώνοντας τὴ γενικὴ γραμμὴ τῆς ἀνάλυσής μας.

Πράγματι, στὶς 20 Δεκέμβρη τὸ Στρατιωτικὸ Συμβούλιο ἔκανε μιὰ «ἱστορικὴ» ἀνακοίνωση ποὺ περιλάμβανε δέκα σημεῖα. Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση, ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐπανάσταση προσανατολίζεται πρὸς ἕνα «σοσιαλιστικὸ καθεστώς», «καθαρὰ αἰθιοπικό».

Χωριὰ καὶ ἐπαρχίες θὰ «αὐτοδιοικοῦνται»· ὅλη ἡ οἰκονομία θὰ περάση στὰ χέρια τοῦ Κράτους καὶ ὅλη ἡ ἰδιοκτησία θὰ μετατραπῆ σὲ ἰδιοκτησία «ὅλου τοῦ ἔθνους», ἐκτὸς ἀπὸ ὁρισμένους τομεῖς, ποὺ θὰ παραμείνουν ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας γιὰ λόγους «δημόσιας χρησιμότητας»· ἡ γῆ θ' ἀνήκη σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν ἐργάζονται.

Σύμφωνα μὲ ἄλλες συμπληρωματικὲς πληροφορίες, ὁ «αἰθιοπικὸς σοσιαλισμὸς» θὰ ἐμπνευσθῆ ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς «Κούβας, τῆς Κίνας, τῆς Τανζανίας».

60.000 μαθητὲς καὶ φοιτητὲς φύγανε γιὰ τὰ χωριὰ γιὰ νὰ «ἐξηγήσουν» στοὺς ἀγρότες τὸ νέο πρόγραμμα τῆς «Ἐπανάστασης» καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ ἐφαρμόσουν τὴν ριζικὴ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση ποὺ ἀποφασίστηκε.

Θὰ ξανάρθουμε στὸ θέμα τῆς ἐξέλιξης τῆς ἱστορικῆς, γιὰ ὅλη τὴν Ἀφρικὴ καὶ τὸν «Τρίτο Κόσμο», Αἰθιοπικῆς Ἐπανάστασης.

ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΟΥ Φ.Κ. ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ

Ἡ δικτατορία ἔχοντας μελετήσει τὸ Φ.Κ. ἄλλων χωρῶν εἶχε καταλάβει τὸ ρόλο ποὺ μποροῦσε νὰ παίξει καὶ στὴν Ἑλλάδα, μὲ ἀπόρεια τὸ στενὸ ἔλεγχο καὶ ἀστυνόμευση τῶν Α.Ε.Ι. πρὶν ἀκόμα ὑπάρξουν τὰ πρῶτα δείγματα τοῦ ἐπερχόμενου Φ.Κ.

Ἡ προκλητικὴ αὐτὴ στάση τῆς δικτατορίας μαζὶ μὲ τὰ φοιτητικὰ προβλήματα, ποὺ τέτοια ἦταν τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο καὶ οἱ κακὲς συνθῆκες σπουδῶν, ὁ κατευθυνόμενος καὶ ἄρα ἀνύπαρκτος συνδικαλισμός, ἡ ἐπερχόμενη προλεταριοποίηση τῶν πτυχιούχων μὲ τὴν εἰσβολὴ τῶν πολυεθνικῶν ἑταιριῶν καὶ ἡ νέκρωση τῆς πνευματικῆς ζωῆς, παράλληλα μὲ τὰ γενικότερα προβλήματα ποὺ ἐπισσώρευσε ἡ δικτατορία στὴν ἑλληνικὴ πραγματικότητα, ἀπὸ τὴ μιά, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, οἱ ἐπιδράσεις ἀπὸ τὶς καθημερινὲς διώξεις καὶ δίκες τῶν πρωτοπόρων ἀγωνιστῶν, ἀπὸ τὸ γαλλικὸ Μάη καὶ γενικότερα ἀπὸ τὰ Φ.Κ. ἄλλων χωρῶν, ἀπὸ τὸν προ-

6ληματισμὸ καὶ τὴ μελέτη ἱστορικῶν, φιλοσοφικῶν, κοινωνιολογικῶν 6ιβλίων σὲ συνάρτηση μὲ τὴν ἴδια τὴ φύση τοῦ φοιτ. στρώματος, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ πιὸ εὐαίσθητο τμῆμα τοῦ λαοῦ γιὰ λόγους μόρφωσης καὶ σύνθεσης ἀπὸ ἄποψη ἡλικίας, ἦταν σὲ γενικὲς γραμμὲς τὰ αἴτια ποὺ ξέσπασε τὸ Φ.Κ.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ Φ.Κ. 6ρίσκει διασπασμένο τὸ Κ.Κ.Ε., μὲ ὅλες τὶς ἐπιπτώσεις ποὺ εἶχε καὶ στὸ φοιτητικὸ χῶρο, καὶ κτυπημένες ἀπανωτὰ τὶς ἀντιστασιακὲς ἀριστερὲς ὀργανώσεις στελεχῶν γιὰ δράση ξεκομένη ἀπὸ τοὺς μαζικοὺς χώρους καὶ ποὺ ἀπόηχός της ἔφτανε καὶ στοὺς φοιτητές.

Σημαντικὴ ἦταν καὶ ἡ προσφορὰ στὸ Φ.Κ. τῆς Ε.Κ.Ι.Ν., ποὺ ὑπῆρξε τὸ μόνο κέντρο μαζικοῦ προβληματισμοῦ μὲ διαλέξεις, συζητήσεις καὶ ἐκδόσεις.

Οἱ δυνατότητες μαζικῆς δράσης στὸ φοιτητικὸ χῶρο δόθηκαν μὲ τὶς 6ολιδοσκοπικὲς φοιτητικὲς συγκεντρώσεις τῶν διορισμένων συμβουλίων, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνακοίνωση τῆς χούντας γιὰ τὶς φοιτητικὲς ἐκλογές.

Ἡ πρωτοβουλία γιὰ μαζικὴ δράση στὶς πρῶτες συγκεντρώσεις πάρθηκε ἀπὸ μεμονωμένους φοιτητὲς ἢ ἀπὸ ὁμάδες φοιτητῶν φιλικοῦ ἐπιπέδου καὶ ὄχι ἀπὸ ὀργανωμένους φορεῖς. Ἔδρασαν περισσότερο σὰν ἄτομα κάποιου ἐπιπέδου, παρὰ σὰν καθοδηγητὲς καὶ ὁπωσδήποτε μετὰ τὰ πρῶτα μηνύματα τοῦ ἐπερχόμενου Φ.Κ.

Στὴν πορεία τοῦ Φ.Κ. αὐτὲς οἱ, σὲ φιλικὸ ἐπίπεδο, ὁμάδες φοιτητῶν πλάτυναν καί, ὅπου δὲν ὑπῆρχαν, δημιουργήθηκαν, μὲ σαφῆ πιὰ προσανατολισμὸ δυνατότητας ἀντιδικτατορικῆς δράσης: Ἦταν οἱ λεγόμενες ἀργότερα Φ.Ε.Α. Μέσα στὶς Φ.Ε.Α. ἔδρασαν καὶ ἄντλησαν δυνάμεις οἱ ἀριστερὲς ὀργανώσεις, ἄλλες μέχρι τὸ τέλος τῆς δικτατορίας καὶ ἄλλες μόλις ἀνδρώθηκαν σχετικὰ ἀπέσυραν τὶς δυνάμεις τους, ἂν ὄχι σὲ ὅλες τὶς σχολές, σ' ἐκεῖνες τοὐλάχιστον ποὺ τὸ θεώρησαν σκόπιμο.

Οἱ Φ.Ε.Α. κατὰ σχολὴ δημιούργησαν πυρῆνες κατὰ τάξεις καὶ ἐκπροσωπήθηκαν γιὰ συντονισμὸ μὲ ἄλλες σχολὲς ἢ στὴν περίπτωση τοῦ Πολυτεχνείου, γιὰ τὸ συντονιστικὸ ὄργανο τῶν σχολῶν του. Πολλὲς φορὲς 6έβαια τὸ συντονιστικὸ τοῦ Πολυτεχνείου γινόταν καθοριστικὸ ὄργανο (γιὰ τὸ Ε.Μ.Π.) κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν γεγονότων.

Οἱ ἀποφάσεις καὶ οἱ ἐκπροσωπήσεις τῶν Φ.Ε.Α. σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα γινόντουσαν μὲ δημοκρατικὲς διαδικασίες καί, ὅσον ἀφορᾶ τὶς ἀπόψεις ποὺ θὰ ὑποστήριζαν μέσα στὶς Γ.Σ., ὑπῆρχαν πάντα περιθώρια ἀλλαγῶν σύμφωνα μὲ τὴ διάθεση τῆς Γ.Σ. Ὅταν δὲν ὑπῆρχαν δυνατότητες Γ.Σ., καὶ γιὰ σοβαρὰ ζητήματα, γινόντουσαν συγκεντρώσεις στὰ προαύλια ἀπὸ τὶς ἐκλεγμένες ἀπὸ Γ.Σ. ἐπιτροπές, ποὺ ἢ μετεῖχαν στὶς Φ.Ε.Α. ἢ συντονιζόντουσαν μ' αὐτὲς καὶ ζητοῦσαν τὴ γνώμη ὅσων φοιτητῶν μποροῦσαν νὰ συγκεντρωθοῦν, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ὑποστήριξη τῶν συγκεκριμένων ἀπόψεων νὰ γίνεται μαζικὰ καὶ μαχητικά.

Ἡ παράνομη αὐτὴ αὐτοοργάνωση τοῦ Φ.Κ. (πυρῆνες τάξης, σχολῆς, ἱδρύματος - διασχολικὸ) δὲν κατόρθωσε ποτὲ νὰ ὑψωθῆ στὸ ἐπίπεδο χαλαρῆς ἔστω ὀργάνωσης, γιατὶ ἀπὸ τὴν μιὰ δροῦσαν ἀνασταλτικὰ οἱ ὑπάρχουσες ὀργανώσεις καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη δὲν ὑπῆρχαν οἱ τεχνικὲς δυνατότητες καὶ ἐνδεχόμενα οὔτε καὶ οἱ ὑποκειμενικές. Ἀλλὰ καὶ ἂν γινόταν κατορθωτὸ θὰ διαλυόταν μὲ τὶς στρατεύσεις, ποὺ κυρίως κτύπησαν τοὺς ἀνοργάνωτους φοιτητὲς μιὰ καὶ ὅλες οἱ δυνάμεις τους εἶχαν 6γῆ μπροστὰ καὶ ἐφεδρεῖες σχεδὸν δὲν ὑπῆρχαν. Μετὰ τὶς στρατεύσεις ὁ ρόλος τῶν ὀργανώσεων ἔγινε πιὸ καθοριστικός, πότε μὲ τὸ νὰ καθοδηγοῦν τὸ Φ.Κ., σὲ λιγότερο σημαντικὰ ζητήματα, καὶ πότε μὲ τὸ νὰ ἀφομοιώνονται μέσα του μιὰ καὶ δὲ μπόρεσαν οὔτε στὴ δράση νὰ συντονιστοῦν, οὔτε μιὰ ὀργάνωση νὰ ὑπερισχύση τῶν ἄλλων. Εἶναι γεγονὸς ὅμως, ὅτι οἱ ἀπόψεις, ἡ προβληματικὴ καὶ ἡ δράση τῶν ὀργανώσεων (προκηρύξεις, ἐφημερίδες παράνομες) ἐπέδρασαν θετικά, μιὰ καὶ μπόρεσε τὸ Φ.Κ. νὰ τὶς συνθέση δημιουργικὰ στὴν πορεία του καὶ νὰ μετεξελιχθῆ ἀπὸ ἀντιδικτατορικὸ κίνημα σὲ κίνημα ἀντιμονοπωλιακὸ - Ἀντιϊμπεριαλιστικὸ μὲ φυσικὴ του πρωτοπορεία κομμουνιστὲς φοιτητές.

Ἡ ἔλλειψη μιᾶς Ὀργάνωσης, ποὺ θὰ καθοδηγοῦσε σωστὰ τὸ κίνημα καὶ οἱ περιορισμένες δυνατότητες τῆς αὐτοοργάνωσης τοῦ Φ.Κ., εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα τὸ Φ.Κ. νὰ δράση, σ' ὅλη του τὴν διάρκεια, αὐθόρμητα καὶ σχεδὸν πάντα περιστασιακά. Τὴ δράση του τὴν καθόριζαν, σχεδὸν ἀποκλειστικά, οἱ ἀντικειμενικὲς συνθῆκες καὶ ἐλάχιστα αὐτὸ τὸ ἴδιο μὲ τὴν αὐτοοργάνωσή του.

ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΣΤΟ Φ. Κ.

Μὲ τὴν ἐπέκταση τῶν ὀργανώσεων στοὺς φοιτητὲς μεταφέρθηκε ὁ ἰδεολογικὸς πόλεμος καὶ στὸ Φ.Χ. ἀφοῦ δὲν ἀρκέστηκαν στὴν ἀντιπαράθεση θέσεων καὶ ἀπόψεων. Ἡ δογματοποίηση τῶν μελῶν τους καὶ ὁ ἀγώνας ποιός θὰ ὀργανώση ποιόν, ἀνεξάρτητα ποιότητας καὶ ἀγωνιστικότητας τοῦ συγκεκριμένου ἀτόμου, μιὰ καὶ ὁ ἀγώνας δρόμου γιὰ ἐπικράτηση ἦταν πολὺ σκληρός. Ἡ ταύτιση τοῦ συμφέροντος τοῦ Φ.Κ. μὲ ἐκεῖνο τῆς ὀργάνωσής τους καὶ ἡ προσπάθεια νὰ περάση ἡ γραμμὴ τῆς ὀργάνωσης μὲ κάθε τρόπο εἶχαν πολλὲς φορὲς ἄσχημα ἀποτελέσματα γιὰ τὸ Φ.Κ. ὅπως καὶ γιὰ τὶς ἴδιες τὶς ὀργανώσεις. Παρατηρήθηκε νὰ μειοψηφοῦν καὶ νὰ ἀπομονώνονται οἱ ἀντιδικτατορικὲς δυνάμεις σὲ Γ.Σ. μιὰ καὶ ἡ γραμμὴ εἶχε 6γῆ ἔξω καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τοὺς φοιτητὲς καὶ ἡ ὑποστήριξή της ἦταν ἀνελαστικὴ (ἀπόρεια τοῦ δογματισμοῦ). Αὐτὸ 6έβαια παρατηρήθηκε σὲ σχολὲς ὅπου ἐπεκράτησε μιὰ μόνο ὀργάνωση.

Παρατηρήθηκε ἐπίσης καθυστέρηση στὴ λήψη ἀποφάσεων σὲ κρίσιμες στιγμὲς τοῦ Φ.Κ. ἀπὸ τὴ στείρα ἐπιμονὴ τῶν ὀργανώσεων στὶς ἀπόψεις τους. Καὶ τὰ χτυπήματα ἀπὸ τὴ χούντα στὶς ὀργανώσεις, δὲν εἶναι ἄσχετα τῆς ποιότητας τῶν μαζῶν καὶ τοῦ τρόπου μύησης μιὰ καὶ οἱ συνθῆκες ἀπαιτοῦσαν ὡριμότητα τῶν ὀργανωμένων μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὴ ποὺ εἶχαν καὶ μεγαλύτερη συνομωτικότητα.

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Ἡ ψευτοφιλελευθεροποίηση τῆς χούντας μετὰ τὸ «δημοψήφισμά» της, μὲ ἀπόρεια νὰ μὴ κτυπήση στὴ γέννησή του τὸ Πολυτεχνεῖο, ὁ καλπάζων πληθωρισμός, ἡ ἠθικὴ σήψη, ἡ δίχρονη ἐμπειρία τοῦ Φ.Κ. καὶ ἡ πρόσφατη νίκη του νὰ φέρη πίσω τοὺς στρατευμένους φοιτητὲς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἡ ἔλλειψη συντονισμοῦ τῶν ὀργανώσεων γιὰ τὴ χάραξη κοινῆς τακτικῆς καὶ τὰ συνεχῆ κτυπήματα τῆς χούντας στοὺς πρωτοπόρους φοιτητές, ἦταν οἱ κυριότερες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἔκρηξη τοῦ Πολυτεχνείου,

ἔτσι ὅπως ἔγινε καὶ ὄχι διαφορετικά, ἐξετάζοντάς το τώρα, ἕνα χρόνο ἀργότερα.

Τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ αὐθόρμητου Φ.Κ. ἦταν ἡ κατάληψη τοῦ Πολυτεχνείου. Αὐθόρμητο γιατί: α) Δὲν εἶχε ἐπὶ κεφαλῆς μιὰ ὀργάνωση.

β) Δὲν εἶχε τακτική, πρόγραμμα, ἀμεσοπρόθεσμους καὶ μακροπρόθεσμους στόχους.

γ) 'Ανδρώθηκε καὶ μὲ τὴν κατάληψη τοῦ Πολυτεχνείου κτύπησε τὸν τελικὸ στόχο μὴ ἔχοντας τὶς δυνάμεις, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κτυπηθῆ ἀλύπητα ἀπὸ τὴν ἀντίδραση, γιατὶ δὲν ἤξερε ἀπὸ τακτικὲς ὑποχωρήσεις.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

'Ο ρόλος τῆς Σ.Ε. στὴν κατάληψη δὲν ἦταν αὐτὸς ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶναι. Οἱ ἀποφάσεις της περισσότερο διαμορφωνόντουσαν ἀπὸ τὸν ὄγκο καὶ τὸν παλμὸ τοῦ λαοῦ μέσα κι' ἔξω ἀπὸ τὸ πολυτεχνεῖο καὶ ἐλάχιστα ἀπὸ τὴ γενικότερη γνώση τῆς πραγματικότητας, κι' αὐτὸ γιατί: α) 'Ενῶ τὸ φοιτητικὸ κίνημα ἀνέβαινε κατακόρυφα, μὲ τὰ συνεχῆ κτυπήματα, ἡ χούντα, στοὺς πρωτοπόρους φοιτητὲς τοῦ ἀποστεροῦσε τὴν ἀνάλογη ἡγεσία καὶ οἱ νέοι συνδικαλιστὲς ποὺ ἔβγαιναν μπροστὰ δὲν προλάβαιναν νὰ ὡριμάσουν ἀνάλογα. Αὐτὸ ἐκφράστηκε μὲ τὴν ἐκλογὴ ἀπὸ τὶς Γ.Σ. γιὰ τὴν ἐκπροσώπηση στὴν Σ.Ε. στρατευμένων φοιτητῶν ποὺ μόλις εἶχαν γυρίσει ἀπὸ τοὺς στρατῶνες καὶ βρισκόντουσαν ἐκτὸς πραγματικότητας· τὸ κῦρος τους ὅμως σὲ σχέση μὲ τοὺς ἀνερχόμενους συνδικαλιστὲς τοὺς ἐπέβαλε, πρᾶγμα ποὺ ἀποδείχτηκε λάθος στὴ συνέχεια γιατὶ οἱ στρατευμένοι ἢ δὲν εἶχαν νὰ ποῦν τίποτα ἢ ἂν ἦταν ὀργανωμένοι ἐπέμεναν πεισματικὰ στὶς ἀπόψεις τῆς ὀργάνωσής τους ἀπὸ ἔλλειψη δυνατότητας ἀνάλυσης τῆς συγκεκριμένης κατάστασης. καὶ β) Στὴν Σ.Ε. μετεῖχαν σχεδὸν ὅλες οἱ ὀργανώσεις πού, ἀφοῦ δὲν εἶχαν συντονιστὴ μέχρι τότε οὔτε στὴν δράση, κάθε μιὰ τὸ ἔβλεπε διαφορετικὰ μὲ ἀπόρεια νὰ χάνεται πολὺς χρόνος σὲ διαδικαστικὰ προβλήματα καὶ σὲ ὀξύτατες διαμάχες.

Τὰ παραπάνω εἶχαν σὰν συνέπεια νὰ ἀμφισβητῆται τὸ κῦρος τῆς Σ.Ε., ἀπὸ τὴ βάση σ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς κατάληψης, νὰ μένη ἀναπάντητο τὸ ἐρώτημα «ποῦ πᾶμε;» καὶ νὰ μᾶς προλάβουν ἀνέτοιμους τὰ τάνκς· νὰ μὴ δοθῆ ἡ πρέπουσα σημασία στὸν πομπὸ καὶ στὰ μεγάφωνα παρὰ μόνο πρὸς τὸ τέλος.

Η ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

'Η αὐτοοργάνωση τῶν φοιτητῶν, ἐργαζομένων καὶ μαθητῶν ἦταν παραδειγματική. Κανεὶς δὲν ὅρισε φρουροὺς γύρω στὸ Πολυτεχνεῖο, οὔτε ὑπεύθυνοι στὸ ἑστιατόριο, στὰ κυλικεῖα, στὰ τσιγάρα, στὴ διανομὴ τῶν διαφόρων τροφίμων, στὸ ἰατρεῖο στὶς αἴθουσες ὕπνου, στὰ ἐργαστήρια καὶ γιὰ καθαριότητα τοῦ χώρου. "Ολοι μόνοι τους πῆραν τὴν πρωτοβουλία, μόνοι τους ἔκαναν τὶς ἀντικαταστάσεις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔδειξαν ὅλοι γιὰ ὅλους ἦταν κάτι τὸ μεγαλειῶδες. Αὐτὸ πρέπει νὰ μελετηθῆ γιὰ νὰ δοῦμε πόσο ψηλὰ μπορεῖ νὰ φτάση ἡ βάση ὅταν τῆς δίνεται πρωτοβουλία καὶ πόσο ὡριμάζει μετέχοντας ἐνεργὰ σὲ κάθε ἐπίπεδο ζωῆς καὶ ἰδιαίτερα σ' ἕνα ἀγῶνα ἀνατροπῆς τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, πρᾶγμα ποὺ προκαθορίζει σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ τὴν μετέπειτα πορεία, μετὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

'Απὸ τὴν παραπάνω ἐλλειπῆ θεώρηση φαίνεται ἡ ἀδυναμία τῶν 'Οργανώσεων καὶ κυρίως τῶν δύο κομμάτων νὰ καθοδηγήσουν τοὺς κοινωνικοὺς ἀγῶνες στὴ διάρκεια τῆς δικτατορίας, πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ ἔχουν ἀκόμα ἀντιληφθῆ παρ' ὅλη τὴν 5μηνη νομιμότητα.

Δεκέμβρης 1974

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

'Η Μέση 'Ανατολὴ βρίσκεται σὲ ἀναβρασμό, καθὼς καὶ ὅλες οἱ 'Αραβικὲς χῶρες. Οἱ πιὸ ἔγκυροι κύκλοι περιμένουν ἐνδεχόμενη πολεμικὴ ἐπέμβαση τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, ἰδίως σὲ περίπτωση ποὺ ὀξυνθῆ ἡ οἰκονομικὴ κρίση.

'Εκτὸς ἀπὸ τὶς ἐπιπτώσεις τῆς ἀνατίμησης τοῦ πετρελαίου, ὁ ἰμπεριαλισμὸς προσπαθεῖ νὰ βάλη κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό του τὰ τεράστια κεφάλαια ποὺ συγκεντρώνουν τώρα οἱ 'Αραβικὲς χῶρες. 'Υπολογίζεται ὅτι τὸν ἐρχόμενο 'Ιούλιο οἱ τελευταῖες αὐτὲς θὰ διαθέτουν, σὲ χρυσὸ καὶ ξένο συνάλλαγμα, ποσὰ ἀνώτερα ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο σύνολο ὅλων τῶν προηγμένων καπιταλιστικῶν χωρῶν μαζί!

Σὲ ἐλάχιστο διάστημα ὁ 'Αραβικὸς κόσμος ἀναδεικνύεται οἰκονομικὴ καὶ χρηματιστικὴ παγκόσμια δύναμη, σὲ σχετικὴ ἀντίθεση μὲ τὸν κατεστημένο ἰμπεριαλισμό. Αὐτὴ τὴ δύναμη πάει νὰ σπάση τώρα ὁ τελευταῖος, προεξάρχοντος τοῦ 'Αμερικάνικου ἰμπεριαλισμοῦ, ἀκόμα καὶ μὲ ἐνδεχόμενο πόλεμο.

'Η δύναμη τῶν 'Αράβων φάνηκε τοὺς περασμένους μῆνες, τόσο στὰ 'Ην. "Εθνη, ὅσο καὶ στὴν Οὐνέσκο, ὅπου ἀπομονώθηκε τὸ 'Ισραήλ, ὅσο ποτὲ στὴν ἱστορία του, καὶ ἀναγνωρίστηκαν οἱ θέσεις τῶν Παλαιστινέζων γιὰ ἑνιαία Δημοκρατικὴ Παλαιστίνη, στὴν ὁποία νὰ συνυπάρχουν "Αραβες καὶ 'Εβραῖοι.

Τὸ 'Ισραὴλ φοβᾶται τώρα ἐπὶ πλέον, ὅτι σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμὴ μπορεῖ νὰ σχηματιστῆ προσωρινὰ Παλαιστινιακὸ Κράτος, περιλαμβάνοντας τὴν 'Υπερ-'Ιορδανία καὶ τὴ ζώνη τῆς Γάζα.

Γι' αὐτὸ καὶ σημαντικώτατα ἐπανεξοπλισμένο ἀπὸ τοὺς 'Αμερικάνους, παίζει μὲ τὴν ἰδέα αἰφνιδιαστικῆς ἐπίθεσης κατὰ τῆς Συρίας π.χ. γιὰ νὰ καταστρέψη τὸ πολεμικὸ δυναμικὸ τῶν 'Αράβων, πρὶν αὐτὸ ξεπεράση ὁρισμένα ὅρια. Σ' ὅλη αὐτὴ τὴν κατάσταση τὸ ἀκαθόριστο πάντα — καὶ βασικὸ — στοιχεῖο εἶναι ἡ στάση τῆς Σοβ. "Ενωσης. 'Εντείνονται οἱ πληροφορίες ὅτι ἡ Σοβιετικὴ ἡγεσία ἔχει τώρα χωριστὴ σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα ἐνδεχόμενου πολέμου στὴ Μέση 'Ανατολή.

Οἱ "Αραβες, σὲ περίπτωση πολέμου, κινδυνεύουν χωρὶς πραγματικὴ ὑποστήριξη ἀπὸ τὴ Σ. "Ενωση, νὰ γνωρίσουν ἀρχικὰ σοβαρὲς ἧττες. Σὲ τέτοια περίπτωση ἡ λύση γι' αὐτοὺς θἆταν μακρύχρονος ἐπαναστατικὸς πό-

λεμος, βασιζόμενος στὰ πλεονεκτήματα τοῦ χώρου καὶ τοῦ πληθυσμοῦ.

'Αλλὰ ἡ ἐσωτερική κατάστασή τους δὲν εἶναι τόσο πρόσφορη γιὰ τέτοιες προοπτικές. Τὸ ὅλο ζήτημα εἶναι ζήτημα ἡγεσίας. Τόσο στὴν Αἴγυπτο, ὅσο καὶ σ' ἄλλες ἀραβικὲς χῶρες ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση εἶναι ἀβέβαιη. Δίδουμε παρακάτω μερικὲς πληροφορίες σχετικὲς μ' αὐτὴν γιὰ τὸ Μαγκρέμπ, (Μαρόκο, 'Αλγερία, Τήνιδα), προερχόμενες ἀπὸ τὸ σ. Μοχάμεντ Χαρμπὶ (MOHAMED HARBI), τὸν γνωστὸ ἄραβα ἐπαναστάτη - μαρξιστή, πολιτικὸ σύμβουλο τοῦ προέδρου Μπὲν-Μπέλλα τὸ 1962—1965, καὶ συντάκτη τοῦ βασικοῦ θεωρητικο-πολιτικοῦ ντοκουμέντου τῆς 'Αλγερινῆς 'Επανάστασης: «'Ο Χάρτης τοῦ 'Αλγερίου»(1964).

'Ο σ. Μ. Χαρμπὶ θὰ συνεργάζεται ταχτικὰ στὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ», καλύπτοντας εἰδικὰ τὸν ἀραβικὸ χῶρο.

ΜΑΡΟΚΟ: «'Εθνικὴ ἑνότητα» γύρω ἀπὸ τὸ Βασιλῆᾶ

'Η ἐξέλιξη τῆς κατάστασης στὸ Μαρόκο χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν προσπάθεια τοῦ Βασιλῆᾶ νὰ συσπειρώση γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο ὅλα τὰ πολιτικὰ ρεύματα ('Ιστικλάλ, 'Εθνικὴ "Ενωση Λαϊκῶν Δυνάμεων, τὸ Κ. Κόμμα τοῦ 'Αλὶ Γιαγιά).

'Απὸ τὴν Ε.Ε.Λ.Δ. (τὸ παραδοσιακὸ κόμμα τοῦ Μπὲν-Μπαρκά), ἔχει ξεχωρίσει μιά τάση, ἡ λεγόμενη τῆς Καζαμπλάνκας, ποὺ καθοδηγεῖται ἀπὸ τοὺς συνδικαλιστὲς ἡγέτες Μπὲν Σαντίκ, καὶ τὸν 'Απντελὰ 'Ιμπραήμ. 'Η τάση αὐτὴ δὲν πῆρε πρόσκληση ἀπὸ τὸ βασιλῆᾶ, γιατὶ ὁ Χασσὰν ΙΙ θεωρεῖ τὰ συνδικάτα, ἀμερικανικοῦ τύπου ἐξάρτημα κάπως τοῦ κράτους του, ποὺ τὸ χρηματοδοτεῖ ἐν μέρει

Μετὰ τὰ ἀλλεπάλληλα πατριωτικὰ πραξικοπήματα, ποὺ ἀπέτυχαν, ὁ βασιλῆας φαινότανε σὲ ἀδιέξοδο. Τὸ Μάρτη τοῦ 1974 ὁ 'Ελ-Μπασρί, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς ἡγέτες τῆς Ε.Ε.Λ.Δ., ξαπόλυσε μιὰ σειρὰ ἀπὸ στρατιωτικὲς ἐπιχειρήσεις. 'Αλλὰ ἡ μαροκινὴ ἀστυνομία ἔγκαιρα εἰδοποιήθηκε γι' αὐτὲς τὶς ἐπιχειρήσεις, ποὺ βέβαια, ἔτσι, ἀπέτυχαν. 'Η Ε.Ε.Λ.Δ. εἶναι προϊὸν ἑνὸς σχίσματος ἀπὸ τὸ παραδοσιακὸ ἐθνικὸ Κόμμα, τὸ 'Ιστικλάλ. Γεννήθηκε καὶ σταδιοδρόμησε μέσα σὲ μιὰ ἰδεολογικὴ ἀκαθοριστία. Στὶς γραμμές της συνυπῆρχαν τρεῖς τάσεις: μιὰ πρώτη ποὺ ἐμψύχωναν παληοὶ ἡγέτες τοῦ 'Ιστικλάλ, ὅπως ὁ Μπὲν Μπαρκὰ καὶ ὁ Μπουαμπίντ· μιὰ δεύτερη μὲ συνδικαλιστὲς ἡγέτες, ὅπως ὁ Μπὲν Σαντίκ καὶ ὁ 'Ιμπραΐμ· μιὰ τρίτη καθοδηγούμενη ἀπὸ τοὺς παληοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης ἐναντίον τῶν Γάλλων, ὅπως ὁ Μπαστρί, ὁ Μπενσαΐντ, ὁ Τζεμπλί.

Τὸ μόνο ἑνωτικὸ στοιχεῖο ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὶς τρεῖς τάσεις ἦταν ἡ κοινή τους ἀντίθεση στὸ Βασιλῆᾶ. 'Ορισμένοι ἤθελαν ἁπλῶς μιὰ συνταγματικὴ Μοναρχία, ἄλλοι τὴν ὁριστική της κατάλυση. Οἱ ἀλλεπάλληλες ἀποτυχίες τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν τελευταίων ἔδιναν τὴν εὐκαιρία στὸ Βασιλῆᾶ νὰ πλησιάση τὴν πτέρυγα τῆς Ε.Ε.Λ.Δ., ποὺ ἀποσκοπεῖ ἁπλῶς νὰ κυβερνήση γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Θρόνου. 'Η ὑπόθεση τῆς 'Ισπανικῆς Σαχάρας βοήθησε τὴ συμβιβαστικὴ τάση τῆς Ε.Ε.Λ.Δ. νὰ πλησιάση τὸ Βασιλῆᾶ.

'Η «ἰσπανικὴ» Σαχάρα, ἱστορικὰ ἀνήκει στὸ ἀραβικὸ Μαγκρέμπ κι' ὄχι ἀποκλειστικὰ στὸ Μαρόκο ἢ τὴ Μαυριτανία.

Τὸ Μαρόκο τὴ διεκδικεῖ τώρα γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀντιτιθέμενο στὴν 'Αλγερία, ποὺ ἐπιζητοῦσε διέξοδο στὸν 'Ατλαντικὸ γιὰ τὰ σιδηρομεταλλεύματά της τοῦ Γκαζὰ Ντζεμπιλέ.

Μιὰ ἐθνικιστικὴ καμπάνια ἄρχισε ἔτσι στὸ Μαρόκο ἐναντίον τῆς 'Αλγερίας, στὴν ὁποία πρωτοστατεῖ ἀφ' ἑνὸς τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα τοῦ 'Αλὶ Γιαγιὰ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ συμβιβαστικὴ πτέρυγα τῆς Ε.Ε.Λ.Δ. μὲ τὸν Μπουαμπίντ ἐπὶ κεφαλῆς. "Ετσι σχηματίστηκε γύρω ἀπὸ τὸ Βασιλῆᾶ κλῖμα «ἐθνικῆς ἑνότητας», ποὺ ξανασταθεροποιεῖ, γιὰ μιὰ περίοδο, τὸν κλονισμένο του θρόνο.

'Αλλὰ ἡ τέτοια στάση τῆς συμβιβαστικῆς πτέρυγας τῆς Ε.Ε.Λ.Δ. δημιούργησε ὀξύτατη κρίση στὶς γραμμὲς της, ποὺ ἴσως ὁδηγήση, κι' αὐτὴ τὴ φορά, στὴν ἀνάδειξη μιᾶς πιὸ ριζοσπαστικῆς μαζικῆς τάσης στὸ ἐργατικὸ καὶ λαϊκὸ κίνημα τῆς χώρας, μὲ ταξικό, καὶ γενικὰ πιὸ ξεκάθαρο ἰδεολογικὰ καὶ πολιτικά, προσανατολισμό.

ΑΛΓΕΡΙΑ: 'Η κρίση τοῦ καλοκαιριοῦ

Τὸ καθεστὼς τοῦ Μπουμεντιὲν γνώρισε ἕνα εἰδικὰ «θερμὸ» καλοκαῖρι. Φῆμες κυκλοφοροῦσαν διαρκῶς στὴ χώρα ὅτι ἐπίκειται «πραξικόπημα» τῆς ἀστικῆς Δεξιᾶς.

Οἱ φῆμες αὐτὲς στηρίζονταν στὰ ἑξῆς ἀντικειμενικὰ δεδομένα: δυσφορία ὅλων τῶν τάξεων, ἀκόμα κι αὐτῶν ποὺ ὑποστηρίζουν τὸ καθεστώς· ἀνεπάρκεια καὶ παραλυσία τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ· βάρος τῆς διαφθορᾶς ποὺ ἐνισχύει ὁρισμένες ἀστικὲς ὁμάδες ἐναντίον ἄλλων· ἀπόπειρες ἀπὸ ἕνα ἑτερογενῆ συνασπισμὸ δυνάμεων νὰ βάλουν τέρμα στὴν αὐτονομία τοῦ λαϊκοῦ κινήματος, καὶ στὰ προβλήματα ποὺ ἔθεσε στὴν κοινωνία ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διαταγμάτων τοῦ Μάρτη 1963 τῶν σχετικῶν μὲ τὴν αὐτοδιαχείριση.

Τὸ καθεστὼς ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὸ πραξικόπημα τοῦ 'Ιούνη 1965 ἀποδείχτηκε ἀνίκανο νὰ δώση στὴ χώρα πολιτικὲς δομὲς ποὺ νὰ ἐπιτρέψουν στὴν κυρίαρχη τάξη νὰ γνωρίση ἀσφάλεια, καὶ νὰ μὴ ζῆ σὲ διαρκῆ ἀβεβαιότητα γιὰ τὸ αὔριο, δηλ. νὰ κατοχυρώση μὲ νόμους τὰ συμφέροντά της.

Τὸ καθεστὼς ἐξακολουθεῖ νὰ στηρίζεται στὸν εἰδικὸ μηχανισμὸ τοῦ Κράτους, τὸ Στρατό, τὴν 'Αστυνομία, χωρὶς λαϊκή, μαζικὴ βάση. "Αν ἡ ὁμάδα ποὺ κυβερνᾶ διχάζεται στὸ ζήτημα τῆς πολιτικῆς διακυβέρνησης τῆς χώρας, ἡ μπουρζουαζία διεκδικεῖ μιὰ ἐλευθεροποίηση σὲ ὄφελός της. Αὐτὴ ἡ πτέρυγα τῆς κυρίαρχης τάξης ἔχει ἰδιαίτερα ἀναπτύξει τὴν οἰκονομική της βάση ἀπὸ τὸ 1965, πρὸ πάντων στὴ δυτικὴ περιοχὴ τῆς χώρας καὶ στὴν περιφέρεια τῆς πρωτεύουσας. Ξανανεωμένη ἀπὸ τὴν εἰσροὴ τῶν παληῶν στελεχῶν τοῦ ἀντιστασιακοῦ Στρατοῦ καὶ

βοηθούμενη ἐσωτερικὰ ἀπὸ ἰσχυρὰ πρόσωπα, μέσα στὴν ἴδια τὴν κυβέρνηση, συγκεντρώνει ὅλα τὰ πυρά της ἐναντίον τοῦ κρατικοῦ τομέα τῆς οἰκονομίας, καὶ τὶς σπατάλες του, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὡστόσο καὶ τρέφεται.

Ἡ διαρκὴς ἀποδιοργάνωση τῆς διανομῆς, ἡ ἔλλειψη τροφίμων (στάρι, ζυμαρικά, πατάτες κλπ.) δίνουν στὴν ἐπίθεσή της μιὰ ἰδιαίτερη βαρύτητα. Ἡ μπουρζουαζία διεκδικεῖ τὴν κατάργηση θεσμῶν, ὅπως τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου κόμματος καὶ τὴν ἀναθεώρηση τοῦ κώδικος τῶν ἐπενδύσεων. Ἀπὸ πολιτικὴ ἄποψη στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν καπιταλιστικὴ Δύση. Ξέρει ὡστόσο ὅτι ὁ τομέας τῆς κρατικῆς οἰκονομίας δὲ μπορεῖ νὰ ξηλωθῆ ὁλοκληρωτικὰ σὲ ὄφελός της. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπιδιώκει νὰ μονοπωλήσει τὸν τομέα τῶν βιομηχανιῶν μεταποίησης καὶ τῆς διανομῆς.

Μιὰ ἄλλη αὐξανόμενη ἀδυναμία τοῦ καθεστῶτος προέρχεται ἀπὸ τὴν ἄρνηση τῶν ἐργαζομένων νὰ πληρώσουν τὰ βάρη τῆς βιομηχανοποίησης. Τὸ χαμηλὸ ἐπίπεδο τῶν ἡμερομισθίων καὶ οἱ σκληρὲς συνθῆκες δουλειᾶς, γίνονται κάθε μέρα καὶ πιὸ ἀνυπόφορες. Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐξηγοῦν τὸ ἀνερχόμενο κῦμα ἀπεργιῶν: 72 τὸ 1969 μὲ 10.865 ἀπεργούς· 92 τὸ 1970 μὲ 13.898 ἀπεργούς· 152 τὸ 1971 μὲ 21.603 ἀπεργούς· 145 τὸ 1972 μὲ 20.392 ἀπεργοὺς (κατὰ τὶς στατιστικὲς τοῦ ὑπουργείου ἐργασίας).

Σύμφωνα μὲ μιὰ πρόσφατη ἔρευνα τοῦ ἴδιου ὑπουργείου σὲ 36 ἐπιχειρήσεις (ἀπὸ τὶς ὁποῖες 12 τοῦ Κράτους) διαπιστώθηκαν 1551 παραβάσεις τῶν νόμων σὲ βάρος τῶν ἐργαζομένων, δηλαδὴ εἰκόνα παρόμοια μ' ἐκείνη ποὺ ἔδιδε ἡ κατάσταση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ προλεταριάτου τὸν καιρὸ τῆς ἀρχικῆς συσσώρευσης.

Παρὰ τὶς ἀναμφισβήτητες οἰκονομικὲς προόδους, τὸ πολιτικὸ καὶ κρατικὸ σύστημα παραμένει πάντα εὔθραυστο, μὴ ἔχοντας κατορθώσει νὰ βρῆ λαϊκή, μαζικὴ βάση.

ΤΥΝΙΔΑ: Ὁ αὐταρχικὸς πειρασμὸς

Οἱ ὀπαδοὶ τῆς φιλελεύθερης οἰκονομίας, ποὺ θεωροῦν δυνατὸ ὁ «Τρίτος Κόσμος» νὰ διαγράψη τὴν ἴδια τροχιὰ μὲ κείνη ποὺ διέγραψαν οἱ εὐρωπαϊκὲς ἀστικὲς τάξεις τοῦ 19ου αἰῶνα, θὰ κάνουν καλὰ νὰ μελετήσουν τὴν περίπτωση τῆς Τύνιδας.

Ἀπὸ τότε ποὺ τέθηκε τέρμα στὸν πειραματισμὸ τοῦ Μπὲν Σαλάχ, βρισκόμαστε μπροστὰ στὴ συστηματικὴ κατάρρευση τῆς κρατικῆς οἰκονομίας ἐνῶ τὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπενδύεται στὶς πιὸ ἄμεσα προσοδοφόρες ἐπιχειρήσεις, ὑποθηκεύοντας τὸ μέλλον τῆς χώρας.

Παράλληλα ἐνισχύονται ὅλα τὰ αὐταρχικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐξουσίας. Οἱ φιλελεύθεροι ποὺ ἔρριξαν τὸν Μπὲν Σαλάχ, νόμιζαν ὅτι θἆταν δυνατὸ τὸ κοινοβούλιο ν' ἀποκτήση ἀνεπαίσθητα τὰ δικαιώματά του καὶ νὰ περιορίση τὶς αὐθαιρεσίες τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Μάταιες ἐλπίδες. Ὕστερα ἀπὸ μιὰ σύντομη περίοδο ἀμφιταλαντεύσεων ὁ Μπουργκιμπᾶ ἔδιωξε ἀπότομα ὅλους τοὺς ὀπαδούς τους.

Παραμένει τὸ πρόβλημα τῆς μορφῆς τῆς κυριαρχίας τῆς ἀστικῆς τάξης τῆς χώρας πάνω στὶς λαϊκὲς τάξεις καὶ ἰδιαίτερα πάνω στὴν ἐργατικὴ τάξη. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ὁ Μπουργκιμπᾶ θεωρεῖ ὅτι κάθε δημοκρατικὴ παραχώρηση εἶναι πολυτέλεια ἀπαράδεκτη, γιὰ τὶς σημερινὲς κοινωνικὲς συνθῆκες τῆς χώρας.

Ἀλλὰ ἡ ἀνερχόμενη μαχητικότητα τῶν ἐργατῶν, τῶν φοιτητῶν, τῶν διανοουμένων, ἀνησυχεῖ τὴν ἀστικὴ τάξη, ποὺ προσπαθεῖ νὰ μὴ συνταυτίση τελείως τὴν τύχη της μὲ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ «χαρισματικοῦ» της ἀρχηγοῦ. Ὁ Μπουργκιμπᾶ ὑποχωρεῖ στὶς οἰκονομικὲς ἀξιώσεις τῆς ἀστικῆς τάξης, ἐξοβελίζοντας ὅσους τάσσονται ὑπὲρ τῆς ἀνάπτυξης τῆς κρατικῆς οἰκονομίας. Ταὐτόχρονα καταδιώκει τοὺς ἐργατικοὺς ἀγωνιστὲς τῆς βάσης, ἐνῶ προσπαθεῖ νὰ προστατεύση τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη, ποὺ τοῦ εἶναι τυφλὰ ἀφοσιωμένα. Καὶ ἰδίως προσπαθεῖ ν' ἀποφύγη τὴ σύνδεση ἐργατῶν - σπουδαστικῆς νεολαίας, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ δρᾶ ἀπτόητη στὸ προσκήνιο.

Δεκέμβρης 1974

Ἐλεύθερη συζήτηση καί κριτική

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Δημοσιεύουμε παρακάτω κείμενο πού συζητιέται τώρα πλατειά στό χῶρο τοῦ διεθνοῦς ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, σχετικά μέ τό βασικό ζήτημα:

Τί εἴδους Ἐπαναστατικό Κόμμα γιά ὅσους ἀγωνίζονται μέ σκοπό τή νικηφόρα ἔκβαση τῆς Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης καί τήν ἑδραίωση ἑνός σοσιαλιστικοῦ συστήματος βασιζόμενου στήν αὐτοδιαχείρηση, αὐτοκυβέρνηση, αὐτονομία, τῶν ἐργαζόμενων σ' ὅλους τούς τομεῖς καί σ' ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς;

Θά δημοσιεύσουμε κι' ἄλλες συνεισφορές πάνω στό ἴδιο θέμα.

Τοῦτο τό κείμενο ἔχει σά στόχο του νά προσδιορίσει τήν ἔννοια τοῦ «Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος», δηλ. τῆς πολιτικῆς ὀργάνωσης τῶν μαρξιστῶν ἐπαναστατῶν, πού ἔχει ἀποκτήσει μιά πραγματικά μαζική βάση, σέ σχέση μέ τό σκοπό καί τό νόημα τοῦ Αὐτοδιαχειριζόμενου σοσιαλισμοῦ.

—Τό «Ἐπαναστατικό Κόμμα» σήμαινε γιά τούς μαρξιστές, ἀρχίζοντας ἀπ' τόν Μάρξ καί τόν Ἔνγκελς, ὄχι ἕνα σκοπό, ἀλλά ἕνα ἱστορικά καθορισμένο μέσο γιά τήν πραγμάτωση τῆς νίκης τῆς Ἐπαναστάσεως καί τήν ἐφαρμογή τοῦ σχεδίου τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας.

—Τό «Κόμμα» σήμαινε γιά τούς κλασσικούς τοῦ μαρξισμοῦ τήν πολιτική ὀργάνωση τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, πού συνυπάρχει μέ τούς ἄλλους πολιτικούς σχηματισμούς τοῦ προλεταριάτου καί τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ὕπαρξη αὐτῶν τῶν σχηματισμῶν εἶναι ταυτόχρονα ἡ ἔκφραση τῆς ἰδεολογικῆς τους ἑτερογένειας καί ἡ ἀπαραίτητη συνθήκη τῆς φυσιολογικῆς λειτουργίας τῆς προλεταριακῆς καί σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας.

—Στόχος λοιπόν τῶν μαρξιστῶν δέν εἶναι νά φτάσουν στό «ἰδανικό» τοῦ «Μοναδικοῦ Κόμματος», γιατί ἔχουν βαθειά συνείδηση τοῦ γεγονότος ὅτι μιά τέτοια κατάσταση θά σήμαινε τό τέλος τῆς ἐλεύθερης ἔκφρασης τοῦ προλεταριάτου καί τῶν ἐργαζομένων, ἄν θεωρήσουμε σάν πεδίο ἀναφορᾶς τό σύνολο τῆς ἱστορικῆς τους ἐξέλιξης, καί ὄχι μιά ὁρισμένη προνομιακή στιγμή της, ἐκείνης κατά τήν ὁποία ἡ συντριπτική πλειοψηφία τους συσπειρώνεται γύρω ἀπ' τό ἐπαναστατικό Κόμμα, γιατί αὐτό στάθηκε ἱκανό νά γίνει ὁ ἐκφραστής τῶν προσδοκιῶν καί τῶν ἀναγκῶν τους μέσα στό ἀπόγειο τῆς ἐπαναστατικῆς τους ἀνάπτυξης.

—Τό Ἐπαναστατικό Κόμμα δέ θά μποροῦσε νά ταυτιστεῖ μόνιμα μέ τό προλεταριάτο καί τούς ἐργαζόμενους, ὄχι μόνο ἐπειδή προπορεύεται ἰδεολογικά σέ σχέση μέ κείνους, ἀλλά καί λόγω τῶν διαφόρων φάσματος πού παρουσιάζονται συχνά ἀνάμεσα στή δική του ἀντίληψη τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου καί ἐκείνης τῶν μαζῶν.

Ἡ ἱστορία τοῦ ἐργατικοῦ καί ἐπαναστατικοῦ κινήματος ἔχει ἀποδείξει ἐπανειλημμένα ὅτι, ἄν καί τό Κόμμα ἐπηρεάζεται λιγώτερο ἀπ' ὅτι οἱ μᾶζες, ἀπό τίς ἀναπόφευχτες περιόδους κάμψης τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσου, δέν εἶναι ὡστόσο καθόλου βέβαιο ὅτι βρίσκεται διαρκῶς στό ἴδιο ὕψος μέ τήν ἐπαναστατική ἀνάπτυξη τῶν μαζῶν.

Τό Κόμμα εἶναι ἕνας θεσμός, μία δομή, καθορισμένη ἀπ' τήν ἰδεολογία του, πού προέρχεται ἀπό μιά θεωρία, ἀπό ἕνα πρόγραμμα, ἀπό μιά πολιτική γραμμή σέ συνεχῆ ἐπεξεργασία. Γι' αὐτό, ἄν καί κατά μία ἔννοια ἐκφράζει τή «συνείδηση τῆς τάξης», δέ συμπίπτει μέ τή συγκεριμένη κάθε στιγμή ἐξέλιξη αὐτῆς τῆς συνείδησης, καί κυρίως (δέ συμπίπτει) μέ τίς αἰτίες πού καθορίζουν τήν ἐπαναστατική δραστηριότητα τῶν μαζῶν.

Γιατί οἱ μάζες εἶναι ἡ ζωή, τό θεμελιακό δεδομένο σέ συνεχῆ δημιουργία, ἐνῶ τό «Κόμμα», ἡ «συνείδηση», μπορεῖ νά βρεθεῖ ἀναγκαστικά σέ καθυστέρηση σέ σχέση μέ τή ζωή, μέ τήν ὁλότητα πού εἶναι συνεχῆ διαδικασία σύνθετης ἐξέλιξης.

—Ἑπομένως οἱ μαρξιστές ἐπαναστάτες, ἔχοντας συνείδηση τῆς ἀπόλυτης ἀναγκαιότητας τοῦ θεσμοῦ, τῆς δομῆς τοῦ «Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος», δέ θἄπρεπε ποτέ νά τό ἐξιδανικεύουν καί νά τοῦ ἀποδίδουν κάτω ἀπό ὁποιεσδήποτε συνθῆκες, ὑπεροχή πάνω στό αὐτόνομο ἐπαναστατικό μαζικό κίνημα, τό ὁποῖο βασικά διαμορφώνεται ἀπό τήν ἀλληλεπίδραση μιᾶς πλειάδας οἰκονομικῶν, πολιτικῶν καί πολιτιστικῶν παραγόντων πού χαρακτηρίζουν τήν ὕπαρξη καί τήν ἐξέλιξη κάθε κοινωνικοῦ συστήματος, καπιταλιστικοῦ ἤ μεταβατικοῦ πρός τό σοσιαλισμό.

—Οἱ μαρξιστές ἐπαναστάτες θεωροῦν τό «Κόμμα» σάν ἕνα ἱστορικά καθορισμένο ἐργαλεῖο πού ἐξυπηρετεῖ τό σκοπό: τή νίκη τῆς Ἐπανάστασης, τήν ἐφαρμογή τοῦ σχεδίου τοῦ αὐτοδιαχειριζόμενου σοσιαλισμοῦ.

Ἐάν τό βασικό Πρόγραμμα τοῦ Κόμματος εἶναι παντοῦ καί πάντα τό ἴδιο, ἡ δομή του καί οἱ σχέσεις του μέ τίς μάζες καθορίζονται ἀπό τό συγκεκριμένο κοινωνικό καί ἱστορικό πλαίσιο μέσα στό ὁποῖο δρᾶ. Ἔτσι στίς χῶρες ὅπου βασιλεύει ὁ ἀπολυταρχισμός τῶν κυρίαρχων τάξεων μέ τή μιά ἤ τήν ἄλλη μορφή, καί ὅπου ἡ ἐπιβίωση καί ἡ δραστηριότητα τοῦ κόμματος εἶναι δυνατές μόνο μέσω μιᾶς οὐσιαστικά παράνομης δομῆς, τό Κόμμα βρίσκεται ὑποχρεωμένο νά περιορίσει τόσο τήν ἐσωτερική του δημοκρατία, ὅσο καί τήν ἐλεύθερη, ἄμεση δράση του μέσα στίς μάζες.

Ἡ παράταση ὅμως τέτοιων συνθηκῶν περιέχουν γιὰ τὸ Κόμμα τὸν κίνδυνο νὰ «στρατικοποιηθεῖ» κατὰ κάποιο τρόπο, νὰ ἐμποτιστεῖ ἀπὸ μιὰν αὐταρχικὴ γραφειοκρατικὴ νοοτροπία καὶ νὰ ἐνταθεῖ ὁ «ἐλιτίστικος» χαρακτήρας του.

Τὸ Κόμμα δὲν ὁλοκληρώνεται σὰν συνειδητὴ πρωτοπορία τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῶν ἐργαζόμενων, σὲ ἀπόλυτη ἁρμονία μὲ τὸ δικό τους ἐπαναστατικὸ κίνημα, παρὰ μόνον ὅταν αὐτὸ τὸ κίνημα βρίσκεται στὸ κορύφωμά του, ὅταν οἱ ἴδιες οἱ μάζες πραγματοποιοῦνε τὴν ἐπανάσταση χάρη στὴν ἐλεύθερη πολύμορφη δράση τους καὶ στὶς δομὲς ποὺ αὐτὲς οἱ ἴδιες δίνουνε στὴν ὀργάνωση ποὺ ἐκφράζει τὴν ἄμεση ἐξουσία τους.

Τὸ Κόμμα παρουσιάζεται τότε σὰν ἐκφραστὴς τῶν προσδοκιῶν καὶ τῶν διεκδικήσεων τῶν μαζῶν, ποὺ ἀναγνωρίζουν τὸν ἑαυτό τους μέσα σ' αὐτό, χωρὶς ἐνδιάμεσους καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις.

Ἡ ἱστορία τοῦ ρώσσικου Μπολσιβίκικου Κόμματος εἶναι τὸ καλύτερο παράδειγμα ποὺ διαθέτουμε μιᾶς τέτοιας λειτουργίας τοῦ Κόμματος μέχρι τὸ πάρσιμο τῆς ἐξουσίας καὶ ἀμέσως μετά. Οἱ συγκεκριμένες κοινωνικὲς καὶ ἱστορικὲς συνθῆκες τῆς Τσαρικῆς Ρωσσίας διαμόρφωσαν τὸ Μπολσεβίκικο Κόμμα σὰν ὀργάνωση ποὺ ἔζησε μακρόχρονα στὴν παρανομία καὶ ποὺ γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο θεωροῦσε ὅτι εἰσήγαγε ἀπ' τὰ ἔξω τὴν ἐπαναστατικὴ πολιτικὴ «συνείδηση» στὶς καθυστερημένες μάζες τῆς χώρας.

Ἀλλὰ σὲ κάθε ἐπαναστατικὸ ξέσπασμα, ἄμεσο ἔργο τῶν μαζῶν, τὸ Κόμμα βρισκότανε σὲ καθυστέρηση σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντικειμενικὴ ἐπαναστατικὴ διαδικασία, τὴ δυναμική της, τὸν ἱστορικό της προσανατολισμό, τὶς πραγματοποιήσεις της στὸ πεδίο τῆς ὀργάνωσης τῆς ἄμεσης ἐξουσίας τῶν μαζῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πλειοψηφία του, ἀρχικά, τόσο στὰ 1905 ὅσο καὶ στὰ 1917, βρέθηκε σὲ ἀδυναμία νὰ κατανοήσει τὴ φύση τῆς Ἐπανάστασης, τὴ σημασία καὶ τὴ σπουδαιότητα τῶν Σοβιὲτ καὶ τῶν ἄλλων ὀργανισμῶν αὐτοδιαχειριζόμενου χαραχτήρα ποὺ δημιουργήθηκαν αὐθόρμητα ἀπ' τὶς μάζες.

Χρειάστηκε ὁ συνεχὴς ἀγώνας μέσα στοὺς κόλπους τοῦ Κόμματος τοῦ Λένιν καὶ ἄλλων ἐπαναστατικῶν στοιχείων ποὺ τὸν στήριζαν — ἰδιαίτερα τοῦ Τρότσκυ — γιὰ νὰ ξαναπροσανατολιστεῖ σωστὰ τὸ Κόμμα στὴν πλειοψηφία του, σὲ σχέση μὲ τὴν ἀντικειμενικὴ ἐξέλιξη, νὰ βρεῖ τὴν ἴδια γλῶσσα μὲ τὶς μάζες καὶ σὲ στενὴ σύνδεση μαζί τους νὰ τὶς βοηθήσει νὰ διεξάγουν τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν καθολικὴ ἐξουσία καὶ γιὰ τὴν συγκεντροποίηση καὶ ὀργάνωσή της.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἐξουσία τοῦ Κόμματος (ποὺ συνταυτήστηκε μὲ τὴν ἐξουσία τῆς κεντρικῆς διοίκησης τοῦ Κράτους) ὑποκαθιστᾶ τὴν ἐξουσία τῶν μαζῶν, τὴν ἐκφρασμένη στὸ ἀπέραντο δίκτυο τῶν Σοβιὲτ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοδιαχειριζόμενου χαραχτήρα ὀργανισμῶν ποὺ εἶχαν δημιουργηθεῖ αὐθόρμητα ἀπ' τὶς μάζες κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐλεύθερης ἀνάπτυξης τῆς Ἐπανάστασης, τὸ Κόμμα ἀλλοιώνει τὶς σχέσεις του μὲ τὶς μάζες καὶ μπαίνει στὴ διαδικασία τῆς γραφειοκρατικοποίησης.

—Κάθε ἀναφορὰ στὸ «μοντέλλο» τοῦ Μπολσεβίκικου Κόμματος ποὺ δὲν παίρνει ὑπ' ὄψη της τὴν ἰδιομορφία τοῦ ἐργαλείου ποὺ ὑπῆρξε αὐτὸ τὸ Κόμμα στὶς συγκεκριμένες κοινωνικο - ἱστορικὲς συνθῆκες τῆς Τσαρικῆς Ρωσσίας, καὶ τὴ διαλεχτικὴ τῶν σχέσεων ποὺ ἐγκαθιδρύθηκαν ἀνάμεσα σ' αὐτὸ τὸ Κόμμα καὶ τὶς μάζες κατὰ τὶς στιγμὲς τοῦ ἐπαναστατικοῦ τους ξεσπάσματος, ὁδηγεῖ σὲ ἐσφαλμένες ἑρμηνεῖες αὐτοῦ τοῦ μοντέλλου, ποὺ δὲν θά 'πρεπε κανεὶς νὰ τὸ «ἐξάγει» καὶ νὰ τὸ γενικεύει αὐτούσιο.

Ἐὰν πρόκειται νὰ ἐμπνευστοῦμε σήμερα ἀπ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα, θά 'πρεπε ν' ἀναφερθοῦμε στὸ ρόλο ποὺ αὐτὸ τὸ Κόμμα ἔπαιζε κατὰ τὴ διάρκεια καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Ὀχτώβρη, ὅταν μπόρεσε νὰ γίνει ὁ ἐκφραστὴς τῶν ἐπαναστατικῶν μαζῶν, βοηθώντας τες νὰ ὀργανώσουν τὴν ἄμεση ἐξουσία τους, ἀναπτύσσοντας τὴν πιὸ πλατειὰ δημοκρατία καὶ εὐλυγισία στὶς ἴδιες του τὶς τάξεις καὶ στὶς σχέσεις του μὲ τὶς μάζες.

—Σήμερα βροῦμε σ' ἕνα κοινωνικο - ἱστορικὸ πλαίσιο ποιοτικὰ διαφορετικὸ ἀπὸ κεῖνο στὸ ὁποῖο γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε τὸ ρώσσικο Μπολσεβίκικο Κόμμα. Ἀσφαλῶς ἕνα πολὺ μεγάλο μέρος τοῦ Κόσμου ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελεῖται ἀπ' τὶς ὑποανάπτυκτες χῶρες ποὺ παρουσιάζουν ὁρισμένες ἀναλογίες μὲ τὸ οἰκονομικὸ καὶ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τῆς Τσαρικῆς Ρωσσίας.

Ἀλλὰ ἀκόμα καὶ στὴ ζώνη τῶν ὑποανάπτυκτων χωρῶν, θά 'πρεπε νὰ πάρουμε ὑπ' ὄψη μας τὴν ἐμπειρία ποὺ 'χει ἀποχτηθεῖ, καὶ ποὺ εἶναι παράγοντας ποὺ παίζει ρόλο σὲ διεθνῆ κλίμακα, στὸ ἐπίπεδο τόσο τῆς πρωτοπορίας ὅσο καὶ τῶν πλατειῶν μαζῶν.

Πάντως εἶναι βέβαιο ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ Κόμματος πρέπει νὰ καθοριστεῖ ξεκινώντας ἀπ' τὸ πιὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο πρὸς τὸ ὁποῖο τείνει ἡ συνολικὴ ἱστορικὴ ἐξέλιξη, καὶ τὸ ὁποῖο καθορίζει τὶς προσαρμογὲς ποὺ πρέπει νὰ γίνουν σ' ὅλες τὶς ἄλλες περιπτώσεις.

—Πρέπει νὰ ξαναθέσουμε τὴν ἀντίληψη τοῦ ἐπαναστατικοῦ Κόμματος στὸ πλαίσιο τῆς στρατηγικῆς γιὰ τὸν αὐτοδιαχειριζόμενο σοσιαλισμό, ποὺ γιὰ μᾶς ἀπορρέει ὄχι μόνο ἀπ' τὴν ἀποχτημένη ἐμπειρία τῆς προχωρημένης γραφειοκρατικοποίησης στὰ Κράτη ποὺ συμβατικὰ ἀποκαλοῦμε «Ἐργατικά», ἀλλὰ ἐπίσης, καὶ κυρίως, ἀπ' τὶς νέες οἰκονομικὲς καὶ πολιτιστικὲς συνθῆκες ποὺ χαρακτηρίζουν τὶς ἀναπτυγμένες χῶρες.

—Αὐτὲς οἱ συνθῆκες ὁδηγοῦν σ' ἕνα βαθμὸ εὐαισθησίας καὶ ἕνα ἐπίπεδο κατανόησης καὶ συνείδησης ὅλο καὶ πιὸ ὑψηλό, ἕναν αὐξανόμενο ἀριθμὸ ἀτόμων, ἀκόμα καὶ πλατειῶν μαζῶν.

Ἡ ἐπαγγελματικὴ εἰδίκευση τῶν ἐργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐργαζομένων χειρωνακτικά, ὑποκινεῖται ἀπ' τὴ μιὰ ἀπ' τὴν ἀνάπτυξη τῶν νέων παραγωγικῶν δυνάμεων, (ποὺ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνσωμάτωσης τῆς θεωρητικῆς καὶ τῆς ἐφαρμοσμένης ἐπιστήμης στὴ διαδικασία τῆς ὑλικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας), καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη ἀπ' τὴ διεύρυνση καὶ τὴν παράταση τῆς ἐκπαίδευσης, ὅπως καὶ ἀπ' τὸ πολιτιστικὸ ἀποτέλεσμα τῆς γενίκευσης τῶν ὀπτικο - ἀκουστικῶν μέσων.

Γενικά, οἱ ἐργαζόμενες μάζες ὅπως καὶ τὸ σύνολο τῶν πολιτῶν, βρίσκονται σήμερα μέσα σ' ἕνα πολιτιστικὸ περιβάλλον ποὺ ὀξύνει τὴν εὐαισθησία τους ὡς πρὸς τὶς κοινωνικὲς πραγματικότητες καὶ βαθαίνει τὴν κατανόηση καὶ τὴ συνείδησή τῶν παραγόντων ποὺ τὶς καθορίζουν καὶ τὶς προσανατολίζουν.

Ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ ἡ λειτουργία καὶ ἡ ἐξέλιξη τῆς ἀναπτυγμένης καπιταλιστικῆς κοινωνίας ἀπαιτοῦν τὴν ἐπαγγελματικὴ εἰδίκευση ἑνὸς αὐξανόμενου ἀριθμοῦ ἐργαζομένων, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ γενικὸ πολιτιστικὸ περιβάλλον κάνει πιὸ εὔκολα ἀντιληπτοὺς ἀπ' ὅτι στὸ παρελθὸν τοὺς τεράστιους περιορισμοὺς αὐτῆς τῆς κοινωνίας, τὶς ἐκρηκτικές της ἀντιφάσεις, τὶς ξεπερασμένες δομὲς καὶ ἀξίες της, τὶς προοπτικές της τὶς γεμᾶτες σοβαροὺς κινδύνους, ἂν ὄχι καθαρὰ θανατηφόρους (ἀτομικὴ καταστροφή, οἰκολογική, οἰκονομική, σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἀσυλλόγιστης λεηλασίας τῶν φυσικῶν πόρων).

—Εἶναι αὐτὲς οἱ νέες συνθῆκες ποὺ ὁδηγοῦν στὴν ἐξέγερση πλατειῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, ἀπ' τὴ φοιτητικὴ νεολαία μέχρι τὶς νέες γενηὲς ἐργατῶν καὶ γενικὰ ἐργαζομένων, ἐνάντια στὴν καπιταλιστικὴ κοινωνία (ὅπως καὶ στὴ γραφειοκρατική) καὶ ποὺ τροφοδοτοῦν τὴ γενικὴ προσδοκία γιὰ μιὰ ἀληθινὰ δημοκρατικὴ ὀργάνωση τῆς κοινωνίας, ὅπου κάθε παραγωγὸς καὶ πολίτης θὰ μπορεῖ νὰ συμμετέχει πλήρως ὄχι μόνο στὴ διαχείρισή τῆς ἐργασίας του ἀλλὰ καὶ στὴ διαχείριση ὁλόκληρης τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

—Εἶναι ἐπίσης αὐτὲς οἱ ἴδιες συνθῆκες ποὺ ὁδηγοῦνε σήμερα στὴ συνειδητοποίηση μιὰ ὁλόκληρη σειρὰ ἀπὸ κοινωνικοὺς τομεῖς ποὺ ἔχουν μιὰ δική τους ἰδιομορφία, ποὺ δὲν συμπίπτουν ἀπόλυτα μὲ τὸ ἀκριβὲς περίγραμμα μιᾶς κοινωνικῆς τάξης καὶ ποὺ συναισθάνονται — λόγω τῆς γενικῆς ἐξέλιξης — τὴν ἰδιαίτερη καταπίεση καὶ ἐκμετάλλευσή τους. Κοινωνικοὶ τομεῖς τέτοιοι ὅπως οἱ Νέοι, οἱ Γυναῖκες, οἱ ἐθνικὲς μειονότητες, οἱ ἡλικιωμένοι.

—Ὅλες αὐτὲς οἱ κοινωνικὲς κατηγορίες ἀναπτύσσουνε κινήματα κατὰ μεγάλο μέρος αὐτόνομα, βασισμένα στὴν ἰδιομορφία τῆς κοινωνικῆς τους κατάστασης, ποὺ σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις δὲν ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὸν καπιταλιστικὸ ἢ γραφειοκρατικὸ χαραχτήρα τῆς κοινωνίας. Αὐτὴ εἶναι εἰδικώτερα ἡ περίπτωση τῶν Γυναικῶν, τεράστιας κοινωνικῆς κατηγορίας, τῆς ὁποίας ὁ ρόλος θὰ γίνει ὅλο καὶ πιὸ ἀποφασιστικὸς γιὰ τὴν ποιότητα καὶ τὸ «βάθος» τῆς παγκόσμιας Σοσιαλιστικῆς Ἐπανάστασης.

—Σὲ μιὰ κοινωνία ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ σήμερα ἀπ' τὶς νέες παραγωγικὲς δυνάμεις καὶ τὶς πολιτιστικὲς συνέπειες ποὺ ἐπιφέρουν, ὁ ρόλος τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἀντιγραφεῖ ἀπὸ καμμιὰ ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος, ἀπὸ κανένα «μοντέλλο», ἀλλὰ πρέπει θεμελιακὰ νὰ ξαναθεωρηθεῖ καὶ νὰ ξαναοριστεῖ σὲ σχέση μὲ τὰ νέα δεδομένα καὶ προοπτικές.

Τὸ Κόμμα δὲ μπορεῖ νὰ ἔχει σὰ σκοπὸ νὰ «διευθύνει» αὐτὴ τὴν κοινωνία πρίν, κατὰ ἢ μετὰ τὴν Ἐπανάσταση, ἀλλὰ νὰ τὴ β ο η θ ᾶ στὴν ὀργάνωση καὶ στὴν κινητοποίησή της γιὰ τὴ νίκη τῆς Ἐπανάστασης καὶ τοῦ Αὐτοδιαχειριζόμενου Σοσιαλισμοῦ.

Αὐτὸ προϋποθέτει ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ ὑπερδημοκρατικὴ ὀργάνωση τοῦ ἴδιου τοῦ Κόμματος καὶ ἕνα συνεχὲς ἀνέβασμα τῆς ἰδεολογικῆς καὶ γενικώτερής του ποιότητας, τέτοιες σχέσεις μὲ τὶς μάζες ποὺ νὰ τὶς κάνουν ν' ἀναγνωρίζουν σ' αὐτὸ τὴν πιὸ συνειδητή, τὴν πιὸ καθαρή, τὴν πιὸ συνεπῆ ἔκφραση τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν προσδοκιῶν τους, καὶ ἕνα ἀποτελεσματικὸ καὶ ἀφιλοκερδὲς ἐργαλεῖο γιὰ τὴν ὀργάνωση, τὸ συντονισμὸ καὶ τὸν προσανατολισμὸ τῶν πολύμορφων κοινωνικῶν τους ἀγώνων.

Ἕνα τέτοιο Κόμμα ἐπεξεργάζεται, στὸ ἐπίπεδο τῆς γενικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ποὺ ὑποστηρίζει, ὅλα τὰ δεδομένα τῆς κοινωνικῆς, οἰκονομικῆς, πολιτικῆς, πολιτιστικῆς δραστηριότητας, διατηρούμενο ἔτσι στὴν πρωτοπορεία τοῦ κοινωνικοῦ γίγνεσθαι σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς, στὸν ἄξονα τῆς θεμελιακῆς ἐξελικτικῆς τάσης, καὶ ἀναπτύσσει ταυτόχρονα μιὰ κοινωνικὴ δραστηριότητα μὲ παραδειγματικὴ ἀγωνιστικότητα σ' ὅλους τοὺς τομεῖς, ποὺ ἔχει σὰ σκοπὸ νὰ φωτίσει τοὺς ἐπιμέρους κοινωνικοὺς ἀγῶνες μὲ τὴ γενικὴ προοπτικὴ τοῦ αὐτοδιαχειριζόμενου σοσιαλισμοῦ, δίνοντας συγχρόνως μιὰ οὐσιαστικὴ βοήθεια σ' αὐτοὺς τοὺς ἐπὶ μέρους ἀγῶνες.

—Πρόγραμμα, ἰδεολογικὴ καὶ γενικὰ πολιτιστικὴ ποιότητα τῶν ἀγωνιστῶν του, παραδειγματικὴ μορφὴ τῆς κοινωνικῆς τους δραστηριότητας, αὐτὰ εἶναι τὰ συνθετικὰ σὲ ἀλληλεπίδραση στοιχεῖα ἑνὸς τέτοιου Κόμματος, ποὺ τοῦ δίνουν τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμία του σὰν ἀληθινὴ πολιτικο - πολιτιστικὴ κοινωνικὴ πρωτοπορεία.

—Τὸ πρόγραμμα πρέπει νὰ περιέχει ἐκτὸς ἀπ' τὶς κλασσικὲς θεωρητικὲς ἀπόψεις τῶν μαρξιστῶν ἐπαναστατῶν, τὴν ἀνάπτυξη καινούργιων θεωρητικῶν ἀναλύσεων ποὺ ἀφοροῦν: Τὴ σύγχρονη συνολικὴ λειτουργία τοῦ καπιταλισμοῦ σὰ συνέπεια τοῦ ἐπιπέδου στὸ ὁποῖο ἔχουν φτάσει οἱ παραγωγικὲς δυνάμεις, τὶς τάσεις καὶ τὶς κοινωνικο - πολιτιστικές τους συνέπειες· τὴν ἐξέλιξη καὶ τὶς προοπτικὲς τῶν συμβατικὰ ἀποκαλουμένων «Ἐργατικῶν» Κρατῶν καὶ τῆς γραφειοκρατικῆς κοινωνίας· τὴν ἐξέλιξη καὶ τὶς προοπτικὲς τοῦ λεγόμενου «Τρίτου Κόσμου».

Γενικὰ τὸ Πρόγραμμα πρέπει ν' ἀντανακλᾶ τὴ συνεχῆ θεωρητικὴ ἐπεξεργασία τῶν νέων δεδομένων σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς.

Ἡ γενικὴ ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ ποιότητα τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Κόμματος θὰ εἶναι ἡ ἀντανάκλαση τῆς ἀφομοίωσης ἑνὸς τέτοιου Προγράμματος καὶ τῆς ἐνσωμάτωσης τους στὴν πολύμορφη κοινωνικὴ δραστηριότητα. Θὰ πρέπει νὰ καταλαβαίνουν γιὰ νὰ δροῦν ἀποτελεσματικά, συμμετέχοντας σὲ μιὰ διαδικασία διαρκοῦς ἐκπαίδευσης ποὺ θὰ φτάνει στὸ πιὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο ποὺ γίνεται, σὲ κεῖνο ποὺ χρειάζεται γιὰ τὸ ρόλο τους: νὰ γίνουν τὰ ἀξιόλογα, δραστήρια, πολιτικὰ καὶ πολιτιστικὰ στελέχη τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ποὺ προσανατολισμός της εἶναι ὁ Αὐτοδιαχειριζόμενος Σοσιαλισμός.

Τὸ Κόμμα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ παίξει ἕνα τέτοιο ρόλο χωρὶς συνεχῆ ἐκπαίδευση καὶ μόρφωση τῶν με-

λῶν του, ἀρχίζοντας ἀπ' τὰ στελέχη του. Μιὰ ἐκπαίδευση ποὺ θὰ ὑψώνεται πάνω ἀπὸ μιὰ ἀπλοϊκὴ πολιτικο-οἰκονομιστικὴ μαρξιστικὴ κατήχηση καὶ θὰ δίνει τὴν ἱκανότητα γιὰ θεωρητικὴ καὶ πολιτικὴ ἐπεξεργασία ὅλης τῆς πολιτιστικῆς συγκομιδῆς ποὺ παρέχει ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξη.

Μὲ μιὰ τέτοια μόρφωση καὶ ποιότητα οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος θὰ μπορέσουν ν' ἀποκτήσουν ἕνα καινούργιο εἶδος σχέσεων μὲ τὶς μάζες, σεβόμενοι τὴν αὐτονομία τῆς κοινωνικο - πολιτιστικῆς καὶ ἰδιόμορφης πολιτικῆς τους ἀνάπτυξης καὶ τὶς μεταβατικὲς ὀργανωτικὲς μορφὲς ποὺ αὐτὴ θὰ πάρει.

Στὸ μέτρο ποὺ οἱ μάζες ἀναγνωρίζουν τὸν ἑαυτό τους στὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Κόμματος, τὸ Κόμμα ἐκπληρώνει τὸ ρόλο του σὰ συνειδητὴ καὶ συνεπὴ ἔκφραση τῶν ἀναγκῶν καὶ προσδοκιῶν τους, συντονίζοντας καὶ προσανατολίζοντας τοὺς ἀγῶνες τους μέσα ἀπ' τὴ στρατηγικὴ καὶ τὴν προοπτικὴ γιὰ τὸν Αὐτοδιαχειριζόμενο Σοσιαλισμό. Πρέπει λοιπὸν νὰ οἰκοδομηθεῖ ἕνα Κόμμα νέου τύπου, ἐργαστῆρι τῆς πολύμορφης κοινωνικῆς ἐμπειρίας, ποὺ τὴ δυναμικοποιεῖ, τὴ συντονίζει καὶ τὴν προσανατολίζει χάρη στὴν εὐλύγιστη ἐνσωμάτωσή του μέσα σ' αὐτήν, σὲ μιὰ διαλεκτικὴ σχέση ἀνάλογη μὲ τὴν ἐνσωμάτωση τῆς ἐπιστήμης στὴν ὑλικὴ παραγωγή.

Εἶναι αὐταπάτη νὰ πιστεύει κανεὶς μπορεῖ νὰ «διευθύνει», δηλ. νὰ ἐλέγχει ὀργανωτικὰ τὸ τεράστιο, σύνθετο, καὶ πολύμορφο σύγχρονο κοινωνικὸ κίνημα, ποὺ παίρνει διάφορες μεταβατικὲς δομές, εἴτε πρόκειται γιὰ τοὺς Νέους, τὶς Γυναῖκες, τὶς ἐθνικὲς μειονότητες, τὰ ἠλικιωμένα πρόσωπα, τοὺς Ἐργαζόμενους ἢ καὶ τοὺς Πολῖτες γενικά.

Τὸ Κόμμα δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει τέτοιες «φιλοδοξίες», ἔχοντας συνείδηση τῆς πολλαπλότητας τῶν κοινωνικο - πολιτιστικῶν καὶ πολιτικῶν τάσεων καὶ δομῶν μέσα ἀπ' τὶς ὁποῖες ἐκφράζεται τὸ πραγματικὸ κοινωνικὸ κίνημα.

Τὸ Κόμμα θὰ πρέπει νὰ δράσει μέσα σ' αὐτὴν τὴν πολλαπλότητα, χαράζοντας τὸ δρόμο του χάρη στὴν ἰδεολογικὴ καὶ πολιτιστικὴ του ποιότητα, χάρη στὴν παραδειγματικὴ ἀγωνιστικότητα τῶν μελῶν του, στὶς εὐέλικτες καὶ πολύμορφες σχέσεις ποὺ θὰ διατηρεῖ μὲ τὰ Συνδικάτα, τὶς Ἐπιτροπές, τὶς ἰδιόμορφες ὀργανώσεις τῶν Νέων, τῶν Γυναικῶν, τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων, τοὺς κοινωνικο - πολιτιστικοὺς συλλόγους κλπ., καὶ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ προσπαθήσει νὰ οἰκειοποιηθεῖ, ἀλλὰ νὰ βοηθήσει ἄνευ ὅρων, προσπαθῶντας νὰ συνδέσει τὴν ἰδιομορφία τῆς λειτουργίας τους μὲ τὴ συντονισμένη πάλη γιὰ τὸν Αὐτοδιαχειριζόμενο Σοσιαλισμό.

Τὸ Κόμμα ἀναγνωρίζει ἐπίσης τὴν ἀναπόφευχτη ὕπαρξη ἄλλων πολιτικῶν ὀργανώσεων ποὺ ἀναφέρονται στὸ προλεταριάτο καὶ τὸ σοσιαλισμό. Αὐτὲς τοῦ θέτουν τὸ διαρκὲς πρόβλημα τῆς ἀπόλυτης ἀναγκαιότητας καὶ τοῦ Ἑνιαίου Μετώπου τῶν Ἐργαζομένων, καὶ τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Μετώπου ποὺ περιορίζεται ἀνάμεσα σὲ ἰδεολογικὰ συγκλίνουσες ὀργανώσεις. Χάρη σὲ μιὰ τέτοια συνολικὴ ἀντίληψη τὸ Ἐπαναστατικὸ Κόμμα μπορεῖ νὰ ἐλπίζει ὅτι θὰ συνεισφέρει στὸ ὥριμασμα τῶν μεγάλων ἐπαναστατικῶν ἐθνικῶν κρίσεων καὶ κυρίως ὅτι θὰ συνεισφέρει ἀποφασιστικὰ στὸ νὰ ὁδηγηθοῦν αὐτὲς οἱ κρίσεις σὲ νικηφόρα ἔκβαση, δηλ. στὸ πάρσιμο ὁλόκληρης τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ στὴν ἀνατροπὴ τοῦ καπιταλισμοῦ.

Αὐτὴ ἡ ἀντίληψη τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος καθορίζει ἐπίσης τὴν ἐσωτερική του δομή. Αὐτὴ δὲ μπορεῖ νὰ προστατευτεῖ μόνο μὲ «Κανονισμούς», ἂν καὶ ἀπαραίτητους, ἀλλὰ κυρίως μὲ τὴν ἰδεολογικὴ ποιότητα τῶν μελῶν του, γιατὶ ὅσο πιὸ ἀναπτυγμένα ἰδεολογικὰ εἶναι τὰ μέλη του, τόσο πιὸ εὔκολα θὰ ἀντιλαμβάνονται τὴν ἀναγκαιότητα μιᾶς παραδειγματικῆς ἀγωνιστικότητας καὶ μιᾶς συντονισμένης δράσης, συνεποῦς ὡς πρὸς τὸ Πρόγραμμα τοῦ Κόμματος καὶ τὶς δημοκρατικὰ ἐπεξεργασμένες θεωρίες σὲ κάθε στάδιο τοῦ ἀγώνα.

Ἡ δομὴ τοῦ Κόμματος εἶναι συνάρτηση τῆς πολιτικῆς συγκυρίας καὶ τῆς ἀναγκαιότητας τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης σὲ μιὰ ταξικὴ κοινωνία, ἡ ὁποία ἀναπόφευχτα θὰ φτάσει, παρὰ τὰ συγκυριακὰ φαινόμενα, στὴν πιὸ λυσσαλέα ταξικὴ πάλη, πράγμα ποὺ προϋποθέτει, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ μορφὲς ὀργάνωσης καὶ δράσης ἀπόλυτα παράνομες.

Τὸ Κόμμα εὐνοεῖ μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴν ἰδεολογικὴ καὶ γενικὴ ἀνάπτυξη ὅλων τῶν μελῶν του, μὲ συνεχῆ ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια, μὲ τὴν ἐλεύθερη καὶ ἀνοιχτὴ συζήτηση τῶν ἰδεῶν, καὶ μὲ τὴ συνεχῆ ἀντιπαράθεση μὲ τὴν πολύμορφη κοινωνικὴ ἐμπειρία, πράγμα ποὺ προϋποθέτει μιὰν ἀληθινή, ἀποτελεσματικὴ ἀγωνιστικότητα στοὺς κόλπους τοῦ μαζικοῦ κινήματος.

Ἐκτὸς ἀπ' τὴ γενικὴ πολιτικὴ δραστηριότητα καὶ τὴ συνδικαλιστικὴ δουλειά, τὸ Κόμμα ἐπεξεργάζεται διαρκῶς τὶς ἰδέες καὶ τὴν πολιτική του στὸν τομέα τῶν Γυναικῶν, τῶν Νέων, τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων, τῆς οἰκολογίας κλπ., ἐμπλουτίζοντας τὸ Πρόγραμμά του σ' αὐτὰ τὰ θέματα, ποὺ δίνουν τὴν ἀληθινὴ διάσταση τῆς Ἐπανάστασης καὶ τοῦ Αὐτοδιαχειριζόμενου Σοσιαλισμοῦ.

Αὐτὴ ἡ ἰδεολογικὴ δουλειὰ ἀπαιτεῖ μιὰν ἀντίστοιχη δραστηριότητα μέσα στοὺς ἐνδιαφερόμενους τομεῖς, τόσο γιὰ νὰ γίνει ἀντιληπτὴ ἡ ἰδιόμορφη ἐμπειρία τους, ὅσο καὶ γιὰ νὰ ἀναπτύσσεται διαρκῶς, χάρη στὴν ἀφιλόκερδη καὶ ἀποτελεσματικὴ βοήθεια τῶν ἱκανῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος.

Ὁ τῦπος του εἶναι ὁλότελα ἀνοιχτὸς σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα (ποὺ μελετιοῦνται μὲ ἐπάρκεια), σύμφωνα μὲ τὴ γενική του τάση νὰ εἶναι ἕνας τῦπος ποὺ ἀνταναχλᾶ τὴν πολύμορφη κοινωνικὴ δραστηριότητα ποὺ προσανατολίζεται πρὸς τὸν Αὐτοδιαχειριζόμενο Σοσιαλισμό.

Σὰ συμπέρασμα, αὐτὴ ἡ ἀντίληψη τοῦ «Ἐπαναστατικοῦ Κόμματος» μᾶς ξαναφέρνει στὴν ἀρχικὴ ἀντίληψη τοῦ Μάρξ γιὰ τὸ ρόλο τῶν Κομμουνιστῶν, ἀλλὰ ἐμπλουτισμένη μ' ὁλόκληρη τὴν ἐμπειρία τοῦ παγκόσμιου ἐπαναστατικοῦ κινήματος καὶ προσαρμοσμένη στὶς νέες ἱστορικὲς συνθῆκες, ποὺ καθορίζουν σήμερα τὸ Σχέδιο γιὰ τὸν Αὐτοδιαχειριζόμενο Σοσιαλισμὸ καὶ τὴ στρατηγικὴ ποὺ ὁδηγεῖ σ' αὐτόν.

ΜΑΗΣ 1974

Κριτική βιβλιογραφία

Ὁ Λενινισμὸς στὴν ἐποχὴ τοῦ Λένιν(*)

Δὲ βρισκόμαστε πιὰ στὴν περίοδο ἁγιοποίησης τῆς Ρώσικης Ἐπανάστασης καὶ τοῦ μπολσεβικισμοῦ, προσφιλῆ στὰ στοιχεῖα καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ ρεύματα τοῦ ἰδανικοποιημένου ἐπαναστατικοῦ παρελθόντος. Ἡ κριτικὴ σκέψη, βοηθούμενη ἀπὸ τὴν ἐμπειρία καὶ μιὰ πιὸ ἀντικειμενικὴ γνώση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, τείνει σιγὰ - σιγὰ νὰ δώση στὰ γεγονότα, στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὶς ἰδέες τὶς πραγματικές του διαστάσεις, ἔννοια καὶ σημασία. Πρόκειται ἀκριβῶς γιὰ μιὰ ἀναμφισβήτητη πρόοδο, ποὺ συμβάλει στὴν ἐνδυνάμωση τοῦ ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, σὰν κριτικῆς μεθόδου βαθειᾶς διερεύνησης τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας, μὲ σκοπὸ πιὸ ἀποτελεσματικὴ δράση. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ πρόσφατα συγγραφικὰ ἔργα βοηθοῦν στὴν καλλίτερη κατανόηση τῆς ἱστορικῆς ἐμπειρίας, ποὺ ἐσφράγησε τὴν ἐποχή μας καὶ τῆς ὁποίας τὸ ξεπέρασμα (κατὰ τὴν ἐγελιανὴ καὶ μαρξιστικὴ ἔννοια) εἶναι ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς Ἐπανάστασης καὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Λέοντα Τρότσκυ, ἡ γνώση τῆς σοβιετικῆς ἐμπειρίας στὴν ὁλότητά της (πρίν, κατὰ τὴν διάρκεια καὶ μετὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ Ὀκτώβρη) προόδευσε κυρίως χάρι σὲ ἔργα σὰν τὴ βιογραφία τοῦ Τρότσκυ ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ Ντώϋτσερ καὶ ἀναλύσεις πιὸ συμπεπυκνωμένες, μελέτες καὶ ἄρθρα τῆς IV Διεθνοῦς μέχρι τὰ χρόνια τοῦ '60, καὶ ἀργότερα τῆς Διεθνοῦς Μαρξιστικῆς Ἐπαναστατικῆς Τάσης.

Τα τελευταῖα χρόνια σειρὰ ἀπὸ ἔργα ἀποτελοῦν μεγάλη συνδρομὴ ὑπὸ τὴν ἴδια γενικὴ ἔννοια, δηλαδὴ αὐτὴ τῆς πιὸ βαθειᾶς κριτικῆς γνώσης τοῦ Λενινισμοῦ, τῆς Ἐπανάστασης τοῦ Ὀκτώβρη, τῆς ἐξέλιξης τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. Θὰ σημειώσω τὰ κατὰ τὴ γνώμη μου πιὸ σημαντικὰ μεταξύ τους:

«LE DERNIER COMBAT DE LENINE» τοῦ M. LEWIN (Παρίσι 1967), «LA SOCIETE ECLATEE» τοῦ DAVID ROUSSET (GRASSET, Παρίσι 1973), «LE LENINISME SOUS LENINE» τοῦ M. LIEBMAN. Θἄπρεπε ἀκόμη νὰ σημειωθῆ ὁ πρῶτος ἐκδοθεὶς τόμος τοῦ ἔργου τοῦ CHARLES BETTELHEIM: «LA LUTTE DES CLASSES EN URSS»(1) ποὺ σ' ὁρισμένα βασικὰ θέματα, κατὰ κάποιο τρόπο κατατάσσεται στοὺς ἀντίποδες τῶν ἀναφερθέντων ἔργων ὅπως καὶ τῶν ἀναλύσεων τοῦ Τρότσκυ, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε τοῦ Λένιν καὶ ἀκόμα τοῦ Μάρξ. Θὰ ἐπιφυλάξω στὸ ἔργο αὐτὸ μιὰ ἐπὶ μέρους κριτική, δεδομένης τῆς παγκόσμιας φήμης ποὺ ἀπόκτησε ὁ συγγραφέας του ἀπὸ τὴν ἀποστασία του ἀπὸ τὸν «Τροτσκισμὸ» γιὰ τὸν «σταλινισμὸ» καὶ τὴν τωρινὴ ἀπόπειρά του νὰ θεωρητικοποιήσει τὴν ἐμπειρία τοῦ Κινέζικου «σοσιαλισμοῦ».

Στὸ «DERNIER COMBAT DE LENINE» ὁ M. LEWIN τραβοῦσε τὴν προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστη στὴν πιὸ τελευταία περίοδο τῆς ζωῆς τοῦ Λένιν, μὲ βάση καινούργια στοιχεῖα, ἀνέκδοτα μέχρι πρόσφατα.

Εἶναι πραγματικὰ πρωταρχικῆς σημασίας ἡ γνώση τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Λένιν μπρὸς στὴν ἐπιταχυνόμενη γραφειοκρατικοποίηση τῆς Ε.Σ.Σ.Δ., ποὺ ἄφηνε νὰ διακρίνεται ἡ ἀπολυταρχικὴ καὶ αἱματοβαμμένη βασιλεία τοῦ Στάλιν. Στὴν «Ἐξαρθρωμένη Κοινωνία»(2) ὁ DAVID ROUSSET ἀποκαλύπτει τὸ ρόλο τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ Σοσιαλισμοῦ καὶ συνεισφέρει σημαντικὰ στὴ γνώση τῆς πορείας γραφειοκρατικοποίησης τῆς ΕΣΣΔ.

Τὸ ἔργο τοῦ MARCEL LIEBMAN, «ὁ Λενινισμὸς στὴν ἐποχὴ τοῦ Λένιν» εἶναι πολὺ περιεκτικό, ντοκουμενταρισμένο, καὶ προσπαθεῖ μὲ μιὰ ἀξιοπαρατήρητη ἀντικειμενικότητα, ποὺ πηγάζει ἀπὸ μιὰ βαθειὰ γνώση τοῦ θέματος, καὶ μιὰ κριτικὴ σκέψη γιὰ τὴ Σοβιετικὴ ἐμπειρία, νὰ ἐμφανίσει τὸ «Λενινισμὸ» κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ Λένιν μὲ τὴν πραγματική του ὄψη. Εἶναι ἕνα ἔργο πολὺ χρήσιμο γιὰ τὶς καινούργιες γεννιὲς τῶν ἐπαναστατῶν ποὺ διψοῦν νὰ γνωρίσουν ἕνα θεμελιῶδες κεφάλαιο τῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἐπαναστατικοῦ Μαρξισμοῦ καὶ τοῦ διεθνοῦς κομμουνιστικοῦ κινήματος, ἀπαλλαγμένο τόσο ἀπὸ τὰ κλισὲ «ἁγιοποίησης» ὅσο καὶ ἀπὸ μὴ σοβαρὲς προσπάθειες νὰ παραμορφωθῆ ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια καὶ νὰ πραγματοποιηθοῦν ὑπερβάσεις ποὺ ὑποτιμοῦν ἕνα ὁλόκληρο θεμελιῶδες ἀπόκτημα.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ M. LIEBMAN ἀρχίζει μὲ μιὰ λεπτομερῆ ἀνάλυση τῶν συνθηκῶν δημιουργίας τοῦ «μπολσεβικισμοῦ» καὶ ἐπεξεργασίας ἀπὸ τὸ Λένιν τῶν ἀρχικῶν του ἀντιλήψεων γιὰ τὸ «ἐπαναστατικὸ κόμμα» ἀπαραίτητο ὄργανο γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ πάλη μὲ στόχο τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

Τὶς ἰδέες του αὐτὲς ὁ Λένιν τὶς κωδικοποίησε στὸ «Τί νὰ κάνουμε;».

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀνάλυσης τοῦ συγγραφέα βρίσκεται στὴν ἀποδεικτικὴ διαπίστωση τῆς ἐξέλιξης τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Μπολσεβίκικου κόμματος σὲ σχέση μὲ τὴν πραγματικότητα τῆς πρώτης ρώσικης ἐπανάστασης τοῦ 1905.

(*) EDITIONS SEUIL, Παρίσι 1973.

Ἡ Λενινιστικὴ ὀργάνωση (σύμφωνα μὲ τὸ «Τί νὰ κάνουμε;»)ποὺ στὴν περίοδο 1903-1905 μόλις εἶχε τὸν καιρὸ νὰ ἑτοιμασθῆ, βλέπει τὶς «ἀρχές της νὰ καταποντίζονται ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1905». Οἱ μπολσεβίκοι, στὴ συντριπτική τους πλειοψηφία, ὄχι μόνο ἐξεπλάγησαν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τῶν πρώτων ἐργατικῶν συμβουλίων, τῶν σοβιέτ, ἀλλὰ ἡ ἀντίδρασή τους πῆγε πολὺ μακρύτερα: σκεπτικισμός, ἀκατανοησία, καὶ μερικὲς φορὲς ἐχθρότητα(3).

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πρώτης Ρώσσικης ἐπανάστασης, ὁ ρόλος τῶν μπολσεβίκων στὰ σοβιέτ στὴν πραγματικότητα ὑπῆρξε «ἀσήμαντος καὶ χωρὶς λάμψη». Φοβόντουσαν μήπως τὰ Σοβιέτ ἀναπτυχθοῦνε σὲ βάρος τοῦ Κόμματος, καὶ θέλανε νὰ τὰ ὑποτάξουνε σ' αὐτό.

Καὶ εἶναι ὁ Λένιν ποὺ «ξεχώρισε τὴ θέση του σὲ σχέση μὲ τὶς ἀπόψεις ποὺ ἀναπτύχθηκαν γενικὰ ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους γιὰ τὸ θέμα τῶν Σοβιέτ»(4). «Σ' ἀντίθεση μὲ τὴν ἄποψη ποὺ συνιστοῦσε ἡ μπολσεβίκικη ὀργάνωση τῆς πρωτεύουσας (Πετρούπολη), ὁ Λένιν δήλωσε: «Μοῦ φαίνεται ἄχρηστο νὰ ἀπαιτήσω ἀπὸ τὸ Σοβιέτ τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων νὰ υἱοθετήσει τὸ σοσιαλδημοκρατικὸ πρόγραμμα καὶ νὰ εἰσχωρήσει στὸ ἐργατικὸ σοσιαλδημοκρατικὸ Κόμμα τῆς Ρωσσίας», προσθέτοντας ὅτι τὸ Σοβιέτ ἔπρεπε «νὰ θεωρηθῆ σὰν ἕνα ἔμβρυον τῆς προσωρινῆς ἐπαναστατικῆς κυβέρνησης»(5).

Στὴν πραγματικότητα ὁ Λένιν συνηγοροῦσε «γιὰ τὴν αὐτονομία τοῦ Σοβιέτ σὲ σχέση μὲ τὰ πολιτικὰ κόμματα»

Ἐνάντια στὴ γνώμη τῆς πλειοψηφίας τῶν ὀπαδῶν του ὑπογράμμιζε ὅτι τὸ γεγονὸς «νὰ μὴν εἶναι μόνοι οἱ σοσιαλδημοκράτες ποὺ παρευρίσκονται δὲν εἶναι δυσχέρεια, ἀλλὰ πλεονέκτημα»(6).

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Λένιν, παρατηρεῖ ὁ συγγραφέας, χρειάστηκε ὁρισμένο καιρὸ γιὰ νὰ βγεῖ ἀπὸ τὸ σκεπτικισμό του πρὸς τὰ σοβιέτ, ποὺ ἡ αὐθόρμητη δημιουργία τους διέφευγε «ἀπὸ τὴ φιλοσοφία μιᾶς ἐπαναστατικῆς δράσης ὀργανωμένης καὶ διευθυνόμενης ἀπὸ τὸ Κόμμα»(7).

Ὁ Λένιν δὲν ἔπαψε νὰ ἐπανέρχεται στὴ σπουδαιότητα καὶ τὴ σημασία τῶν σοβιέτ σὰν «νέα δύναμη», γιὰ νὰ διασαφηνίσει τὴν πορεία ποὖπρεπε νὰ ἀκολουθηθῆ στὴν προσεχῆ εὐκαιρία.

Τὸ 1906, ὁ Λένιν θὰ πεῖ γιὰ τὰ Σοβιέτ(8) ὅτι «δημιουργημένα» ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὰ «ἐπαναστατικὰ στρώματα τοῦ πληθυσμοῦ» ἐμφανίσθηκαν «ἔξω ἀπὸ κάθε νόμο καὶ κανόνα, μέσῳ ὁλοκληρωτικὰ ἐπαναστατικοῦ δρόμου, σὰν προϊὸν μιᾶς πρωτότυπης ἐπαναστατικῆς δημιουργικῆς δραστηριότητας», δρῶντας σὰν «ὄργανα ἐξουσίας, παρὰ τὸν αὐθόρμητο καὶ ἐμβρυακὸ χαρακτῆρα τους, τὴν ἔλλειψη μορφῆς καὶ τὴν ἀόριστη φύση τους, τόσο ὡς πρὸς τὴ σύνθεση ὅσο καὶ πρὸς τὴ λειτουργία τους».

Γενικά, ἡ ἐμπειρία τῆς πρώτης Ρώσσικης ἐπανάστασης, μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Λένιν, «μετάτρεψε βαθειὰ τὸ μπολσεβισμὸ ὅπως παρουσιάζεται στὸ «Τί νὰ κάνουμε;». Ἀπέδειξε, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, τὴν καθυστέρηση τοῦ Κόμματος γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ χαρακτῆρα τῆς Ἐπανάστασης καὶ τῶν μορφῶν ὀργάνωσης καὶ δράσης τῶν ἐπαναστατικῶν μαζῶν, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τὴν ἐξαιρετικὴ εὐαισθησία τοῦ Λένιν προσωπικὰ σὲ σχέση μὲ τὴν ἐπαναστατικὴ πραγματικότητα. Εἶναι ὁ Λένιν, σημειώνει ὁ συγγραφέας(9), ποὺ «χρησιμοποιώντας τὴν ἀπέραντη πειστικότητά του(....) ὤθησε τὸ κόμμα νὰ ἐγκαταλείψει τὶς ἄκαμπτες δομές του καὶ τὰ σεχταριστικά του χαρακτηριστικά, νὰ ἀνοιχθῆ στὶς μάζες, καὶ ἰδιαίτερα τὶς ἐργατικές· τὸ ὤθησε νὰ υἱοθετήσει μιὰ πολιτικὴ συνεργασία μὲ τὰ σοβιέτ· τὸ ὤθησε νὰ ἔχει περισσότερη ἐμπιστοσύνη στὴν ἀναρχικὴ συχνὰ δραστηριότητα τοῦ ἐπαναστατημένου προλεταριάτου, νὰ ἐγκαταλείψει τοὺς δισταγμοὺς ποὖχε συχνὰ μπροστὰ στὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀπεργιῶν: καὶ τελικά, πραγματοποιώντας τὸ τελευταῖο του προορισμό, νὰ μπεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἔνοπλης ἐξέγερσης.

Τὰ χρόνια 1908—1912 σημαδεύουν σύμφωνα μὲ τὸ συγγραφέα, μιὰ ὀπισθοδρόμηση τοῦ «Λενινισμοῦ» καὶ τοῦ «μπολσεβικισμοῦ» ποὺ ἀντανακλᾶ τὴ γενικὴ ὀπισθοδρόμηση τοῦ ρώσσικου ἐπαναστατικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κινήματος γιὰ μιὰ ὁλόκληρη περίοδο.

Τὸ Κόμμα ξανακλείνεται σὲ ἕναν ἀκραῖον ὀργανωτικὸ καὶ ἰδεολογικὸ «σεχταρισμό». Ὁ Λένιν τὸν δικαιολογεῖ σὰν ἀποτέλεσμα τῆς προσπάθειάς του νὰ ἀποτρέψει τὸν καταποντισμὸ τῆς ὀργάνωσής του μέσα στὴ γενικὴ καταστροφή.

(Δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ μετανοοῦμε πικρά, ἐκ τῶν ὑστέρων, γιὰ τὴ «φρόνηση», καὶ τὴ «χρησιμότητα» τῶν μεθόδων πολεμικῆς καὶ τῶν ὀργανωτικῶν διαδικασιῶν αὐτῆς τῆς περιόδου, ποὺ σημάδεψαν γιὰ καιρὸ ὁρισμένους «μπολσεβίκους» καὶ συνεισέφεραν στὸ νὰ δημιουργήσουν, στὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα, μιὰ παράδοση «προσφιλῆ» ὄχι μόνο στοὺς σταλινικοὺς (ἀπὸ τὸ Στάλιν στὸ Μάο) — ἀλλὰ ἐπίσης καὶ σὲ «τροτσκιστὲς» τοῦ ἴδιου στύλ).

Θὰ πρέπει νὰ περιμένουμε τὸ ξέσπασμα τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1917 γιὰ νὰ παρευρεθοῦμε σὲ μιὰ καινούργια «μεταμόρφωση» τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, μὲ τὴν προτροπὴ πάντα τοῦ Λένιν.

Εἶναι πάλι ὁ ἴδιος ὁ Λένιν, πού, μεταμορφωμένος ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν καινούργια ἐπαναστατικὴ πραγματικότητα, μετατρέπει τὴν ὀργάνωση, τὴ στρατηγικὴ καὶ τὶς σχέσεις τοῦ κόμματός του μὲ τὶς μάζες.

Ἡ σχέση τοῦ Λένιν μὲ τὸ κόμμα ὑπῆρξε συχνά, ὅπως καὶ τὸ 1905, «τραχειά, δύσκολη, σπάνια ὁμόψυχη καὶ ἁρμονική»(10).

Τὸ 1917 ὁ Λένιν ξαναβρίσκει τὸν καλύτερό του ἑαυτό, ἡ ἐπαναστατική του εὐαισθησία ὑπερτελειοποιεῖται, ἡ αἴσθησή του τῆς διαλεκτικῆς ὀξύνεται, χάρις στὴν ἐμβάθυνση τῆς Ἑγελιανῆς λογικῆς, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του ἐπιχείρησε συστηματικά, στὶς ἀρχὲς τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου(11).

Ἡ ἐπαναστατική του ἐμπειρία εἶναι τὴν περίοδο αὐτὴ μεγάλη καὶ πλούσια. Εἶναι ὁ Λένιν τοῦ «Κράτος καὶ ἐπανάσταση» καὶ τῶν «θέσεων τοῦ Ἀπρίλη», θε-

μελιώδη γραπτὰ ποὺ ἀντανακλοῦν τὴν ἐπίδραση ποὺ ὑπέστη ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴ δράση τῶν μαζῶν, ποὺ αὐθόρμητα πραγματοποιούσανε τὴν Ἐπανάσταση.

«Ἡ χώρα τῶν φτωχῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν (...)εἶναι χίλιες φορὲς πιὸ ἀριστερὰ ἀπὸ τοὺς Τσερνώφ καὶ Τσερετέλλι· εἶναι ἑκατὸ φορὲς ἀριστερώτερα ἀπὸ μᾶς», δηλώνει ὁ Λένιν τὴν ἴδια ἐποχή(12).

Βλέπει τὴν κατάληξη τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσές ποὺ ξέσπασε τὸ Φλεβάρη τοῦ 1917 νὰ στηρίζεται ὄχι «σ' ἕνα κόμμα», ἀλλὰ «στὴν ἐπαναστατικὴ ὁρμὴ» τῶν μαζῶν.

Δίνει πλήρη ἐμπιστοσύνη σ' αὐτὸ τὸν ἐνθουσιασμὸ γιὰ νὰ πείσει τὸ κόμμα του γιὰ τὴ δυνατότητα μιᾶς νικηφόρας ἐξέγερσης καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση ἑνὸς Κράτους «διαχειριζόμενου» ἀπὸ τὶς μάζες.

Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ 1917 καὶ ἕνα μέρος τοῦ 1918, περίοδο ποὺ οἱ μᾶζες πραγματοποιοῦν τὴν Ἐπανάσταση, ἡ «ἐμπιστοσύνη τοῦ Λένιν στὴ δράση τῶν μαζῶν, «στὴν πρωτοβουλία τους», ἡ πεποίθησή του ὅτι ἡ ἐπαναστατική τους δραστηριότητα, ἡ ἐπιθετική τους ὁρμή, ὁ ἐνθουσιασμὸς τοὺς κάνει «ἑκατὸ φορὲς πιὸ ἀριστερά, ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ κόμμα ἡ προαίσθηση ὅτι ἀνάμεσα στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐξουσία, τὸ ἴδιο τὸ μπολσεβίκικο κόμμα, — ποὺ θεωρεῖτο ἄλλοτε σὰν ἡγέτης καὶ ὁδηγὸς — μπορεῖ κάτω ἀπὸ ὁρισμένες ἀπόψεις καὶ γιὰ δοσμένο χρόνο νὰ σχηματίσει φραγμὸ καὶ νἄναι ἐμπόδιο, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κινήματος ποὺ ὠθεῖται ἀπὸ τὴ «βάση πρὸς τὰ πάνω».

Τὸ κίνημα αὐτό, ποὺ μερικὲς φορὲς ὄχι ἁπλῶς ὠθεῖται, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται, ὑπῆρξε ἀναμφίβολα ἡ μεγάλη ἀνακάλυψη τοῦ Λένιν τὸ 1917(13).

Ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο, ὁ Λένιν ἐπιμένει γιὰ τὸν «ὅλο καὶ μεγαλύτερο ρόλο τῶν ἴδιων τῶν μαζῶν, τῆς σοβιετικῆς (καὶ ὄχι μ π ο λ σ ε β ί κ ι κ η ς) ἐξουσίας τῶν διαφόρων μορφῶν ἄμεσης δημοκρατίας»(14). Ὁ Λένιν ἀκολουθεῖ εἰλικρινὰ τὸ σχολεῖο τῆς ἐπαναστατικῆς ἐμπειρίας, ποὺ τοῦ χρησιμεύει γιὰ τὸ «Κράτος καὶ Ἐπανάσταση» καὶ τὰ ἄλλα γραπτὰ τῆς ἐποχῆς.

«Τὸ πρότυπο τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας καὶ ἀκόμη περισσότερο, τὸ πρότυπο τῆς ἄμεσης δημοκρατίας ποὺ ἀνακαλύπτει κανεὶς στὸ «Κράτος καὶ ἐπανάσταση», τὸ βρῆκε ὁ Λένιν στὸ θέαμα ποὺ παρουσίαζε ἡ ἐπαναστατικὴ Ρωσσία. Παντοῦ πολλαπλασιαζόντουσαν οἱ ἐπιτροπές· ἐπιτροπὲς ἐργατῶν, ἐπιτροπὲς ἀγροτῶν καὶ ἐπιτροπὲς νοικοκυρῶν, ἐπιτροπὲς ἐργοστασίων καὶ ἐπιτροπὲς συνοικιῶν, ἐπιτροπὲς στρατιωτῶν, κοζάκων, τῶν ναυτῶν»(15).

Τὰ Σοβιέτ ἐπίσης, «φανερωνόντουσαν παντοῦ γιατὶ κάθε κομμάτι τοῦ πληθυσμοῦ ποὺ θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ἀδικημένο, συγκροτοῦσε ἕνα ἀνεξάρτητο σοβιέτ».

Γενικά, «κάθε κοινότητα, κάθε ὁμάδα, κάθε μειονότητα εἶχε τάση νὰ συγκροτεῖται σὲ αὐτόνομο ὄργανο καὶ νὰ διαπραγματεύεται σὰν ἴσος πρὸς ἴσον μὲ τὴν κυβέρνηση καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαναστατικοὺς θεσμούς».

Ἐλάχιστα λιγότερο σπουδαῖες ἀπὸ τὰ Σοβιέτ, οἱ «ἐπιτροπὲς ἐργοστασίου», ἐκφράζανε τὴν ἴδια ἐπιθυμία γιὰ «αὐτοδιαχείριση». Ἐμφανίσθηκαν τὶς πρῶτες μέρες τοῦ Μάρτη 1917 στὶς μεγαλύτερες βιομηχανικὲς ἐπιχειρήσεις τῆς πρωτεύουσας, χωρὶς τὴν ἐπέμβαση κανενὸς κόμματος, κανενὸς συνδικάτου, καὶ ξέφυγαν, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐπαναστατικὸ δημιούργημα, ἀπὸ τὸ συντηρητισμὸ καὶ τὴ θεσμοποίηση.

Οἱ ἐπιτροπὲς ὑποστηρίζανε τὴ διεκδίκηση καὶ ρίξανε τὸ σύνθημα γιὰ «ἐργατικὸ ἔλεγχο» καὶ γιὰ τὶς ὁποῖες λέχθηκε, ὅτι αὐθόρμητα «γεννήθηκαν ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἐπαναστατικὴ καταιγίδα»(16). Εἶναι οἱ «πρωτοβουλίες» τῆς «βάσης» — δημιουργία τῶν σοβιέτ, ἐπιτροπὲς ἐργοστασίων, ἐπεξεργασία καινούργιων διεκδικήσεων ὅπως ὁ «ἐργατικὸς ἔλεγχος», — ποὺ παρείχανε στὸ Λένιν, σύμφωνα πάντα μὲ τὸ συγγραφέα, «ὄχι μόνο τὴν ἀναρχίζουσα ἔμπνευση τῶν νέων του ἀντιλήψεων ἀλλὰ καὶ τὸ σχεδὸν τροτσκιστικὸ προσανατολισμὸ τῆς ἐπαναστατικῆς του στρατηγικῆς. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασή τους, κάλεσε ὁ Λένιν τοὺς ἐργάτες καὶ τὶς ἐργάτριες νὰ κυβερνήσουν μὲ «αὐτόνομο τρόπο» ἀναθέτοντάς τους τὴ διαχείριση τῶν δημόσιων ὑπηρεσιῶν.

Γιατὶ εἶναι οἱ μάζες ποὺ μέσα στὴν πρακτικὴ ἀποδείχνουν ὄχι μόνο τὴ βαθειά τους προσδοκία γιὰ ἕνα τέτοιο ρόλο, ἀλλὰ καὶ πραγματοποιοῦν τὴν ἐπανάσταση καὶ τῆς δίνουν ἕνα δ ι α ρ κ ῆ χαρακτῆρα συνδυάζοντας καθαρὰ ἀστικοδημοκρατικὲς καὶ σοσιαλιστικὲς πράξεις. Εἶναι οἱ ἀγρότες ποὔχαν ἤδη ἀρχίσει νὰ μοιράζουν τὴ γῆ τους, πρὶν οἱ μπολσεβίκοι ἀνακηρύξουν τὸ νόμο γιὰ τὴ γῆ, εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἐπιβάλλανε τὶς πρῶτες συλλογικὲς ἐπιχειρήσεις καθὼς καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση «ἐργατικοῦ ἐλέγχου» σὲ πολυάριθμες ἐπιχειρήσεις.

«Βέβαια, σ' αὐτὸ τὸν τομέα, ὅπως καὶ στὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς μεταρρύθμισης» γράφει ὁ συγγραφέας»(17), ἡ κυβέρνηση (σοβιετικὴ) δημοσίευσε ἕνα νόμο ποὺ νομιμοποιοῦσε τὸν ἐργατικὸ ἔλεγχο· ἐπικύρωνε ἔτσι μιὰ κατάσταση ποὺ εἶχε ἐπιτρέψει καὶ ἐνθαρρύνει, γιὰ τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἤτανε ἄμεσα ὑπεύθυνη. «Κατὰ τὰ ἄλλα, οἱ ἐργάτες δὲν ἀρκέσθηκαν νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὴ λειτουργία πολυαρίθμων ἐργοστασίων. «Ἔσπρωξαν τὴ σοβιετικὴ κυβέρνηση στὸ δρόμο τῶν ἐθνικοποιήσεων ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν βρισκόντουσαν στὸ οἰκονομικό της πρόγραμμα»(18). Ἀνάμεσα στὶς 500 ἐθνικοποιημένες ἐπιχειρήσεις μέχρι τὸν Ἰούνη 1918, ὁπότε ἕνα γενικὸ μέτρο ἐθνικοποιήσεων πρόσβαλλε τὸ σύνολο τῆς ρώσσικης βιομηχανίας, οἱ 400 ἤτανε τὸ ἀποτέλεσμα «τοπικῶν πρωτοβουλιῶν, ποὺ ἡ κεντρικὴ κυβέρνηση μάταια προσπάθησε νὰ συγκρατήσει ἢ νὰ καναλιζάρει»(19).

Θὰ μπορούσαμε νὰ πολλαπλασιάσουμε τὰ παραδείγματα, σημειώνει ὁ συγγραφέας, «νὰ παρακολουθήσουμε τὴν αὐθόρμητη ἐμφάνιση λαϊκῶν δικαστηρίων στὸ Πέτρογκραντ, καὶ γενικά, τὶς πρωτοβουλίες τῆς μάζας στὴ διοίκηση τῆς δικαιοσύνης, στὸν τομέα τῆς κατοικίας, τῆς παιδείας»(20).

Τὸ δίκτυο τῶν ἐπιτροπῶν καὶ κυρίως τῶν Σοβιὲτ ἐπεκτείνεται παντοῦ, πρὶν καὶ κυρίως μετὰ τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1917.

Ὁ Λένιν συμμορφώνεται μὲ αὐτὸ τὸ κίνημα, καὶ χάρις στὴ δική του κατανόηση καὶ δράση, τὸ μπολσεβίκικο κόμμα, γνωρίζει αὐτὴ τὴν περίοδο (ἀπὸ τὸ 1917 μέχρι τὴν ἄνοιξη 1918) τὴν πλήρη του ἄνθιση, παίζοντας τὸ ρόλο τοῦ ἀληθινοῦ φερέφωνου τῶν ἐπαναστατικῶν μαζῶν, ποὺ μὲ τὴ σειρά τους ἀναγνώριζαν ἄμεσα σ' αὐτὸ τὸν ἑαυτό τους. «Συντελέσθηκε», γράφει ὁ συγγραφέας(21), «ἕνα φαινόμενο ἐξαιρετικῆς ὄσμωσης ἀνάμεσα στὸ βιομηχανικὸ προλεταριᾶτο τῆς Ρωσσίας καὶ τὸ μπολσεβίκικο κόμμα: Μιὰ ἑρμηνεία ποὺ ὅμοιά της δὲ γνώρισε ἡ ἱστορία».

«Βρίσκουμε στὰ γραπτὰ καὶ τοὺς λόγους τοῦ Λένιν αὐτῆς τῆς ἐποχῆς «τοὺς ἴδιους ἀναρχίζοντες τόνους, τὸ ἴδιο αἰσιόδοξο πνεῦμα, τὴν ἴδια ἀπόλυτα δημοκρατικὴ ἔμπνευση, ὅπως σὲ κείμενα προγενέστερα τοῦ Ὀκτώβρη»(22).

Μερικὰ παραδείγματα:

«Πρέπει νὰ προσφέρουμε στὶς λαϊκὲς μάζες μιὰ ὁλόκληρη ἐλευθερία δημιουργίας(....). Θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι ἡ ἀγροτιὰ θὰ μπορέσει μόνης της, καλύτερα ἀπὸ μᾶς, νὰ λύσει σωστὰ τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα...».

«...Ἡ δημιουργικὴ πρωτοβουλία τῶν μαζῶν, τέτοιος εἶναι ὁ βασικὸς παράγοντας τῆς νέας κοινωνίας(....). Ὁ σοσιαλισμὸς δὲν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα νόμων ἀπὸ τὰ ἄνω. Ὁ διοικητικὸς καὶ γραφειοκρατικὸς αὐτοματισμὸς εἶναι ξένος στὸ πνεῦμα του. Ὁ ζωντανός, δημιουργικὸς σοσιαλισμός, εἶναι τὸ ἔργο τῶν ἴδιων τῶν λαϊκῶν μαζῶν(...). Ἐργαζόμενοι σύντροφοι, θυμηθῆτε ὅτι ἐσεῖς οἱ ἴδιοι διευθύνετε τώρα τὸ Κράτος. Κανεὶς δὲν θὰ σᾶς βοηθήσει ἐὰν ἐσεῖς... δὲν πάρετε ὅλες τὶς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους στὰ χέρια σας(....). Ἀναλάβατε οἱ ἴδιοι δουλειὰ στὴ βάση, χωρὶς νὰ περιμένετε κανένα...»(23).

Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Δύο θέματα κυριαρχοῦν, ὑπογραμμίζει ὁ συγγραφέας, στὶς ἐπαναλαμβανόμενες δηλώσεις τοῦ Λένιν, κείνη τὴν ἐποχή, γιὰ τὴ σοβιετικὴ δημοκρατία: εἶναι «ἀσύγκριτα πιὸ δημοκρατικὴ ἀπὸ τὶς καλύτερες ἀστικὲς κοινοβουλευτικὲς δημοκρατίες».

Δὲν ἔχει νόημα παρὰ μόνο ἕνεκα τῆς ἀποτελεσματικῆς συμμετοχῆς τῶν μαζῶν στὴ διαχείριση τοῦ Κράτους.

Καὶ ἔπειτα ἔρχεται ἡ μοιραία καμπή, ποὺ ἐγκαινιάσθηκε μὲ τὴν ἀπομόνωση τῆς Ρώσσικης ἐπανάστασης, τοῦ ἐμφύλιου πολέμου, τῆς ἐπέμβασης, τῆς φυσικῆς ἐξόντωσης τοῦ προλεταριάτου σὰν τάξη.

Σὲ μιὰ σειρὰ κεφαλαίων τοῦ δεύτερου τόμου, γιὰ τὸ Κράτος, τὸ Κόμμα, τὴν κοινωνία, ὁ συγγραφέας, περιγράφει λεπτομερῶς τὸ προτσὲς ἐκφυλλισμοῦ τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας στὴν ἐποχὴ τοῦ Λένιν, καὶ τὴν προχωρημένη γραφειοκρατικοποίηση τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξουσίας.

Ὅλες οἱ δυσμενεῖς ἀντικειμενικὲς συνθῆκες, ποὺ οἱ ἐπιφανειακὲς κριτικὲς τοῦ «λενινισμοῦ καὶ τῆς Ὀκτωβριανῆς ἐπανάστασης ἐλαχιστοποιοῦν ἢ παραλείπουν τελείως, φέρνονται στὸ φῶς γιὰ νὰ ἐξηγήσουν συγχρόνως τὴν ἐνίσχυση τῆς γραφειοκρατίας καὶ τὶς σοβαρὲς ἰδεολογικὲς παραχωρήσεις ποὺ κατέφυγε ὁ Λένιν. Γιὰ νὰ ἐπιζήσει ἡ Ἐπανάσταση «περιμένοντας, κερδίζοντας καιρό, ἀποφεύγοντας τὴ μάχη, ὑποχωρώντας», ὁ Λένιν προσκολλήθηκε ἐκ νέου στὸ Κόμμα, ἀπομονωμένο ἀπὸ τὴν τάξη του, ποὺ ἐξαρθρωνόταν ἀπὸ τὰ χτυπήματα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐμφύλιου πολέμου, ἀπὸ τὴν πεῖνα, ἀπὸ τὴν ἀνεργία.

Ἀλλὰ σ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες εἶναι ἀπατηλὸ νὰ προφυλάξουμε τὸ κόμμα ἀπὸ τὴ γραφειοκρατοκοποίηση καὶ τὸν ἐκφυλισμό. Ὁ Λένιν θὰ τὸ ἀντιληφθῆ μὲ κατάπληξη στὸ τέλος τῆς συνειδητῆς του ζωῆς, ὅταν θὰ ὑποχρεωθῆ νὰ δώσει τὴν «τελευταία του μάχη» ἐνάντια στὸν ἄνθρωπο ποὺ θὰ τὸν διαδεχθῆ σὰν φερέφωνο τῆς γραφειοκρατείας ποὖχε κατακλύσει τὸ κόμμα: Τὸ Στάλιν.

Ἡ περίοδος ἀπὸ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1918 μέχρι τὴν ἄνοιξη τοῦ 1923 σημαδεύεται ἀπὸ τὴν ἀποκόλληση τοῦ «Λενινισμοῦ» καὶ τοῦ Λένιν ἀπὸ τὶς θέσεις καὶ τὴν πρακτικὴ ποὺ ὑπερασπιζότανε προηγούμενα, ἀπὸ τὸ Φλεβάρη τοῦ 1917.

Παρευρισκόμαστε σὲ μιὰ ἐμπειρικὴ προσαρμογή, σὲ μιὰ ἐξέλιξη ὅλο καὶ πιὸ χαοτική, ἀπρόβλεπτη, ἀπομονωμένης, πολιορκημένης Ἐπανάστασης, ἀπειλουμένης θανάσιμα στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικό.

Ὁμιλίες ποὺ ἐκφωνήθηκαν καὶ μέθοδοι ποὺ ἐφαρμόσθηκαν, τόσο ἀπὸ τὸ Λένιν, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸ κόμμα του, ποὺ μᾶς ἐκπλήσσουν, ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ μερικὲς φορὲς μᾶς ἐπαναστατοῦν.

Αἰσθανόμαστε τὴν ἐπιθυμία νὰ κατηγορήσουμε τοὺς πρωταγωνιστές τους, ὅτι δὲν σκέφθηκαν ἀρκετὰ γιὰ τὶς μακρόχρονες συνέπειες τῶν ἐνεργειῶν τους, ὅτι δὲν ἐπέμειναν ἀρκετὰ στὸν ἐντελῶς προσωρινό τους χαρακτῆρα. Ἐκ τῶν ὑστέρων, εἶναι φυσικὰ εὔκολο ἕνα τέτοιο διάβημα, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι παρὰ ἕνα παιγνίδι πνεύματος.

Γιατὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀπόδειξη ποὺ νὰ μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι ἄλλοι θὰ ἐνεργοῦσαν οὐσιωδῶς διαφορετικά, στὶς ἴδιες συγκεκριμμένες ἱστορικὲς συνθῆκες.

Αὐτὸ ποὺ εἶναι τώρα, δυνατὸ καὶ ἀναγκαῖο, εἶναι νὰ βγάλουμε κριτικὰ τὰ συμπεράσματα ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐμπειρία γιὰ νὰ προετοιμάσουμε καλύτερα τὸ μέλλον τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ἡ σοσιαλιστικὴ δημοκρατία καταστράφηκε ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἄμεση ἐξουσία τῶν μαζῶν στὴ βάση, μὲ τὴ μορφὴ ἐπιτροπῶν, συμβουλίων κλπ., ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ κόμματος καὶ τοὺς θεσμοὺς ποὺ αὐτὸ ἐλέγχει, ποὺ καταργεῖται τὸ καθεστὼς τῶν πολλῶν κομμάτων· ποὺ τὸ ἐπαναστατικὸ κόμμα καταργεῖ τὶς τάσεις στὸ ἐσωτερικό του καὶ γίνεται «μονολιθικὸ», ὅπου τὰ συνδικάτα μετατρέπονται σὲ ἁπλᾶ «ἐργαλεῖα μετάδοσης» τῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος· ὅπου τὸ κράτος καὶ τὸ Κόμμα συγχέονται. Αὐτὴ εἶναι ἡ πορεία ποὺ ἀκολούθησε ἡ Ὀκτωβριανὴ Ἐπανάσταση ἀπὸ τὴν Ἄνοιξη τοῦ 1918, καὶ ποὺ

μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἄνοιξε τὸ δρόμο στὴν ἀνάδυση, στὴν ἐνίσχυση καὶ τὴν παντοδυναμία τῆς γραφειοκρατίας.

Εἶναι βέβαιο ὅτι ὁ Λένιν ὑπῆρξε φυλακισμένος τῆς ἀπρόβλεπτης αὐτῆς πορείας, ποὺ περιορίσθηκε βασικὰ ἀπὸ τὶς ἀντικειμενικὲς συνθῆκες στὶς ὁποῖες μπλέχτηκε στὴν ἐξέλιξή της ἡ Ὀκτωβριανὴ Ἐπανάσταση.

Ὁ συγγραφέας ἀναλύει ὀρθὰ τὸ πνεῦμα ποὺ ἐμψύχωνε τὴν 3η Διεθνῆ καὶ τὴ σοβιετικὴ διπλωματία τὸν καιρὸ τοῦ Λένιν, σὰ μέσα γιὰ νὰ ἐπεκταθῆ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐπανάσταση καὶ νὰ σωθῆ ἔτσι ἡ Ὀκτωβριανὴ ἐπανάσταση, ποὖχε ἤδη ἀρχίσει νὰ γραφειοκρατικοποιεῖται.

Ἡ διαφορὰ μὲ τὶς ἀντιλήψεις καὶ τὴν πρακτικὴ ποὺ ἀκολουθήθηκε σ' αὐτὸ τὸν τομέα μετὰ τὸ 30, ποὺ σημαδεύουν τὴ στερέωση τοῦ σταλινισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ καὶ τὴν ἐπιρροή του στὸ ἐπίσημο διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα, εἶναι χτυπητὴ καὶ σημαντική.

Ὁ συγγραφέας ἔχει δίκιο νὰ προκαλέσει τὴν προσοχὴ στὸν τρόπο ποὺ χρησιμοποιήθηκε ἡ τρομοκρατία, κατὰ τὰ πρῶτα κρίσιμα χρόνια τῆς Ὀκτωβριανῆς ἐπανάστασης καὶ στὶς συνέπειές της.

Δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ μιὰ ἐπανάσταση χωρὶς νὰ πραγματοποιήθῆ ἐπαναστατικὴ βία, ἐνάντια στὸν ταξικὸ ἐχθρό, ποὺ δὲν ὀπισθοχωρεῖ μπροστὰ σὲ ὁποιοδήποτε μέσο προκειμένου νὰ ἀποφύγει τὴν ἥττα του, ἢ νὰ ξανακερδίσει τὶς θέσεις του. Ἀλλὰ ἡ ἀναγκαία, ἀναπόφευκτη ἐπαναστατικὴ βία, πρέπει νὰ ἀσκηθῆ ἀπὸ ἀντιπροσωπευτικοὺς δημοκρατικοὺς ὀργανισμοὺς τῆς ἄμεσης ἐξουσίας τῶν μαζῶν.

Τὸ ἀντίθετο ἔγινε στὴν ΕΣΣΔ, ὅπου ἀπὸ τὸ 1918 εἶναι ἡ ΤΣΕΚΑ ποὺ στὴν πραγματικότητα ἀντικατέστησε προοδευτικὰ τὰ Σοβιέτ.

Τὸ 1919, ὁ Στάλιν, σὰν ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἀνεγνώριζε ὅτι ἡ Τσεκὰ «εἶχε γίνει ὁ μοναδικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας στὶς ἐπαρχίες». Δὲν ἤτανε ὁλότελα ἀληθινό, ἀλλὰ τὰ διοικητικὰ ὄργανα ποὺ συναγωνίζονταν τὴν ἐξουσία τῆς ΤΣΕΚΑ, δὲν ἤτανε πιὰ τοπικὰ ἢ ἐπαρχιακὰ ὄργανα τῶν Σοβιέτ, ἀλλὰ νέοι διοικητικοὶ θεσμοὶ γεννημένοι ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Ἀνάμεσά τους «ἡ ἐπαναστατικὴ στρατιωτικὴ ἐπιτροπή, τῶν ὁμοσπονδιακῶν καὶ σοβιετικῶν δημοκρατιῶν τῆς Ρωσσίας» καὶ οἱ «ἐπαναστατικὲς ἐπιτροπές» κατεῖχανε σημαντικὴ θέση(24). Ὅσο γιὰ τὶς μέθοδες ποὺ χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ τοὺς εἰδικευμένους ὀργανισμοὺς γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς ἀντίδρασης καὶ τὴν ὑπεράσπιση τῆς Ἐπανάστασης (στὶς ὁποῖες μὲ τόση ὑπομονὴ ὁπαδοῦ ἐπεκτείνεται ὁ Σολζενίτσυν)(25), θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἀποφύγουμε νὰ τὶς ἐπιδοκιμάσουμε ἄνευ ὅρων. Πρέπει κυρίως νὰ ἀποφύγουμε νὰ ἐνθαρρύνουμε τὰ μέλη τοῦ Κόμματος καὶ τῆς τάξης, ποὺ δὲν ἔχουν πολὺ ψηλὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο καὶ ὀξεῖα αἴσθηση τῆς ἐπαναστατικῆς ἠθικῆς, νὰ ἐφαρμόζουν ἀπερίσκεπτα ἐπαναστατικὴ βία. Γιατί, ἂν εἶναι πάντα εὔκολο νὰ ἀρχίσει κανείς, εἶναι δύσκολο νὰ σταματήση ἐγκαίρως καὶ στὰ αὐστηρῶς ἀναγκαῖα ὅρια.

Τὸ κεφάλαιο ποὺ ἀφιερώνει ὁ συγγραφέας, γιὰ τὸ «τέλος τοῦ Λένιν», συμπληρώνει αὐτὰ ποὺ ξέρουμε ἀπὸ τὸ σύγγραμα τοῦ M. LEWIN «Ἡ τελευταία μάχη τοῦ Λένιν».

Ὁ M. LIEBMAN ἔχει δίκιο νὰ ὑπογραμμίζει ὅτι «τὸ μεγαλεῖο τοῦ Λένιν δὲ βρίσκεται στὸ θρίαμβό του, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο στὸ βασανισμένο, μαχητικὸ καὶ σχεδὸν ἀπελπισμένο τέλος του.

Στὴν πραγματικότητα, τὶς τελευταῖες μέρες καὶ βδομάδες τοῦ ἀγῶνα του, ἡ αὐθεντικότητα τῆς δημοκρατικῆς του προσδοκίας ἀναγνωρίζεται στὴν σχεδὸν ἄοπλή του θέληση καὶ στὴν παραλυμένη του ἐνέργεια»(26).

Ὁ Λένιν ἀπέκτησε συνείδηση τοῦ τεράστειου γραφειοκρατικοῦ κινδύνου ποὺ παρουσίαζε ἡ πιθανὴ βασιλεία τοῦ Στάλιν. Χρησιμοποιεῖ τὶς τελευταῖες του δυνάμεις, γιὰ νὰ πολεμήσει τοὺς κινδύνους καὶ νὰ συστήσει τὰ μέσα γιὰ τὴ διόρθωση μιᾶς ἤδη σοβαρὰ διακινδυνευμένης κατάστασης.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Λένιν δὲν κατάφερε νὰ ἐπεξεργασθῆ μιὰ θεωρία γιὰ τὴ γραφειοκρατικοποίηση τῆς προλεταριακῆς ἐξουσίας καὶ γιὰ τὶς ἀληθινὲς ὑποκειμενικὲς καὶ ἀντικειμενικὲς αἰτίες ποὺ προσδιορίζουν αὐτὴ τὴ γραφειοκρατικοποίηση. Ἡ περιορισμένη ἀκόμη ἱστορικὴ ἐμπειρία τοῦ νέου αὐτοῦ φαινομένου, δὲν ἐπέτρεψε στὸ Λένιν καὶ σὲ κανένα ἄλλο τῆς ἐποχῆς τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ ἔργου. Ἀλλὰ ὁ Λένιν πέθανε πρακτικὰ ἐμψυχωμένος ἀπὸ τὴν ἀδάμαστη θέληση νὰ πολεμήσει τὴ γραφειοκρατικοποίηση καὶ νὰ ἀναχαιτήσει τὸ κακό. Δὲν μποροῦμε, λοιπόν, νὰ θεωρήσουμε τὸ Λένιν σὰν «πρόδρομο» τοῦ Στάλιν, οὔτε νὰ ἐξομοιώσουμε τὸ «λενινισμὸ» μὲ τὸ «σταλινισμό».

Θὰ μείνει στὴν ἱστορία, ὅτι ὁ Λένιν , τὴν παραμονὴ τοῦ θανάτου του, διέκοψε τὶς σχέσεις του μὲ τὸν Στάλιν, καὶ πλησίασε περισσότερο τὸν Τρότσκυ (27) στὸν κοινὸ ἀγῶνα ὄχι ἐνάντια σὲ ἕνα ἄνθρωπο, ἀλλὰ ἐνάντια σ' αὐτὸν ποὺ συμβόλιζε ἤδη τὴ βασιλεία τῆς ἀνερχόμενης γραφειοκρατίας, στοὺς ἀντίποδες τῆς οὐσίας τοῦ «λενινισμοῦ» καὶ τῶν βαθειῶν προσδοκιῶν τοῦ ἱδρυτοῦ του.

Ὁ Λένιν δὲν ἔζησε παρὰ γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ Ἐπανάσταση, ποὺ γιὰ τὴν πραγμάτωσή της φαντάσθηκε ἕνα ὄργανο, τὸ Κόμμα, ποὺ μπόρεσε νὰ πλάσει, σύμφωνα μὲ τὶς προτροπές τῶν ἐπαναστατικῶν μαζῶν ποὺ πραγματοποιοῦσαν μόνες τους τὴν Ἐπανάσταση, τὸ 1905 καὶ κυρίως τὸ 1917—18.

Τὰ ὅρια τοῦ «Λενινισμοῦ», τὴν ἐποχὴ τοῦ Λένιν, ὀφείλονται κυρίως στὰ ὅρια τῶν ἱστορικῶν συνθηκῶν στὴ Ρωσσία καὶ διεθνῶς. Ἔχουμε τὸ καθῆκον νὰ τὰ ξεπεράσουμε, ἐπωφελούμενοι ἀπὸ τὴν πολὺ πιὸ πλούσια ἐμπειρία, καὶ δρῶντες σὲ ἕνα ἱστορικὸ περιβάλλον προικισμένο μὲ ἕνα πολὺ πιὸ ὑψηλὸ πολιτιστικὸ ἐπίπεδο τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξεχνᾶμε ὅτι ὁ «Λενινισμὸς καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ Λένιν,» «μέχρι τὰ σφάλματά του καὶ παρὰ τὶς ἀποτυχίες του, μένει μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ πλούσιες πηγὲς ἔμπνευσης τοῦ

ἀγώνα γιὰ τὸ Σοσιαλισμό, μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ γόνιμες συνεισφορὲς στὴν πάλη τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴ χειραφέτησή τους»(28).

M. P.

(Σημ. Τὸ κείμενο αὐτὸ μεταφράστηκε ἀπὸ τὰ γαλλικὰ ἀρχικὸ κείμενο τοῦ σ. Μ. Ράπτη, ποὺ προορίζονταν γιὰ τὴν ἐπιθεώρηση «Σοσιαλισμὸς καὶ Αὐτοδιαχείριση».
EDITIONS ANTHROPOS, Παρίσι)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) EDITIONS SEUIL MASPERO, Παρίσι 1974.
(2) Γαλλικὴ ἐπιθεώρηση «SOUS LE DRAPEAU DU SOCIALISMES» No 61, (Νοέμβρης - Δεκέμβρης 1973).
(3) Τόμος Ι σελ. 108.
(4) Τόμος Ι, σελ. 111.
(5) Τόμος Ι, σελ. 111.
(6) Τόμος Ι, σελ. 111.
(7) Τόμος Ι, σελ. 112.
(8) Τόμος Ι, σελ. 94.
(9) Τόμος Ι, σελ. 123—124.
(10) Τόμος Ι, σελ. 202.
(11) Ὁ συγγραφέας ἔχει δίκιο νὰ ὑπογραμμίζει τὸ ρόλο τῆς διαλεκτικῆς στὴ συμπεριφορὰ τοῦ Λένιν. Ὡστόσο οἱ σελίδες ποὺ ἀφιερώνει σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ ἱκανοποιητικὲς τοῦ συγγράμματος.
(12) Λένιν «Ἅπαντα» τόμοι XXIV, σελ. 373.
(13) Τόμος Ι, σελ. 282.
(14) Τόμος Ι, σελ. 283.
(15) Τόμος Ι, σελ. 289.
(16) Τόμος Ι, σελ. 289—290
(17) Τόμος ΙΙ, σελ. 14.
(18) Τόμος ΙΙ, σελ. 14.
(19) Τόμος ΙΙ, σελ. 15.
(20) Τόμος ΙΙ, σελ. 15.
(21) Τόμος Ι, σελ. 294.
(22) Τόμος ΙΙ, σελ. 17.
(23) Τόμος ΙΙ, σελὶς 17—18.
(24) Τόμος ΙΙ, σελὶς 32—34.
(25) Στὸ «Ἀρχιπέλαγος τοῦ Γκουλάγκ». Ὅτι ὁ Σολτζενίτσυν τρέφει μιὰ βαθειὰ ἀντιπάθεια στὸν Λένιν, τὸν Τρότσκυ, τὸν Μπουχάριν καὶ τοὺς μπολσεβίκους ἡγέτες γενικά, εἶναι βέβαιο. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει ὥστε ὁρισμένα γεγονότα καὶ μέθοδοι, ποὺ καταγγέλλει, τῆς περιόδου 1918—1923, νἆναι πραγματικὰ καταδικαστέες, καθὼς καὶ ὁρισμένα παράξενα λόγια ποὺ εἶπε ὁ Λένιν ἀναφερόμενος στὴν τρομοκρατία καὶ σὲ πολιτικούς του ἀντιπάλους, μενσεβίκους, σοσιαλ-ἐπαναστάτες, ἀναρχικοὺς κλπ.
(26) Τόμ. ΙΙ, σελ. 322.
(27) Πηγαίνοντας τὸ 1923 πολὺ πιὸ μακρυὰ ἀπὸ τὴ γνωστὴ «Διαθήκη» του γραμμένη τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1922. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς «ἐπικυρώθηκε ἀπὸ μιὰ ἀλληλογραφία — ποὺ δὲν τὴν κατέχουμε ἀκόμα πλήρως — ἀλλὰ ἡ ὁποία, στὸ σημερινὸ στάδιο τῶν γνώσεών μας, μαρτυρᾶ καθαρὰ γιὰ τὴν ταυτότητα ἀπόψεων Λένιν - Τρότσκυ, καθὼς καὶ γιὰ τὴν αὐξανόμενη ἐγκαρδιότητα τῶν σχέσεών τους». (Τόμος ΙΙ, σελ. 316).
(28) Τόμος ΙΙ, σελ. 356.

Σχετικὰ μὲ τὴ μετανάστευση

Ἡ μετανάστευση, ἂν καὶ «ἀποτελῆ ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας» καὶ πολυσυζητημένο πρόβλημα τὰ τελευταῖα δέκα χρόνια, δὲν εἶχε ἀποτελέσει θέμα οὐσιαστικῆς μελέτης, τοὐλάχιστον στὰ πλαίσια τῆς Ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας. Στὸν τομέα ἀκριβῶς αὐτόν, τῆς ὁλοκληρωμένης δηλαδὴ θεώρησης τοῦ φαινομένου τῆς μετανάστευσης, ἐκδόθηκαν τελευταῖα τὰ βιβλία, ποὺ παρουσιάζουμε παρακάτω:

ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Μάριου Νικολινάκου: «Καπιταλισμὸς καὶ μετανάστευση». «Πολιτικὴ οἰκονομία τοῦ προβλήματος τῶν ξένων ἐργατῶν στὶς χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης». Ἐκδ. Παπαζήση (σελ. 210). Μετάφραση Α. Ἀρτέμη. Ὅπως γράφει ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας στὸν πρόλογό του, «ἡ παροῦσα μελέτη περιορίζεται νὰ ἀναλύση μόνο τοὺς παράγοντες ζήτησης ἐργατικῶν δυνάμεων στὶς χῶρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης μεταπολεμικὰ καὶ κυρίως στὴ Δυτικὴ Γερμανία, ποὺ εἶναι ἡ πιὸ ἀντιπροσωπευτικὴ χώρα». Παράλληλα μᾶς ὑπόσχεται ὅτι θὰ ἐπανέλθη μὲ μιὰ δεύτερη μελέτη, ποὺ θὰ ἐξετάζη «τὶς πολιτικοοικονομικὲς βάσεις τῆς μετανάστευσης στὶς χῶρες προέλευσης» καὶ θὰ ἐπεξεργαστῆ ἀρχὲς «γιὰ μιὰ γενικὴ θεωρία τῆς ἀπασχόλησης ξένων ἐργατῶν στὸν ὄψιμο καπιταλισμό».

Ἐξετάζοντας τὸ θέμα μὲ τὴ μέθοδο τῆς «πολιτικῆς οἰκονομίας», ξεσκεπάζει τὶς ἀντιφάσεις καὶ τὰ λάθη τῆς ἀστικῆς οἰκονομικῆς σκέψης πάνω στὸ θέμα αὐτὸ καὶ τοὺς μύθους, ποὺ καλλιεργοῦνται ἀπὸ τὸν καπιταλισμὸ καὶ τοὺς ὑπηρέτες του, σὲ βάρος τῶν ξένων ἐργατῶν, μὲ σκοπὸ τὴ διάσπαση τῆς ἑνότητας μὲ τοὺς ντόπιους ἐργάτες. Ἀποδεικνύει ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς μετανάστευσης συνδέεται μὲ τὶς διαρθρωτικὲς μεταβολὲς στὸν ὄψιμο καπιταλισμὸ καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἕνα μόνιμο πρόβλημα.

Ἀναλύει τὴν ἀπασχόληση τῶν ξένων ἐργατῶν στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ ἰδιαίτερα στὴν Ὁμοσπονδιακὴ Γερμανία, παρακολουθῶντας τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῶν χωρῶν αὐτῶν στὶς δεκαετίες '50—60. Τέλος ἐξετάζει τὶς πιθανὲς προοπτικὲς γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ φαινομένου στὰ ἑπόμενα χρόνια τόσο στὶς χῶρες ὑποδοχῆς, ὅσο καὶ στὶς χῶρες προέλευσης.

Ἔτσι μὲ ἀπόλυτα ἐπιστημονικὸ τρόπο, ὁ συγγραφέας ἀποδεικνύει: τὸν καθοριστικὸ ρόλο, ποὺ ἔπαιξαν καὶ παίζουν οἱ ξένοι ἐργάτες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν χωρῶν τοῦ ὄψιμου καπιταλισμοῦ καὶ τὴν διεθνοποίηση τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, πρᾶγμα, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐξεύρεση τῶν ἐφεδρειῶν τῶν ἐργατικῶν δυνάμεων, ποὺ δὲν βρίσκονται πιὰ στὰ ὅρια τῶν χωρῶν αὐτῶν, ἀλλὰ ποὺ εἶναι ὅμως ἀπαραίτητο στοιχεῖο γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς ἀναγκαίας συσώρευσις τοῦ κεφαλαίου.

Τέλος, ἀπὸ τὴ σκοπιὰ αὐτὴ καταλήγει στὸ συμπέρασμα τῆς ἀναγκαιότητας τῆς διεθνοποίησης τῶν ἀγώνων τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῶν ἐργαζομένων, ποὺ εἶναι ὁ μοναδικὸς ὁριστικὸς τρόπος ἀντιμετώπισης, σὲ τελευταία ἀνάλυση τοῦ καπιταλισμοῦ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Σημαντικώτατη συνεισφορὰ στὴν πιὸ σαφῆ καὶ ἀντικειμενικὴ γνώση τοῦ βασικοῦ προβλήματος τῆς μετανάστευσης, ἀποτελεῖ τὸ παραπάνω σύγγραμμα, ποὺ δημοσιεύτηκε πρόσφατα στὶς ἐκδόσεις GUTENBERG.

Πρόκειται γιὰ συμπληρωματικὸ ἔργο σ' ἐκεῖνο τοῦ Μ. Νικολινάκου ποὺ ἀναλύουμε σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος μας.

Ἡ εἰδική του ἀξία βρίσκεται στὸ ὅτι ἀπασχολεῖται μὲ τὸ ἀποκλειστικὸ θέμα τῶν ἐργαζομένων Ἑλλήνων στὴ Γερμανία, ποὺ ἀποτελοῦν αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὴ σοβαρότερη ἐφεδρεία ἐργατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, προορισμένη νὰ παίξη ἕνα σημαντικὸ ρόλο στὴν οἰκονομική της καὶ πολιτική της ἀνάπτυξης.

Τὸ ἔργο εἶναι βασισμένο σὲ αὐθεντικὲς ἐμπειρίες σὲ ντοκουμέντα, σὲ μαρτυρίες, ποὺ στὸ σύνολό τους ἀποτελοῦν ἕνα ἐξαιρετικὰ χρήσιμο ὑλικό, γιὰ τὴ βαθύτερη μελέτη ἑνὸς μεγάλου, πραγματικὰ ἐθνικοῦ ζητήματος.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» θὰ τοῦ ἀφιερώση προσεχῶς ἐπισταμένες μελέτες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

«Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη καὶ μετανάστευση στὴν Ἑλλάδα». Ἐπιμέλεια Μάριος Νικολινάκος. Ἐκδ. «Κάλβος» (σελ. 112)· Ὁ τόμος περιλαμβάνει τὶς μονογραφίες, ποὺ ὑποβλήθηκαν στὸ σεμινάριο μὲ θέμα τὴ Μετανάστευση, ποὺ ἔγινε στὸ Παρίσι στὶς 13 καὶ 19 Ἀπριλίου 1973 ἀπὸ τὴν Ἕνωση Ἑλλήνων Πανεπιστημιακῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, καθὼς καὶ μιὰ εἰσαγωγὴ τοῦ Μ. Νικολινάκου.

Οἱ μονογραφίες ποὺ περιλαμβάνονται εἶναι:

1. «Μερικὲς σκέψεις γιὰ τὶς αἰτίες καὶ τὶς συνέπειες τῆς Μετανάστευσης», Ε. Καβουριάρη.
2. «Μερικὲς ὑποθέσεις γιὰ τὴ μελέτη τοῦ προβλήματος τῆς Μετανάστευσης Ἑλλήνων ἐργατῶν στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη καὶ ἐργατῶν ἀπὸ τὴν περιφέρεια στὴν Ἑλλάδα», Θ. Πάγκαλου.
3. «Οἱ ἀντιφάσεις τῆς καπιταλιστικῆς ἀνάπτυξης στὴν Ἑλλάδα: ἀνεπάρκεια ἐργατικῶν δυνάμεων καὶ Μετανάστευση». Μ. Νικολινάκου.
4. «Τὸ πρόβλημα τῆς «ἐνσωμάτωσης» τῶν μεταναστῶν στὶς χῶρες ὑποδοχῆς», Χρ. Λουκόπουλου.

Ἡ εἰσαγωγὴ περιλαμβάνει βιβλιογραφικὲς ἀναφορὲς σχετικὰ μὲ τὸ θέμα, ταξινόμηση τῆς βιβλιογραφίας καθὼς καὶ τὰ βασικὰ συμπεράσματα τῆς σύγχρονης μαρξιστικῆς ἔρευνας στὸν τομέα αὐτό.

Οἱ μονογραφίες παρουσιάζουν μερικὲς κύριες ἀπόψεις πάνω στὸ θέμα τῆς πολιτικο - οἰκονομικῆς ἐξέτασης τοῦ προβλήματος τῆς μετανάστευσης στὴν Ἑλλάδα, χωρὶς νὰ ἀποτελοῦν μιὰ πλήρη ὁλοκληρωμένη μελέτη τοῦ θέματος. Σὲ μερικὰ βασικὰ σημεῖα ἐκφράζονται ἀντικρουόμενες ἀπόψεις. Ἔτσι ὁ Ε. Καβουριάρης ξεκινᾶ ἀπὸ τὶς μεταβολὲς στὸν ἀγροτικὸ τομέα καὶ τὴν ἀπελευθέρωση, ἀπ' αὐτές, ἐργατικῶν δυνάμεων, ἐνῶ ὁ Θ. Πάγκαλος καὶ ὁ Μ. Νικολινάκος ἐξετάζουν τὸ φαινόμενο «μέσα στὰ πλαίσια τῆς διαδικασίας ἔνταξης τῆς Ἑλλάδας στὸν Εὐρωπαϊκὸ οἰκονομικὸ χῶρο».

Ἡ δεύτερη καὶ ἡ τρίτη ἐργασία καταλήγουν ἔτσι στὸ συμπέρασμα ὅτι «ἡ ἐξαρτημένη οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη στὴν Ἑλλάδα θὰ ὁδηγήση σὲ μιὰ κατάσταση συνύπαρξης μετανάστευσης καὶ ἀπασχόλησης ξένων ἐργατῶν». Ἡ τέταρτη ἐργασία ἀναφέρεται στὴν ἱστορία τοῦ μεταναστευτικοῦ φαινομένου καὶ τὴ σχέση του μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ διεθνοῦς καπιταλιστικοῦ συστήματος.

Βιβλιογραφία

Ὁ παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει ἱστορικὰ ἔργα, ντοκουμέντα, μονογραφίες καὶ πολιτικο - οἰκονομικὲς ἀναλύσεις, ποὺ ἀναφέρονται στὴν περίοδο τῆς Νεοελληνικῆς ἱστορίας, ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 μέχρι σήμερα.

Εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μας, τὰ πιὸ ἀξιόλογα καὶ χρήσιμα γιὰ τὸν ἀναγνώστη ἔργα, ποὺ κυκλοφοροῦν στὸ ἐμπόριο, σχετικὰ μὲ τὴν περίοδο αὐτή.

ΚΟΡΔΑΤΟΥ Γ.: Ἱστορία τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας, τόμοι 1—5 (20ος αἰώνας).

ΚΟΡΔΑΤΟΥ Γ.: Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 (Ἐπικαιρότητα).

ΚΑΡΔΑΤΟΥ Γ.: Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος (Μπουκουμάνης).

ΚΟΡΔΑΤΟΥ Γ.: Σελίδες ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ ἀγροτικοῦ κινήματος στὴν Ἑλλάδα. (Μπουκουμάνης).

ΚΟΡΔΑΤΟΥ Γ.: Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς κεφαλαιοκρατίας (Ἐπικαιρότητα).

ΒΟΥΡΝΑ Τ.: Ἱστορία τῆς Νεώτερης Ἑλλάδας (1821—1909) (Ἀφοὶ Τολίδη).

ΚΑΤΣΟΥΛΗ Γ.: Οἰκονομικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. (Δίφρος).

ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ Τ.: Ὁ ἐσωτερικὸς ἀγώνας πρὶν καὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821. (Κάλβος).

ΦΙΛΙΑ Β.: Κοινωνία καὶ ἐξουσία στὴν Ἑλλάδα: Ἡ νόθα ἀστικοποίηση (1800—1869). (Σύγχρονα Κείμενα).

ΜΟΣΚΩΦ Κ.: Θεσσαλονίκη 1700—1972 (Στοχαστής).

ΜΟΣΚΩΦ Κ.: Ἡ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ συνείδηση στὴν Ἑλλάδα 1870—1909. Ἰδεολογία τοῦ μεταπρατικοῦ χώρου.
ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ Γ.: Ξενοκρατία καὶ Βασιλεία ἐν Ἑλλάδι 1821—1897. (Ἐπικαιρότητα).
ΒΟΥΡΝΑ Τ.: Γουδὶ — Τὸ κίνημα τοῦ 1909. (Ἀφοὶ Τολίδη).
ΠΑΓΚΑΛΟΥ Θ.: Ἐπανάστασις 1909 — Ἀρχεῖον στρατιωτικοῦ συνδέσμου (Κέδρος).
ΜΑΞΙΜΟΥ Σ.: Ἡ αὐγὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ καπιταλισμοῦ. (Στοχαστής).
ΨΥΡΟΥΚΗ Ν.: Ἱστορικὸς χῶρος καὶ Ἑλλάδα. (Ἐπικαιρότητα).
ΨΥΡΟΥΚΗ Ν.: Ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφή. (Ἐπικαιρότητα).
ΨΥΡΟΥΚΗ Ν.: Τὸ νεοελληνικὸ παροικιακὸ φαινόμενο. (Ἐπικαιρότητα).
ΨΥΡΟΥΚΗ Ν.: Ὁ φασισμὸς καὶ ἡ 4η Αὐγούστου (Ἐπικαιρότητα).
ΤΟ Κ.Κ.Ε.: ἐπίσημα κείμενα, τόμος Α′ 1918—1924 (Σύγχρονη ἐποχή).
ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Π.: Δημοκρατικὴ ἢ Σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα; (Στόχοι).
ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Π.: Τὰ λαϊκὰ μέτωπα — Ὁ 2ος Παγκόσμιος πόλεμος — Ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου. (Πρωτοποριακὴ Βιβλιοθήκη).
ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Π.: Βασιλεία, Δημοκρατία καὶ Κομμουνισμὸς (Κ.Ε.Σ.).
ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ Σ.: Πῶς φθάσαμε στὴν 4η Αὐγιύστου. (Θεμέλιο).
ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ Σ.: Ἡ 4η Αὐγούστου. (Θεμέλιο).
ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ Σ.: Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς δικτατορίας καὶ ὁ πόλεμος τοῦ 1940—1941. (Διάλογος).
ΚΙΤΣΙΚΗ Δ.: Ἡ Ἑλλὰς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ αἱ μεγάλαι δυνάμεις. (Ἀρχεῖα ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν 1936—1941) (Ἴκαρος).
ΛΑΜΠΡΙΝΟΥ: Ἡ βασιλεία στὴν Ἑλλάδα. (Μπάϋρον).
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: Τὸ ἀντάρτικο (Καμαρινόπουλος).
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: Τὸ δεύτερο ἀντάρτικο (Καμαρινόπουλος).
Στ' ἅρματα — Στ' ἅρματα.
ΛΑΓΔΑ Π.: Ὁ Ἄρης Βελουχιώτης (Κυψέλη).
ΕΚΔ. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ: Ἡ Ἱστορία τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως (1941—1944.
ΣΑΡΑΦΗ ΣΤ.: Ἅπαντα. Α′ τόμος: Ὁ ΕΛΑΣ, Β′ τόμος: Ἱστορικὲς ἀναμνήσεις. (Σύγχρονο βιβλίο).
Σειρὰ «Ἑλληνικὰ θέματα»: Κατοχὴ — Ἀντίσταση — Ἐμφύλιος (Ἐνδοχώρα).
Ἱστορικὸ ἀρχεῖο Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.
ΠΥΡΟΜΑΓΛΟΥ Κ.: Ὁ Δούρειος Ἵππος. — Ἡ ἐθνικὴ καὶ πολιτικὴ κρίσις κατὰ τὴν κατοχή.
ΠΥΡΟΜΑΓΛΟΥ Κ.: Ἡ Ἐθνικὴ ἀντίσταση.
EUDES D.: Οἱ καπετάνιοι (Ἐξάντας).
ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ Ν.: «1944 — κρίσιμη χρονιά». (Διογένης).
ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Α.: Τὸ Κ.Κ.Ε. στὸν πόλεμο καὶ τὴν ἀντίσταση 1940—1945 (Καζαντζάς).
ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Α.: Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπίσημα κείμενα, τόμος Ε′ 1940—1945 (ἔκδ. Κ.Κ.Ε.—γραφ. ἐσωτερικοῦ).
ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥ Α.: Ἡ Ἑλλάδα σ' ἐπαναστατικὴ περίοδο. (Κάλβος).
HOROWITZ D.: Ἀπὸ τὴ Γιάλτα στὸ Βιετνάμ. (Κάλβος).
ΤΣΟΥΚΑΛΑ Κ.: Ἡ Ἑλληνικὴ τραγωδία (Ὀλκός).
ΜΕ·Ι·ΝΩ Ζ.: Οἱ πολιτικὲς δυνάμεις στὴν Ἑλλάδα. (Μπάϋρον).
ΜΠΑΤΣΗ Δ.: Ἡ βαρειὰ βιομηχανία στὴν Ἑλλάδα. (Τὰ νέα βιβλία — Ἀθήνα 1947).
ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗ—ΞΥΔΗ—ΛΙΝΑΡΔΑΤΟΥ: Ὁ Μακάριος καὶ οἱ σύμμαχοί του. (GUTENBERG).
ΤΕΡΛΕΞΗ: Τὸ Κυπριακὸ καὶ οἱ συνωμότες του (Θεμέλιο).
ΦΑΡΑΚΟΥ ΓΡ.: Ἐνεργειακὴ οἰκονομία καὶ πολιτικὴ (Θεμέλιο).
ΝΕΦΕΛΟΥΔΗ Β.: Ἡ ἀπομυθοποίηση στὴν γλῶσσα τῶν ἀριθμῶν.
ΚΑΤΡΗ Γ.: Ἡ γέννηση τοῦ νεοφασισμοῦ στὴν Ἑλλάδα. (Παπαζήσης).
ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΥ Γ.: Θύελλα στὴν Ἀθήνα.
ΝΕΦΕΛΟΥΔΗ Π.: Στὶς πηγὲς τῆς κακοδαιμονίας — Τὰ βαθύτερα αἴτια τῆς διάσπασης τοῦ Κ.Κ.Ε. (GUTENBERG).
ΕΠΙΜ. Λ. ΑΞΕΛΟΥ: Τὰ Ἑλληνικὰ συντάγματα 1822—1952. Α. Σβώλου: Ἡ συνταγματικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος.
ΕΠΙΜ. Α. ΔΗΜΑΡΑ: Ἡ μεταρρύθμιση ποὺ δὲν ἔγινε. (Ἑρμῆς).

Γράμματα στὴ σύνταξη

Μᾶς γράφει ἀπὸ τὴν Αὐστραλία ὁ σ. DENNIS FRENEY, ἡγετικὸ στέλεχος τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Αὐστραλίας:

«Γύρισα ἀπὸ τὸ Τιμὸρ ὕστερα ἀπὸ πολυήμερη διαμονὴ στὸ νησὶ αὐτό, Πορτογαλικὴ ὡς τὰ τώρα ἀποικία, 400 μίλια μακρυὰ ἀπὸ τὴν Αὐστραλία (πρὸς Βορρᾶ). Βρῆκα τὸ νησὶ σὲ ἐπαναστατικὸ ὀργασμό, ποὺ μοῦ θύμισε τὴν 'Αλγερία τὸν καιρὸ τοῦ Μπὲν - Μπέλλα στὶς ἀρχὲς τοῦ καθεστῶτος του.

Τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα στὸ Τιμὸρ κατευθύνεται ἀπὸ τὸ FRETILIN δηλ. τὸ 'Επαναστατικὸ Μέτωπο γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ 'Ανατολικοῦ Τιμόρ, ποὺ ἔχει 80.000 μέλη σ' ἕνα συνολικὸ πληθυσμὸ ἀπὸ 650.000 κατοίκους.

Τὸ Φρετιλὶν εἶναι ἕτοιμο νὰ καταλάβη τὴν ἐξουσία, ἂν δὲν ὑπῆρχε ὁ φόβος εἰσβολῆς στὸ νησὶ ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ - φασιστικὸ καθεστὼς τῆς κοντινῆς 'Ινδονησίας. Τὸ Τιμὸρ εἶναι ἕνα παραμελημένο νησί, χωρὶς βιομηχανία (ἕνα μοναδικὸ ἐργοστάσιο σαπουνιοῦ!) ποὺ ἐξάγει 5.000 τόννους καφὲ ἐξαιρετικῆς ποιότητος.

'Ο ἐκεῖ Πορτογαλικὸς στρατός, καθὼς καὶ ἡ ντόπια ἀστυνομία εἶναι τώρα στὴν πλειοψηφία τους μὲ τὸ Φρετιλίν.

'Υπάρχει καὶ ἕνα ἄλλο κόμμα ποὺ λέγεται Δημοκρατικὴ Ἕνωση τοῦ Τιμὸρ καὶ ποὺ στηρίζεται στὰ στελέχη τῆς παλιᾶς ντόπιας καὶ πορτογαλικῆς διοίκησης τοῦ νησιοῦ, μὲ κάποια ἐπιρροὴ στὶς φτωχὲς ἀγροτικὲς μάζες, σημαντικὰ καθυστερημένες ὕστερα ἀπὸ 450 χρόνια ἀποικιακοῦ καθεστῶτος.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ Φρετιλὶν θἆναι ἴσως ἀναγκασμένο νὰ κλείση κάποια συμμαχία μ' αὐτὸ τὸ κόμμα μπροστὰ στὸν κύριο, ἄμεσο κίνδυνο 'Ινδονησιακῆς εἰσβολῆς. Χρειάζεται, ἐπείγει διεθνὴς καμπάνια γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ Τιμόρ.

Πρῶτα - πρῶτα στὴν Αὐστραλία καὶ τὴν Πορτογαλία. 'Αλλὰ καὶ στὴν 'Ολλανδία λόγω τῶν δεσμῶν της μὲ τὴν 'Ινδονησία, καθὼς καὶ διεθνῶς γενικά.

Στεῖλτε ὅτι σχετικὸ μὲ μιὰ καμπάνια γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ Τιμὸρ στὶς ἑξῆς διευθύνσεις:

FRETILIN CASA DES TIMORES — RUA ANTONIO FIGUEI REDO — No 2 5ME LX5 LISBON

RAMOS HOZTA, P.O. BOX 172 — DILI TIMOR PORTUGUESE — SIDNEY

Δεκέμβρης 1974

Μᾶς γράφουν ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἄϊρες ('Αργεντίνα):

«'Η τρομοκρατία ἐντείνεται. Τὰ θύματά της προέρχονται ἀπ' ὅλους τοὺς χώρους τῆς 'Αριστερᾶς τῆς χώρας: 'Απὸ τὴν βάση τοῦ Περονισμοῦ ὡς τοὺς προοδευτικοὺς ἐθνικιστές, περνῶντας ἀπὸ τοὺς «σταλινικούς», τοὺς «τροτσκιστές», τοὺς «γκεβαρικοὺς» κλπ.

Παραδείγματα: Ο 'Οράσιο Σονέλντο, Χριστιανοδημοκράτης τῆς «ἀριστερᾶς», βουλευτής, ζεῖ τώρα παράνομα γιὰ ν' ἀποφύγη δολοφονία του ἀπὸ τὰ 3Α (τρομοκρατικὴ ὀργάνωση ποὺ κατευθύνεται ἀπὸ τὶς μυστικὲς κρατικὲς ὑπηρεσίες, τοῦ Στρατοῦ, τῆς 'Αστυνομίας καὶ τῆς ΣΙΑ) ποὺ τὸν καταδίκασαν σὲ θάνατο. 'Ο Ἕκτωρ Σάλντλερ, πρώην γραμματέας τοῦ προέδρου 'Αραμπούρου, κι' αὐτὸς «καταδικασμένος» σὲ θάνατο κατέφυγε στὸ Κογκρέσσο, ὥσπου νὰ μπορέση νὰ διαφύγη στὶς 'Ηνωμένες Πολιτεῖες!

Ὅλοι οἱ δικηγόροι, ποὺ ὑπερασπίζουν τὰ θύματα τῆς λευκῆς τρομοκρατίας βρίσκονται ὑπὸ ἀπειλὴ θανάτου.

'Ο πιὸ μεγάλος ἀργεντινὸς ἠθοποιὸς ὁ Ἕκτωρ 'Αλτέριο ἀποφάσισε νὰ παραμείνη στὴν 'Ισπανία. 'Ο Λουΐς Μπραντόνι, τοῦ συνδικάτου τῶν ἠθοποιῶν, κατέφυγε στὸ Περοῦ. Ἄλλοι στὸ Μεξικό.

Τὸ πανεπιστήμιο πέρασε στὰ χέρια καθαρὰ φασιστικῶν στοιχείων. Ὅσες Σχολὲς ἀντιστέκονταν κλείστηκαν.

Τὰ πιὸ μαχητικὰ συνδικάτα ἀπαγορεύτηκαν καὶ τὰ στελέχη τους βρίσκονται στὴ φυλακή. Παράδειγμα: τὸ συνδικάτο ἐργατῶν τύπου ποὺ διευθύνει ὁ γνωστὸς συνδικαλιστὴς ἡγέτης 'Ονγκάρο, εἶναι τώρα στὴ φυλακή, καθὼς καὶ οἱ φίλοι του.

Στὴν Κόρντοβα πολλοὶ «ἀριστεροὶ» συνδικαλιστικοὶ ἡγέτες φυλακίστηκαν, ἄλλοι, ἀπειλούμενοι νὰ δολοφονηθοῦν, κρύβονται.

Γιὰ τὴν ὥρα ἡ μαχητικὴ καὶ συγκεντρωμένη ἐργατικὴ τάξη τῆς χώρας βρίσκεται σὲ σύγχυση καὶ ὑποχώρηση.

Γιὰ πόσο καιρό;

Δεκέμβρης 1974

Σημείωση τῆς Σύνταξης:

Σὲ ἐρχόμενο φύλλο θ' ἀναλύσουμε πληρέστερα τὴν σημερινὴ κατάσταση στὴν 'Αργεντῖνα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» εἶναι ὄργανο δυνάμεων τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ποὺ τοποθετοῦνται γενικὰ στὸ χῶρο τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Μαρξισμοῦ.

Ποῦχουν δηλαδὴ ἕνα ξεκάθαρο ἀντιϊμπεριαλιστικό, ἀντικαπιταλιστικό, καὶ ἀντιγραφειοκρατικὸ σοσιαλιστικὸ πρόγραμμα· καὶ θεωροῦν ὅτι ὁ ἀπαραίτητος σοσιαλιστικὸς μετασχηματισμὸς τῆς Ἑλλάδας καὶ κάθε χώρας, θἆναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπόφευκτης, σὲ μιὰ ὁρισμένη στιγμή, δυναμικῆς ἀναμέτρησης, μὲ τὴν ἔνοπλη ἀντίσταση τῆς ἀντίδρασης, καὶ ἐπομένως ἀποτέλεσμα ἑνὸς ποιοτικοῦ πηδήματος, ἀπὸ μιὰ ἐξελιχτικὴ γιὰ ἕνα διάστημα πορεία στὴ νικηφόρα ὁλοκλήρωση τῆς Ἐπανάστασης.

Ἐπιπλέον δυνάμεων ποὺ θὰ χαράζουν μιὰ ὀρθὴ μεταβατικὴ ταχτικὴ τόσο ἀπέναντι στὸ ταξικὸ κίνημα τῆς χώρας, ὅσο καὶ γιὰ τὴ νικηφόρα ἔκβαση τῆς πορείας πρὸς τὴν Ἐπανάσταση, ἔξω ἀπὸ κάθε σεχταριστική, «μεσσιανικὴ» νοοτροπία καὶ πραχτική.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμό» ἀγωνίζεται γιὰ ἕνα Σοσιαλισμὸ βασιζόμενο στὴν αὐτοκυβέρνηση, τὴν αὐτοδιαχείρηση, τὴν αὐτοτέλεια τῶν ἐργαζομένων μαζῶν, σ' ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, σοσιαλισμὸ βασικὰ ἀντίθετο στὸ σχῆμα τοῦ γραφειοκρατικοῦ κρατικοῦ «Σοσιαλισμοῦ», ποὺ στηρίζεται στὴν οὐσιαστικὴ ἐξουσία τοῦ «Ἐργατικοῦ» Κράτους, τοῦ «Ἐπανασταικοῦ» Κόμματος καὶ τῶν ἐντεταγμένων σ' αὐτὰ Συνδικάτων.

Τὸ «Γιὰ τὸ Σοσιαλισμὸ» θὰ παραμείνη ὄργανο ἀνοικτὸ στὴ κριτικὴ ἔρευνα καὶ συζήτηση τῶν βασικῶν θεμάτων τοῦ σύγχρονου ἐπαναστατικοῦ μαρξισμοῦ, δημοσιεύοντας κάθε σοβαρὴ συνεισφορὰ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἐπαναστατικὴ μαρξιστικὴ τάση, ὀργάνωση ἢ ἀγωνιστικὴ μονάδα κι' ἂν προέρχεται.